

Bestuursverslag 2024

Inclusief verslag intern toezicht

Inhoud

Voorwoord	3
De schoolorganisatie	4
Profiel	5
Missie, visie en kernactiviteiten	5
Organisatie	7
Contactgegevens	7
Scholen	7
Organisatiestructuur	8
De (gemeenschappelijke) medezeggenschap (hierna te noemen GMR)	8
Verantwoording van het beleid	10
Onderwijs & Kwaliteit	10
Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg	10
Doelen en resultaten	14
Onderwijsresultaten	17
Internationalisering	21
Inspectie van het Onderwijs	21
Personeel & Professionalisering	24
Doelen en resultaten	24
Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag	27
Huisvesting & Facilitaire zaken	27
Doelen en resultaten	27
Financieel beleid	29
Doelen en resultaten	29
Verantwoording van de financiën	35
Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	35
Staat van baten en lasten en balans	36
TOELICHTING OP DE ONTWIKKELINGEN IN DE BEGROTING 2025 EN MEERJARENBEGROTING	39
Balans in meerjarenperspectief	45
FINANCIËLE POSITIE	46
Verslag intern toezicht	48

Voorwoord

Na onze fusie met Stichting LeerSaam in januari 2023 hebben we in 2024 intensief gewerkt aan de inhoudelijke ontwikkeling en afstemming van beide organisaties. In samenhang met de herstelopdrachten is ons Strategisch Beleidsplan afgerond. Dit plan is vervolgens naadloos vertaald naar schoolplannen en jaarplannen.

Met het systeem MSP (Mijn SchoolPlan) kunnen we de voortgang van ons Strategisch Beleidsplan en de jaarplannen effectief monitoren, zowel op bestuurs- als schoolniveau. De nieuwe planperiode is gestart in augustus 2024. In april-mei 2025 zullen we de voortgang hiervan bespreken met de directeuren en vervolgens met de Raad van Toezicht.

De uitdaging met betrekking tot het lerarentekort is niet verdwenen in vergelijking met vorig jaar. De basisformatie is bij alle scholen wel op orde. De problemen ontstaan bij tussentijds vertrek van mensen, maar vooral bij de vervanging in verband met ziekte. Alle directeuren en medewerkers verdienen een zeer groot compliment voor hun energie om “de boel draaiende” te houden. De buitenwereld ziet dit onvoldoende, slechts sporadisch gaan klassen naar huis bij onze stichting. Dit komt omdat medewerkers een extra dag komen werken, hun eigen werk even laten liggen, etc. Een diepe buiging en petje af voor al onze medewerkers.

De eerste vijf scholen binnen de stichting hebben het predicaat ‘opleidingsschool’ behaald. Dit traject is onder leiding van onze bovenschoolse schoolopleider vormgegeven. In april 2025 zullen de overige vijf scholen hun presentaties op de Pabo geven. Wij hebben er alle vertrouwen in dat ook zij dit predicaat zullen behalen.

Daarnaast is er een belangrijke stap gezet in de ontwikkeling en borging van de onderwijskwaliteit binnen onze scholen. De opleidingen tot taalexpert, rekenexpert en gedragsexpert zijn nagenoeg afgerond en worden naadloos geïntegreerd in een netwerk van experts binnen al onze scholen. Hiermee wordt een duurzame verankering van ons kwaliteitssysteem en de kwaliteitszorg gerealiseerd.

Na onze teleurstelling over enkele herstelopdrachten van de Onderwijsinspectie zijn wij met volle energie en vastberadenheid aan de slag gegaan om te voldoen aan de vernieuwde criteria van de inspectie. Dit vormde de rode draad van het jaar 2024, met aandacht voor burgerschapsplannen, basisvaardigheden en kwaliteitscriteria, evenals een nieuw toezichtskader opgesteld door de Raad van Toezicht.

Er is enorm veel werk verzet, en het resultaat mag er zijn. Eerlijkheidshalve kunnen we stellen dat we er beter voor staan dan een jaar geleden. Dit roept echter de vraag op of alle besturen beschikken over dezelfde onderbouwing en documentatie als wij als stichting nu hebben. Het is zorgelijk wanneer er een ongelijk speelveld ontstaat tussen besturen die sinds 2014 niet meer zijn bezocht en besturen die beoordeeld worden volgens het meest recente inspectiekader.

Tot slot wil ik alle directeuren en hun teamleden hartelijk bedanken voor hun buitengewone inzet en flexibiliteit in 2024. In een dynamische en steeds veranderende maatschappij vormen leerkrachten een essentiële pijler van stabiliteit. Daarvoor spreek ik mijn grote dank en diep respect uit.

Leerkrachten hebben een onmisbare rol in het leven van ieder kind en zijn ouders. Dit besef zou elke leerkracht met trots moeten en mogen vervullen.

Johan van Knijff
voorzitter CvB

NB In februari 2025 heeft de onderwijsinspectie ons bevestigd dat we alle herstelopdrachten met goed gevolg hebben afgerond.

De schoolorganisatie

*Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam (hierna te noemen Markant-LeerSaam) is een ambitieuze en innovatieve stichting voor openbaar primair onderwijs die **KWALITEIT** met hoofdletters wil schrijven. Onder Markant-LeerSaam ressorteren 10 basisscholen in Breda, Bavel, Etten-Leur, Prinsenbeek, Teteringen en Ulvenhout. Wij dragen zorg voor openbaar onderwijs aan ca. 2800 basisschoolleerlingen.*

Het schoolbestuur bestaat uit een eenhoofdig College van Bestuur (hierna: CVB) met een voorzitter. Het managementteam van elke school bestaat uit een directeur, team- of bouwcoördinator(en) en een IB-er (Intern Begeleider).

Het bestuursbureau bestaat uit een managementassistente (0,9 fte), een stafmedewerker personeel en financiën (1 fte), een hoofd onderwijs & kwaliteit (0,6 fte), een HR Adviseur (0,4 fte,) en een medewerker personele zaken en administratie (0,5 fte). Daarnaast zijn een bovenschoolse coördinator digitalisering (0,6 fte), een hoogbegaafden-specialist (0,2 fte) werkzaam alsook een bovenschoolse schoolopleider (0,2 fte) en een bovenschoolse gedragsspecialist (0,2 fte). Extra ondersteuning op het gebied van financiën vindt plaats via inhuur van een externe financieel specialist van Ons Onderwijsbureau. De omvang van onze overhead past binnen het concept van 'lean en mean'.

De directeuren van de scholen maken deel uit van het directeurenoverleg van Markant-LeerSaam; het directieoverleg openbaar primair onderwijs. Dit overleg wordt voorgezeten door de voorzitter van het CvB en heeft een beleidsvoorbereidend karakter, het stimuleert bovenschools samenwerken en het leren van elkaar.

PROFIEL

Missie, visie en kernactiviteiten

Onze missie

Het is onze missie om kinderen in een steeds veranderende samenleving voor te bereiden op een kansrijke toekomst. We bereiden ze niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op een leven met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. Dat betekent dat we ze leren om verschillen tussen mensen en denkbeelden te respecteren. We bieden onze leerlingen kwalitatief goed onderwijs en optimale ontplooiingskansen. Daarbij hechten we veel waarde aan het welbevinden en de brede ontwikkeling van ieder kind op sociaal, persoonlijk, cognitief én emotioneel niveau. Zo proberen we het maximale uit ieder kind te halen. De scholen leggen vanuit hun onderwijsconcepten en visies eigen accenten op didactisch, onderwijskundig en pedagogisch vlak. Allemaal met het gezamenlijke doel om 'Gewoon Goed Onderwijs' te geven.

Onze visie

Respectvol samenwerken, leren en leven. Nu en in de toekomst. Dat is wat wij willen voor iedereen binnen Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda (hierna te noemen Vrije School Breda). Wij willen onze kinderen met innovatief, goed en openbaar onderwijs een veilige en stimulerende leeromgeving bieden, die een uitstekende basis vormt voor hun verdere ontwikkeling. Daarbij hebben wij niet alleen oog voor de cognitieve vaardigheden, maar ook voor het welbevinden van ieder kind. Plezier, veiligheid en vertrouwen zijn van belang om tot leren en ontwikkelen te komen. We zijn ons bewust van de impact die wij op de kinderen hebben en daar zijn we trots op. Juist daarom staan vakmanschap en kwaliteit bij ons ook hoog in het vaandel. We blijven ons telkens ontwikkelen tot de best mogelijke onderwijsprofessionals, die elke dag 'Gewoon Goed Onderwijs' geven en daarvoor hun verantwoordelijkheid nemen.

Onze slogan

'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces.

We streven naar kwalitatief goed onderwijs dat toegankelijk is voor iedereen. Onze openbare scholen staan open voor elk kind en iedere medewerker. We zien het niet alleen als onze plicht om goed onderwijs te bieden, maar willen ook voorwaarden scheppen voor emancipatie en tolerantie.

Een principiële gelijkwaardigheid van opvattingen over godsdienst, levensbeschouwing en maatschappelijke diversiteit is het uitgangspunt. Daarom bieden we onderwijs waar kinderen van alle achtergronden met elkaar leven en leren. Daarbij vinden we het belangrijk dat ook hun ouders zich welkom voelen.

Samen leven en samen leren, is het credo

Strategisch beleidsplan

Voor Markant-LeerSaam zijn de volgende 6 speerpunten van betekenis in de huidige planperiode:

1. Kwaliteit: "gewoon goed onderwijs". Het is de basis voor de ontwikkeling van onze leerlingen en hun toekomstige succes.
2. Vakmanschap: "vakmanschap is de kunst van het beheersen van je ambacht". Het is niet alleen het leveren van kwaliteit, maar ook het tonen van toewijding, passie en voortdurende verbetering in alles wat je doet.
3. Samen: we spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken.
4. Gelijkwaardigheid en kansengelijkheid: we zorgen ervoor dat onze leerlingen gelijke(re) kansen krijgen om te leren en te slagen, ongeacht hun achtergrond of niveau.
5. Duurzaamheid: werken aan duurzaamheid is een vanzelfsprekende waarde.

6. Positionering en inclusiever onderwijs: de openbare identiteit, de kansscholen en de kleur aan de onderwijsconcepten maken ons uniek.

Toegankelijkheid & toelating

Zoals blijkt uit de missie is de kernactiviteit van Markant-LeerSaam het realiseren van kwalitatief hoogwaardig openbaar onderwijs in de gemeenten Breda en Etten-Leur en het zorg dragen voor de continuïteit daarvan. Alle scholen van Markant-LeerSaam staan open voor alle kinderen ongeacht hun geloofsovertuiging en/of afkomst. Markant-LeerSaam heeft zowel oog voor leerlingen met onderwijsachterstanden en beperkingen als voor hoogbegaafde kinderen.

De toegankelijkheid van het onderwijs is onlosmakelijk verbonden met het openbare karakter van Markant-LeerSaam, gericht op het aanbieden van diverse onderwijsconcepten en arrangementen. De missie en visie zijn vertaald in het [Strategisch Beleidsplan 2024-2028](#).

Het openbaar onderwijs is algemeen toegankelijk binnen de zorgmogelijkheden van Markant-LeerSaam als geheel en van de afzonderlijke scholen in het bijzonder. Markant-LeerSaam streeft naar een veilige en stimulerende leeromgeving. Dit betekent dat gewerkt wordt in een veilig pedagogisch klimaat waarin naast ruime aandacht voor cognitieve aspecten ook ruimte is voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en zelfstandigheid van de leerlingen. De 10 scholen van Markant-LeerSaam hebben onderscheidende onderwijsconcepten, waaronder Jenaplan en Montessori+ onderwijs. Alle scholen geven op eigen wijze vorm aan vernieuwend onderwijs. Profilering op schoolniveau wordt vanuit het bestuur nadrukkelijk gestimuleerd. We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. Op onze scholen leren kinderen in vrijheid te denken, keuzes te maken en onafhankelijk te zijn. Ons personeel beseft dat het onderwijs in samenwerking met ouders de voorwaarden moet scheppen voor een mooie toekomst voor elk kind. Onze scholen willen in algemene zin van maatschappelijke betekenis zijn en voor elk individueel kind een veilige basis om zich te ontwikkelen tot volwassene.

In ons Strategisch Beleidsplan en het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband wordt het streven naar meer inclusief onderwijs benadrukt. Markant-Leersaam heeft op dit vlak reeds enkele belangrijke initiatieven genomen. In de komende jaren zullen wij deze ontwikkeling verder voortzetten, met daarbij de kanttekening dat er grenzen zijn aan inclusiviteit.

De verwachting is dat begin 2027 een inclusieve school in Etten-Leur wordt geopend, gelegen in de nieuwe wijk De Haansberg. Het motto van deze school is en blijft: **"Geen kind de wijk uit!"**

ORGANISATIE

Contactgegevens

Markant-LeerSaam
Bestuursnummer: 41869
Heerbaan 250 – 4817 NL Breda
076-5289360
info@markantonderwijs.nl
www.markantleersaam.nl

Bestuur

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/ onbetaald
Drs. Johan van Knijff	VZ College van Bestuur (hierna te noemen CvB). Dit CvB is tevens CvB van de Vrije School Breda. Beide vormen een zogenoemde personele unie, waarbij beide stichtingen juridisch onafhankelijk van elkaar functioneren, maar in persoon wel dezelfde bestuurder hebben. Dat geldt ook voor de Raad van Toezicht (hierna te noemen RvT) van beide stichtingen	Lid van het DB van BreedSaam Lid van de stuurgroep opleiden in de school (Pabo) Lid Verenigingscommissie arbeidsvoorwaarden PO-Raad Lid CAO commissie VVOB

Scholen

Naam school	Instellingscode (v.h. BRIN-nummer)	Website school
OBS De Klokkebei	o6BB	www.deklokkebei.nl
OBS De Tweesprong	11SJ	www.obsdetweesprong.nl
BS Het Noorderlicht	12LV	www.bshetnoorderlicht.nl
OBS De Springplank Etten-Leur	18EJ	www.springplankettenleur.nl
OBS De Springplank Teteringen	18GP	www.obsdespringplank.net
OBS De Toverlaars	18GZ	www.obsdetoverlaars.nl
OBS De Wildert	21PP	www.obswildert.nl
Montessori+ Breda	23PD	www.Montessori+plus.nl
Montessori+ Prinsenbeek	23PD	www.Montessori+plus.nl
OBS De Toermalijn	24BE	www.obsdetoermalijn.nl
OBS De Leest	31WN	www.obsdeleest.nl

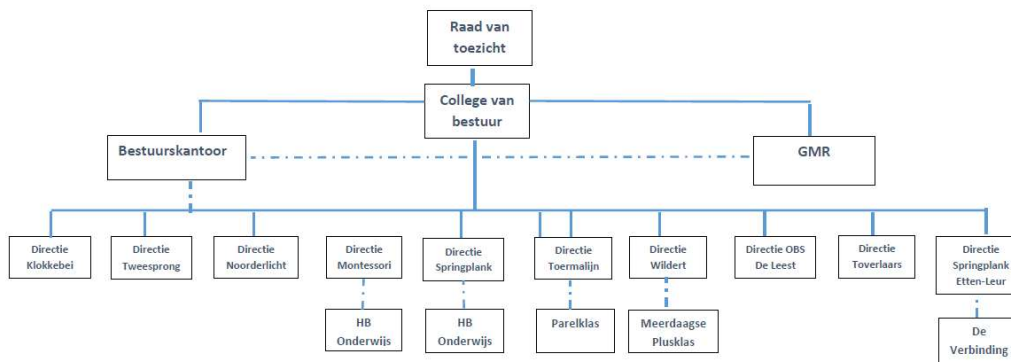
Onze scholen zijn te vinden op de website: Hyperlink: scholenopdekaart.nl

Juridische structuur

Rechtsvorm: Stichting
Statutaire naam: Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam
Statutaire zetel: Breda

Markant-LeerSaam is een stichting zonder winstoogmerk met als activiteit het verzorgen van basisonderwijs aan leerplichtigen en het in stand houden van openbare scholen voor primair onderwijs overeenkomstig artikel 46 van de Wet op het Primair Onderwijs. Het bestuur van de stichting bestaat uit een CvB met een voorzitter. Een RvT houdt toezicht op- en adviseert de bestuurder.

Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam 1 januari 2024

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap (hierna te noemen GMR)

De dialoog met de ouders van de leerlingen van de scholen van Markant-LeerSaam vindt op bestuursniveau plaats via de GMR en op schoolniveau via de Medezeggenschapsraad (hierna MR) van elke school. GMR en de MR kennen naast een oudergeleding een personeelsgeleding. Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van GMR en MR zijn vastgelegd in reglementen. Daarnaast kent elke school een Ouderraad, die vooral ondersteuning verleent bij de organisatie van allerlei activiteiten. Het beleid ten aanzien van de dialoog met ouders wordt mede gestuurd door de uitkomsten van het tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoek.

In de GMR zijn alle scholen vertegenwoordigd met een leerkracht en een ouder. Daarmee is de omvang van de GMR bepaald op 20 leden. De GMR werkt aan hand van een statuut waarin de bevoegdheden zijn beschreven. De GMR houdt zich bezig met zaken op stichtingsniveau. De GMR heeft wettelijk vastgelegde bevoegdheden in sommige besluitvormingsprocessen (advies- of instemmingsrecht). Een delegatie van de GMR spreekt minimaal twee keer per jaar met een delegatie van de RvT. [Klik hier voor het Jaarverslag GMR Markant LeerSaam 2023 2024](#)

De leerlingenraad

Elke school binnen de stichting beschikt over een leerlingenraad. In het kader van burgerschap is hier in juni 2023 een extra dimensie aan toegevoegd met de oprichting van een leerlingenraad op bestuursniveau. Alle scholen vaardigen één leerling af, en deze vertegenwoordigers gaan driemaal per jaar in gesprek met de voorzitter van het College van Bestuur. Tijdens deze bijeenkomsten worden onderwerpen als schoolbeleid, de organisatie van de stichting en diverse activiteiten besproken.

In 2024 stonden onder andere de verkiezingsprocedure van de leerlingenraad, het telefoonprotocol binnen de scholen en een gezamenlijke goede doelenactie tijdens de Week van het Openbaar Onderwijs op de agenda. Daarnaast is er per schoollocatie een budget van €500 beschikbaar gesteld, waarvan de besteding via een democratisch proces binnen de leerlingenraad wordt bepaald. In 2025 zullen de leerlingen hierover hun keuzes presenteren.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Er is regelmatig contact met onderstaande partijen.

Ouders, leerlingen en medewerkers	Uitwisseling schoolse zaken, kennisoverdracht
Gemeente Breda en Gemeente Etten-Leur	Subsidies, beheer multifunctionele gebouwen, openbaar onderwijs, begroting en jaarrekening, statuten, fusietraject, e.d.
Kober Kinderopvang, Kinderopvang Bloem, KDV Pebbels- KDV Haagse Beemden	Kinderopvangorganisatie in verschillende scholen
Administratiekantoor Ons Onderwijsbureau en 8Elements onderwijs-accountants	Verzorging gehele administratie en afwikkeling jaarrekening van Markant-LeerSaam en Vrije School
ArboUnie Breda	Ondersteuning arbeidsomstandighedenbeleid en verzuim
PO Raad, VosABB	Branche organisaties
Avans Hogeschool	Opleidingsorganisatie
RSV Breda e.o.	Passend Onderwijs voor elk kind
Leswerk	Oplossen vervangingsproblematiek van alle besturen PO en VO
BreedSaam Onderwijs-vastgoed Breda	Verantwoordelijk voor huisvesting van PO en speciaal onderwijs in gemeente Breda

Bovengenoemde organisaties en instellingen zijn nauw met ons verbonden. Er vindt regelmatig gestructureerd overleg plaats met andere schoolbesturen. Daarnaast zijn er veel individuele contacten naar aanleiding van specifieke vraagstukken of gemeentelijke regelingen. De schoolbesturen weten elkaar goed te vinden en stemmen gezamenlijk af over hun speerpunten binnen gemeenten of binnen het samenwerkingsverband.

Governance

Het Personeelshandboek wordt jaarlijks geactualiseerd en aangepast op basis van nieuwe afspraken in de CAO of wijzigingen in het binnen het bestuur vastgestelde beleid. In 2024 zijn de meldcode en het gedragsprotocol opnieuw vastgesteld. Daarnaast is het beleid met betrekking tot de externe vertrouwenspersoon verder aangescherpt.

Functiescheiding

Het bestuur en toezicht werkt volgens het raad-van-toezichtmodel. Het bevoegd gezag (CvB) van de stichting bestuurt de scholen, de RvT oefent intern toezicht uit op het bestuur. Het bevoegd gezag is eindverantwoordelijk en aansprakelijk voor het besturen van de scholen. De leden van de RvT zijn verantwoordelijk en aansprakelijk voor de wijze waarop zij het toezicht op het bestuur uitoefenen.

Code Goed Bestuur

Markant-LeerSaam hanteert de [Code-goed-bestuur](#) van de PO-Raad, vastgesteld in november 2020. CvB en RvT bespreken jaarlijks de noodzaak tot nadere maatregelen. De stichting maakt ook gebruik van een [besturingsmodel en managementstatuut Markant-LeerSaam](#)

Verantwoording van het beleid

ONDERWIJS & KWALITEIT

Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

Definitie

Vanuit de overtuiging dat het voor elke school belangrijk is om voortdurend en op gestructureerde wijze te werken aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs, focussen we ons op onderwijskwaliteit. 'Gewoon Goed Onderwijs' is de slogan van onze stichting. Daarmee leggen we de nadruk op de eenvoud, effectiviteit, betrokkenheid en kwaliteit in het onderwijsproces.

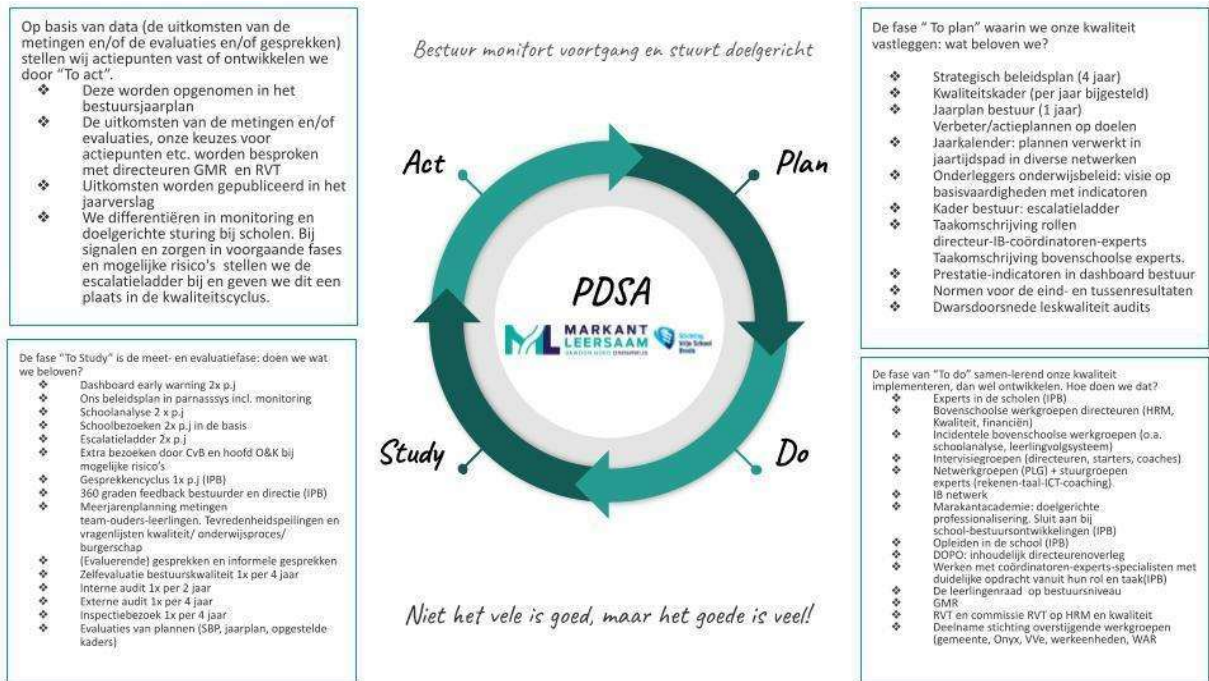
"Een kind dat goed onderwijs krijgt, krijgt kansen voor de toekomst."

Op onze scholen staat kwaliteit centraal. Zowel in het dagelijkse pedagogische en didactische handelen van leerkrachten, als in het cyclische, systematische, doelgerichte en samenwerkingsgerichte proces van kwaliteitszorg. Een cultuur van continu verbeteren, gedeelde verantwoordelijkheid en een goed pedagogisch klimaat met aandacht voor individuele leer- en ontwikkelbehoeften vormen de kern van ons onderwijs. Daarbij hebben scholen de vrijheid om accenten te leggen vanuit hun eigen onderwijsconcepten en visies.

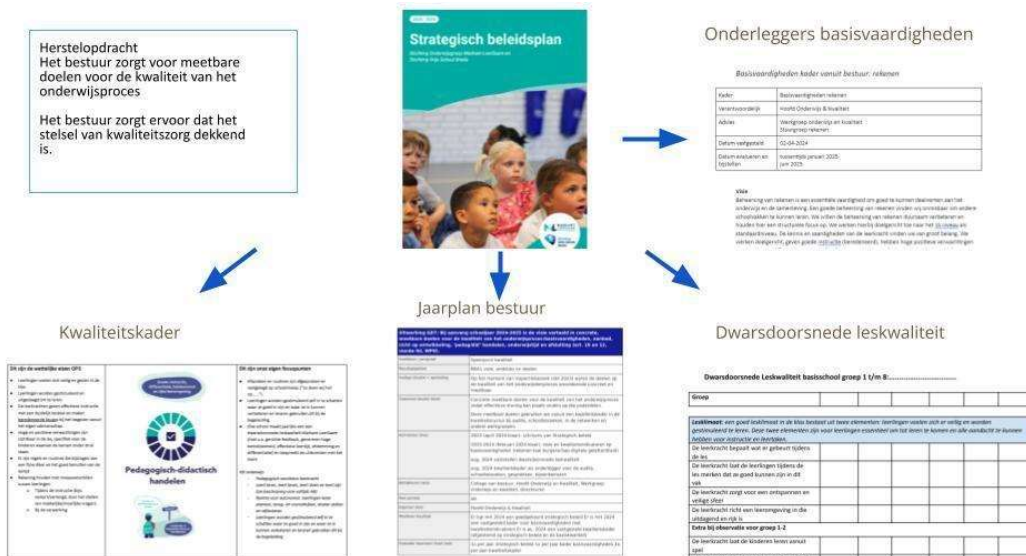
We ...

- hebben focus op 'gewoon goed onderwijs' met een stevige basiskwaliteit. Dit geven we vorm vanuit een sterke kwaliteitscultuur en een cyclische kwaliteitsstructuur.
- hebben ieder jaar een vastgesteld kwaliteitskader met wettelijke vereisten en eigen focuspunten.
- werken met kwaliteitsindicatoren en onderleggers basisvaardigheden--> wat verwachten we!
- maken evidence informed keuzes.
- hebben een doorvertaling van strategisch beleid gemaakt naar school-jaarplannen.
- hebben thema's, doelen en acties een plaats in de jaarcyclus gegeven in diverse netwerken om samen op te pakken.

Meetbare doelen in documenten en plannen

Het bestuur zorgt voor meetbare doelen van het onderwijsleerproces. Deze hebben we vastgesteld in het strategisch beleid, het jaarlijkse kwaliteitskader, het jaarplan, de dwarsdoorsnede leskwaliteit en in de onderleggers basisvaardigheden.

Strategisch beleid

In ons strategisch beleidsplan worden de koers en de doelstellingen van onze stichting voor de jaren 2024-2028 beschreven. Het strategisch beleidsplan is in 2024 gestart. Ons strategisch beleidsplan vormt een kader voor de scholen bij het geschreven schoolplan in 2024. De speerpunten en kernwaarden zijn: kwaliteit, vakmanschap, samen, kansengelijkheid, duurzaamheid en inclusiever onderwijs.

Het werken met duidelijke kwaliteitsindicatoren is van essentieel belang voor het onderwijs binnen

onze stichting. Deze doelen vormen de basis van een doeltreffend onderwijsbeleid, dat cruciaal is voor het waarborgen van kwalitatief hoogstaand onderwijs voor alle leerlingen. Ze bieden focus, richting en verantwoording, bevorderen transparantie en vertrouwen en stimuleren innovatie en groei in alle lagen van onze organisatie en het onderwijs dat we verzorgen. De scholen hebben de strategische doelen en acties overgenomen in hun schoolplannen. Er is nu een duidelijkere koppeling tussen het Strategisch Beleid en het schoolplan. [SBP2024-2028](#) en [poster](#)

Kwaliteitskader

Oog hebben voor kwaliteit en sturen op verbetering, vraagt om eenzelfde kader en zelfde taal. Daarom werken we binnen onze stichting sinds 2024 met een eigen kwaliteitskader. Dit kwaliteitskader is voor ons een middel om binnen onze stichting de wettelijke eisen (basiskwaliteit) te waarborgen en eigen ambities en doelen te realiseren. Het kwaliteitskader houdt de indeling in standaarden aan, zoals die ook gehanteerd worden door de Inspectie van het Onderwijs (Onderzoekskader 2021 voorschoolse educatie en primair onderwijs, versie augustus 2023). Naast de standaarden van de inspectie zijn aanvullende aspecten en focuspunten uit het Strategisch Beleidsplan van Markant-LeerSaam beschreven. Het kwaliteitskader heeft een plek in de kwaliteitscyclus op bestuurs- en schoolniveau. Het kader wordt gebruikt als onderlegger voor de interne audits, de schoolbezoeken en gesprekken die we voeren in de diverse werkgroepen en netwerken. [Kwaliteitskader](#)

Jaarplan

Aan de hand van het strategisch beleid zijn de acties van het bestuur uitgewerkt in een jaarplan met doelen en tijdspad. In de vorm van een jaarkalender (werkdocument) krijgen de doelen en acties een plek in de overleggen (dopo, IB, stuurgroepen en netwerken taal/rekenen/gedrag, audits). Door middel van tussentijdse evaluaties, schoolbezoeken, gesprekken en audits monitoren we behaalde of niet behaalde doelen en stellen we bij of verstevigen de sturing op een bepaald doel.

[Jaarplan](#)

Onderleggers basisvaardigheden

Versterken van de basisvaardigheden is een prioriteit. We hebben ambities geformuleerd ten aanzien van leerprestaties van leerlingen. Een belangrijk speerpunt daarbij is het gedeeld onderwijskundig leiderschap op schoolniveau, gericht op het versterken van de onderwijskwaliteit (rekenexpert, taalexpert). Daarnaast scheppen we voorwaarden voor het geven van goed reken, taal -en burgerschapsonderwijs (inzet experts, professionalisering, netwerk, focus). De onderleggers zijn in 2024 voorzien van een bestuur visie op rekenen, taal en burgerschap. Er zijn kwaliteitsindicatoren benoemd waaraan scholen minstens moeten voldoen.

[Kader rekenen](#), [kader taal](#), [kader burgerschap](#)

Kwaliteitskalender

Alle scholen besteden stelselmatig aandacht aan het formuleren en uitvoeren van kwaliteitsbeleid. Tevens houden zij zichzelf een spiegel voor bij de opbrengsten daarvan. Iedereen werkt met een kwaliteitskalender, zodat kwaliteitszorg een zaak van het hele team is. Daarnaast wordt er gewerkt met een bovenschoolse kwaliteitskalender.

[Kwaliteitskalender](#)

Hoe houden we zicht op onderwijskwaliteit?

Dashboard: early warning

Omdat data nog meer omvat dan de data-gegevens uit Ultimview hebben we een kwaliteitsdashboard gemaakt zodat we in een oogopslag zien of er zorg of alertheidssignalen zijn waarover we met scholen in gesprek moeten. Het dashboard bevat criteria waaraan voldaan moet worden. Items die erin zijn opgenomen zijn: kengetallen, passend onderwijs, personeel, signalering inspectie, schooladvies, sociale veiligheid, tevredenheid ouders en medewerkers, externe/interne audit, escalatieladder, professionalisering. Deze items bevatten ook weer sub-items. Zo wordt het voor de schooldirectie(s) en het CvB mogelijk (pro)actief in te grijpen, het gesprek te voeren en bij te sturen in situaties waarin dat nodig is.

Schoolbezoek

De bestuurder en Hoofd Onderwijs & Kwaliteit bezoeken vanuit de reguliere cyclus twee keer per jaar de school om het inhoudelijk gesprek aan te gaan over de ontwikkelingen en de vorderingen van het onderwijs in de school.

Onderwerpen van gesprek zijn:

- de voortgang van de schoolontwikkeling: basisvaardigheden, visie, ambities, doelen
- de audit
- de schoolanalyse met o.a. de resultaten
- gesprekscyclus en dossiervorming
- acties tevredenheidsspeilingen
- professionalisering
- leerlingaantallen
- besteding en inzet zorgmiddelen
- ziekteverzuim
- financiën.

We differentiëren in de gespreksvoering. Naar aanleiding van resultaten, audits, inspectiebezoek en dashboard vinden er bij bepaalde zorgen meerdere gesprekken, intensievere monitoring en/of gerichte sturing plaats (zie beschrijving escalatieladder).

Interne audit

De audit is voor ons een middel om onderwijsprocessen, de onderwijskwaliteit, de opbrengsten en de kwaliteitszorg in beeld te brengen. Het is een krachtige spiegel (reflectie) en brengt systematisch in kaart of we doen wat we zeggen en we voldoen aan minimaal de basiskwaliteit. Het laat zien hoe de school ervoor staat, of de beloofde kwaliteit zichtbaar is en welke ontwikkelpunten er zijn. In 2024 hebben de (interne) audits plaatsgevonden. Deze zijn uitgevoerd door opgeleide directeuren, intern begeleiders en leerkrachten. Tijdens de audit is men op zoek gegaan naar wat goed gaat en wat beter kan of moet. De scholen hebben feedback gekregen op de volgende standaarden:

- OPo Basisvaardigheden
- OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3 Pedagogisch-didactisch handelen
- SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

Bij de audits is gebruikgemaakt van het kwaliteitskader 2024-2025 met wettelijke vereisten en focuspunten van de stichting en de ontwikkelde dwarsdoorsnede leskwaliteit.

Naar aanleiding van ontwikkelpunten wordt door de school een plan van aanpak gemaakt en krijgt dit een plaats in het jaarplan van school. Daarnaast worden gemeenschappelijke aandachtspunten stichtingsbreed opgepakt.

Schoolanalyse

De scholen werken sinds 2021 met een gezamenlijk format voor de schoolanalyse. Hierin worden o.a. realistische en ambitieuze schooldoelen bepaald aan de hand van de referentieniveaus voor lezen, taal en rekenen. Scholen streven ernaar dat alle leerlingen de fundamentele niveaus 1F behalen en dat zoveel mogelijk leerlingen de streefniveaus 1S/2F halen. De scholen gaan hierbij uit van 1S en 2F als het standaardniveau zodat de leerlingen over voldoende basisvaardigheden beschikken als zij naar het vervolgonderwijs gaan. De ambitie ligt op of boven het landelijk gemiddelde op basis van de schoolweging.

Andere onderdelen in de schoolanalyse:

- LVS; ligt de bovenbouw op koers
- Overzicht uitstroom
- VO adviezen; zit men na 3 jaar nog op het gegeven advies?
- Zorgsignalen en interventies

De analyse wordt tijdens het jaarlijkse schoolbezoeken besproken met CvB en Hoofd Onderwijs & Kwaliteit.

Succes!Spiegel en WMK

De Succes!Spiegel is ons kwaliteitszorginstrument voor monitoring en verantwoording. Het systeem bevat onder meer een Succes!dashboard, waar in één oogopslag te zien is hoe tevreden de ondervraagden zijn over het onderwijsproces, het schoolklimaat, kwaliteitszorg en ambitie, samenwerking met ouders en imago. Daarnaast meet het ook de sociale veiligheid van de leerlingen en is het instrument te gebruiken als een zelfevaluatie.

In februari 2024 is de tweejaarlijkse tevredenheidspelling op onderwijskwaliteit uitgezet. In november 2024 is de jaarlijkse sociale veiligheid vragenlijst onder leerlingen van groep 5-8 afgenomen. De resultaten zijn op bestuurs- en op schoolniveau geanalyseerd.

De WMK (Werken met Kwaliteit) is een meetinstrument voor kwaliteitszorg in het basisonderwijs. Op dit moment maken De Leest, De Toverlaars en De Springplank Etten-Leur gebruik van dit instrument. Het helpt scholen om de onderwijskwaliteit systematisch te evalueren en te verbeteren. Met enquêtes en analyses brengt het instrument de tevredenheid van leerlingen, ouders en personeel in kaart, evenals de onderwijskundige en organisatorische kwaliteit. In februari 2023 is schoolklimaat, pedagogisch handelen en didactisch handelen uitgezet. In november 2024 is de jaarlijkse sociale veiligheid vragenlijst onder leerlingen van groep 5-8 afgenomen. De resultaten zijn op bestuurs- en op schoolniveau geanalyseerd.

Volgsysteem ParnasSys

Alle Markant-LeerSaam scholen werken met het administratie- en leerlingvolgsysteem ParnasSys. Dit maakt het mogelijk om per school de tussentijdse leeropbrengsten en eindopbrengsten op uniforme en systematische wijze te monitoren. We maken gebruik van de bovenschoolse module Ultimview van ParnasSys. Deze heeft een "early warning" functie met betrekking tot de tussentijdse- en eindopbrengsten, de interne doorstroom en uitstroom van de leerlingen, de onderwijsresultaten en het schooladvies.

Doelen en resultaten

We beschrijven hier de acties die zijn voortgekomen uit de grotere doelen vanuit het strategisch beleid (2024-2028). De actieplannen zijn beschreven in het bestuursjaarplan (2024-2025).

Doelen	Resultaten	Voortgang
Voor jan 2025 is het stelsel van kwaliteitszorg dekkend. Het stelsel van kwaliteitszorg biedt voldoende zicht op het curriculum van de basisvaardigheden, inclusief burgerschap (artikel 10 en 12, vierde lid WPO).	● Escalatieladder is effectiever gemaakt in samenwerking met de werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeuren ● PDSA-cyclus -> versterkt met interne audits ● Afspraken worden vastgelegd en monitoring vindt plaats ● Sturing op OP2 en OP3 ● OPo (Basisvaardigheden) -> onderdeel scholing interne auditoren + audits / Afspraken met scholen	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de visie vertaald in concrete, meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces: basisvaardigheden, aanbod, zicht op ontwikkeling, 'pedag/did' handelen, onderwijstijd en afsluiting (art. 10 en 12, vierde lid, WPO).	● Strategisch beleidsplan vertaald naar jaarplannen scholen ● Kwaliteitskader Markant-LeerSaam (basiskwaliteit + ambities) -> dekkend voor alle aspecten onderwijsleerproces ● Verantwoordelijkheidsverdeling kader bepaald op basis van het RACI-model (Responsible, Accountable, Consulted en Informed)	Gereed

	• Streefnormen gesteld voor de resultaten basisvaardigheden • Onderleggers voor basisvaardigheden	
Bestuur differentieert in sturing van scholen en bepaalt risicoscholen en aanpak daarvan. In okt. 2024 verduidelijkt en concretiseert bestuur de escalatieladder en communiceert hierover naar de scholen.	• Escalatieladder is effectiever gemaakt i.s.m. werkgroep Onderwijs & Kwaliteit + akkoord en gedragen door directeuren • Formats zijn ingevuld en afspraken worden doelgericht en in cyclus bijgehouden.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 werken we met Implementatieplannen ter ondersteuning van de reken, taal en-gedragstrajecten waarin taakverdeling, doelen, tijdspad en resultaten van het netwerk helder zijn.	• Ieder netwerk heeft een implementatieplan en werkt met een jaarplan	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is de interne auditering herijkt en wordt in schooljaar 2024-2025 bijbehorende professionalisering verzorgd.	• Er is een nieuw auditteam. Professionalisering en uitvoering van interne audits heeft in 2024 plaatsgevonden. → Bewuste keuze voor auditteam met schoolleiders, intern begeleiders én leerkrachten → Stimuleren kwaliteitscultuur → Onderdeel stelsel van kwaliteit (kwaliteitskader als basis) Resultaat: Onderlinge uitwisseling tussen scholen van 'good practices' Kritische reflectie bij auditoren, naar elkaar en naar eigen school.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 wordt een HB loket ingericht waar ouders in de 1e lijn terecht kunnen voor informatie en doorverwijzing naar een van de scholen. Eenvoudig en overzichtelijk Kwaliteit en zorgvuldigheid Maatwerk voor het kind	• Met het HB-loket is het proces voor ouders en scholen vereenvoudigd, zodat er sneller een goede match gemaakt wordt tussen het kind en de juiste school. • Het loket wordt bemenst door Kim Bongers, teamleider van de HB-afdeling op Montessori+.	Gereed
In schooljaar 2024-2025 bekijken en evalueren we systemen WMK en successpiegel. We maken een keuze voor eenzelfde instrument voor alle scholen	• De voor en nadelen van de systemen zijn onderzocht. Er is een keuze gemaakt voor het instrument WMK waarna scholing en implementatie in de komende 2 jaar gaat plaatsvinden	Gereed
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 is het format van de schoolanalyse herijkt en duiden we resultaten en	• De schoolanalyse is voldoende diepgaand en duiden resultaten om juiste interventies te kunnen inzetten.	Afrondende fase

schoolontwikkelingen in het licht van gestelde doelen. Doel: juiste interventies inzetten	• Alle scholen gebruiken hetzelfde basisformat met reflectievragen van de schoolrapportage. Deze is aangevuld met schooleigenformat van de groepsanalyse. Het is duidelijk wat moet en wat op eigen wijze mag. • Kwaliteit schoolrapportage is versterkt door reflectievragen in <u>schoolrapportage</u> • op schoolniveau -> betekenis verlenen aan data • op leerkrachtniveau -> minder extern attribueren	
Op bestuursniveau wordt in schooljaar 2024-2025 de visie op onderwijs aan hoogbegaafden en de doorontwikkeling die we willen laten plaatsvinden voor voltijds HB, plusklassen, aanbod HB in de reguliere groepen en UHB beschreven met mogelijkheden maar ook onze grenzen. Rollen en taken vanuit het netwerk(overleg) worden verduidelijkt.	• Werkgroep geformeerd • Huidige situatie scholen in kaart • Algemene visie beschreven • Doelen beschreven • Kwaliteitsindicatoren beschreven en toegevoegd in kwaliteitskader Nader te beschrijven: expliciteren keuzes en consequenties voor verschillende varianten HB onderwijs, leerling tevredenheid, vervolg na beschrijven visie.	Werkfase
Het thema hoge positieve verwachtingen met o.a flexibel differentiëren, effectieve feedback, doelgericht leren is vanaf schooljaar 2024-2025 een onderwerp op de Bestuursdag (voorheen Markantdag) en in de netwerkbijeenkomsten experts en coaches.	• In 2024 hebben verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden met externe partijen: GGO-advies, Redwane Bouatane, Vivian van Alem (taalonderwijs) waarin dit thema is behandeld. • Het thema moet nadere invulling krijgen zodat het goed landt op de werkvloer.	Werkfase
Bij aanvang schooljaar 2024-2025 staan taken, rollen en verantwoordelijkheden directeur en IB, coördinatoren-experts helder beschreven in een kader vanuit bestuur.	• Raci model wordt in alle scholen gebruikt om taken en verantwoordelijkheden helder te krijgen. Kader vanuit bestuur is gemaakt en wordt schoolspecifiek gemaakt dmv de dialoog met elkaar in de school. • Met de verschuiving van de rol van IB naar KC (kwaliteitscoördinator) en het werken met experts in de school volgen we een scholing met IB en directeuren waarin rollen en taken in dialoog met elkaar worden verduidelijkt. Aanleiding voor dit scholingstraject vormt ook de nieuwe beroepsstandaard voor de intern begeleider als kwaliteitscoördinator en de gewenste focus van de intern begeleiders van de stichting op het versterken van de basiskwaliteit en eigen ambities van de school.	Werkfase

Vanaf schooljaar 2024-2025 heeft iedere school een aandachtsfunctionaris. Vanuit de Markant Academie wordt professionalisering ingezet en een netwerk opgericht.	Op alle scholen is een aandachtsfunctionaris aangesteld. Scholing en opzet netwerk vindt nog plaats.	Werkfase
We ontwikkelen vanaf schooljaar 2024-2025 het beleid en de begeleiding van startende leerkrachten door.	In schooljaar 2024 -2025 is er een nieuwe Bovenschools coach aangesteld. Deze coach heeft als taak meegekregen om het huidige beleid onder de loep te nemen. 2024 is een onderzoeksjaar waarna in het volgende jaar het inductiebeleid wordt herschreven.	Werkfase
De gesprekkencyclus wordt in schooljaar 2024-2025 op basis van de nieuwe kernwaarden uit het SBP aangepast	- Het gespreksformulier van onderwijzend personeel is aangepast inclusief het huis van werkvermogen. - Formulieren voor OOP en Directie-IB is de volgende stap	Werkfase
Begeleiden en sturen van implementatie en gebruik van methode of leerlijn digitale geletterdheid.	Alle scholen zijn bezig met onderzoek of implementatie van een digitale leerlijn	Werkfase
Vanaf schooljaar 2024-2025 doen we onderzoek welke voorzieningen (zoals Parelklas en HB voorzieningen) passend zijn op de verschillende scholen waarna een plan van aanpak wordt gemaakt met de desbetreffende scholen.	Eerste dialogen hebben plaatsgevonden. Nadere uitwerking vindt plaats in 2025	Orientatiefase

Onderwijsresultaten

Via de pagina van scholenopdekaart.nl zijn de resultaten van onze scholen in te zien.

In de tabel is af te lezen hoe de 3-jaars gemiddelden van de eindtoetsresultaten van onze scholen in het schooljaar 2023-2024 eruitziet.

- In de eerste tabel worden de scholen vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde voor 1F op basis van de schoolweging.
- In de tweede tabel worden de scholen vergeleken met de landelijk vastgestelde signaleringswaarde en het landelijk gemiddelde en 1S/2F op basis van de schoolweging.

Bovenschoolse onderwijsresultaten 3 jrs gemiddelden 1F en 1S/2F

		1 febr 2023				
School	Schooljaar	Schoolweging 3-jrs	Behaald 1F 2023-2024	Signaleringsw. 1F	Landelijk gem. 1F	Oordeel inspectie
06BB - De Klokkebei	2023/2024	21,88	99,2	85	98	voldoende
11SJ - OBS De Tweesprong	2023/2024	36,25	95,9	85	91,9	voldoende
12LV - Bs het Noorderlicht	2023/2024	37,18	90,5	85	90,9	voldoende
18GP - De Springplank	2023/2024	27,81	90,5	85	96,4	voldoende
21PP - De Wildert	2023/2024	29,80	93,2	85	95,4	voldoende
23PD - Montessori+ Breda	2023/2024	23,69	97,2	85	97,3	voldoende
24BE - De Toermalijn	2023/2024	23,56	99	85	97,3	voldoende
31WN - De Leest	2023/2024	27,21	98	85	96,7	voldoende
18EJ - De Springplank	2023/2024	31,5	95,2	85	94,5	voldoende
18GZ - De Toverlaars	2023/2024	27,4	97	85	96,4	voldoende
			95,57			
Op of boven signaleringswaarde en op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Op of boven signaleringswaarde en onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Boven signaleringswaarde						

1 febr 2023						
School	Schooljaar	Schoolweging 3-jrs	Behaald 1S/2F 2023-2024	Signaleringsw. 1S/2F	Landelijk gem. 1S/2F	Oordeel inspectie
06BB - De Klokkebei	2023/2024	21,88	78,6	65	72,9	voldoende
11SJ - OBS De Tweesprong	2023/2024	36,25	45	32,8	47,8	voldoende
12LV - Bs het Noorderlicht	2023/2024	37,18	49,6	32	45,6	voldoende
18GP - De Springplank	2023/2024	27,81	46,3	50,1	61,8	onvoldoende
21PP - De Wildert	2023/2024	29,80	65,7	47,1	58,8	voldoende
23PD - Montessori+ Breda	2023/2024	23,69	64,7	58,9	68,2	voldoende
24BE - De Toermalijn	2023/2024	23,56	67,7	58,9	68,2	voldoende
31WN - De Leest	2023/2024	27,21	61,8	50,1	63,3	voldoende
18EJ - De Springplank	2023/2024	31,5	46,7	43,5	57,9	voldoende
18GZ - De Toverlaars	2023/2024	27,4	58,5	50,1	61,8	voldoende
			58,46			
Op of boven signaleringswaarde en op of boven gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Op of boven signaleringswaarde en onder gemiddelde van scholen met vergelijkbare schoolweging						
Boven signaleringswaarde						

- ✓ Als we kijken naar het referentieniveau 1F zien we dat alle scholen boven de signaleringswaarde zitten dus van de inspectie een voldoende beoordeling zouden krijgen. Onze ambitie ligt hoger en streven ernaar op of boven het landelijk gemiddelde van de eigen schoolweging te komen.
- ✓ Als we kijken naar het referentieniveau 1S/2F zien we dat 10 van de 11 scholen boven de signaleringswaarde liggen. 3 Scholen behalen op het 3-jaars gemiddelde onze ambitie. Echter als we inzoomen op de 1 jaarresultaten per vakgebied zien we een significante stijging van resultaten op 1S/2F en de stijgende lijn richting het behalen van onze ambitie.

	2023 (% van de 11 scholen)		2024 (% van de 11 scholen)
Rekenen 1F op/boven LG	63%	→	81%
Rekenen 1S/2F op/boven LG	27%	→	81%
Taal 1F op/boven LG	54%	→	54%
Taal 1S/2F op/boven LG	45%	→	45%
Lezen 1F op/boven LG	54%	→	72%
Lezen 1S/2F op/boven LG	27%	→	72%

○

- ✓ We zien in tegenstelling tot vorig jaar dat Springplank Etten-Leur door de ingezette interventies een stijging van resultaten heeft en ook op de afzonderlijke vakgebieden en nu op 1S/2F boven de signaleringswaarde scoort. Deze stijging hopen we verder voort te zetten om de ambities te behalen.
- ✓ Springplank Teteringen scoort onder de signaleringswaarde. Interventies zijn ingezet op didactisch handelen, aanbod op voldoende hoog niveau, doelgericht werken en leerkrachtvaardigheden. Er is een kwaliteitsonderzoek geweest van inspectie waarbij de school een voldoende beoordeling heeft gehad. Er zijn hierbij wel een aantal herstelopdrachten gegeven.
- ✓ We zijn alert op de dalende trend van resultaten op de Tweesprong. Interventie op rekenen is ingezet met behulp van een externe partij.

- ✓ De resultaten en analyses van de afzonderlijke scholen zijn besproken in de schoolbezoeken. Gerichte interventies zijn op de scholen ingezet.
- ✓ We zien in het algemeen op de scholen een kentering in het aanbod en de gerichte instructies en verwerking van leerstof op 1S/2F niveau en het hebben van voldoende hoge verwachtingen. In de komende jaren zullen we daar de resultaten van terug gaan zien.
- ✓ Een aantal scholen heeft de professionalisering op rekenen doorgetrokken op teamniveau: Toverlaars, Klokkebei, Springplank T, Springplank EL, Tweesprong.

Passend onderwijs

Als Markant-LeerSaam maken wij onderdeel uit van het Regionaal Samenwerkingsverband (RSV) Breda e.o. Het 'Ondersteuningsplan Passend Onderwijs 2024-2027 van het RSV Breda e.o. is leidraad om ons streven recht te doen aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind te realiseren. Vanwege de omvang van het RSV Breda e.o. wordt de dagelijkse uitvoering in meerdere werkeenheden opgesplitst. Iedere werkeenheden spant zich in om een dekkend netwerk te realiseren waarin voor ieder kind een plek is, waar mogelijk thuisnabij in dorp of wijk. De werkeenheden krijgen meer regie over welke leerlingen zij op kunnen vangen binnen hun werkeenheden.

We verwachten dat onze scholen regie voeren op de mogelijkheden en onmogelijkheden die zij hebben. Daarmee bedoelen we dat er grenzen zijn aan de ondersteuning op een school, maar dat we aan de andere kant de grens opzoeken van wat mogelijk is.

Iedere school heeft een ambitieus ondersteuningsprofiel vastgelegd, waarin zij hun expertise voor de werkeenheden aangeven en hun grenzen. In dit specifieke ondersteuningsprofiel wordt ook beschreven hoe ze de basis- en lichte ondersteuning gerealiseerd hebben. Daarnaast kunnen scholen, op basis van hun expertise, hun meerwaarde aantonen voor de werkeenheden. Dit kan met behulp van de arrangementen vanuit het samenwerkingsverband. Iedere twee jaar wordt het ondersteuningsprofiel geëvalueerd en aangepast aan de actuele ontwikkelingen. In 2024 is er voor alle scholen een nieuw S.O.P. vastgesteld.

Specifieke onderwijsvormen

Momenteel biedt Markant-LeerSaam op drie locaties (fulltime) HB-onderwijs en daarnaast is er op een school een Parelklas. Andere scholen zijn gespecialiseerd in het onderwijs aan kinderen met een taalachterstand, de zogenaamde Onyx-scholen. Alle scholen binnen onze Stichting werken aan een pedagogische aanpak in structuur, bijvoorbeeld door inzet van een methode o.a. Kanjertraining, KiVa, The leader in me.

Samenwerking en financiering

Het CvB van Markant-LeerSaam heeft zitting in de Algemene Ledenvergadering (ALV) van het samenwerkingsverband. Vanuit het samenwerkingsverband ontvangt Markant-LeerSaam middelen voor lichte en zware ondersteuning. In onderstaande tabel zijn de ontvangen bedragen opgenomen.

Tabel middelen passend onderwijs

Ondersteuning	Bedrag
Lichte ondersteuning	€ 417.404
Zware ondersteuning	€ 743.709
Totaal	€ 1.161.113

De middelen voor lichte ondersteuning worden toegekend op basis van het aantal leerlingen (€ 140 per leerling vanaf 1 januari 2023) en uitgekeerd aan het schoolbestuur. De middelen voor zware ondersteuning zijn per 1 augustus 2023 vooruit betaald op basis van leerlingaantallen (teldatum 1-10-2021) voor de periode tot en met 31-12-2024. Aan het einde van deze periode wordt beoordeeld of scholen recht hadden op het toegekende budget, op basis van toegewezen arrangementen.

De groepsarrangementen voor het HB-onderwijs op Montessori+ en de Parelklas op OBS De Toermalijn vallen hierbuiten en zijn separaat toegekend.

Verantwoording en doelmatigheid

De Parelklas op OBS De Toermalijn biedt thuisnabij onderwijs aan kinderen met een verstandelijke beperking. Hiervoor ontvangt de school een groepsarrangement, zonder dit arrangement zouden deze kinderen volledig gespecialiseerd onderwijs dienen te volgen in cluster 3. De middelen worden dan ook doelmatig en efficiënt ingezet.

Markant-LeerSaam heeft daarnaast voltijds HB-onderwijs op Montessori+ Breda en Montessori+ Prinsenbeek. Per 1 augustus 2022 zijn er drie HB-groepen gestart op OBS De Springplank in Teteringen: een groep 3-4, een groep 5-6 en een groep 7-8. De belangstelling voor dit onderwijs is groot. Ongeveer 240 leerlingen uit Breda en de omgeving zijn na een geschiktheidsonderzoek toegelaten. De middelen voor zware ondersteuning worden ingezet voor voltijds HB-onderwijs en de Parelklas. Dankzij deze groepsarrangementen krijgen complexe leerlingen passend onderwijs binnen de reguliere setting. Zonder deze middelen zouden veel van deze kinderen naar het speciaal onderwijs doorstromen. Hierdoor wordt vastgesteld dat de inzet van deze middelen doelmatig en effectief is.

De middelen voor lichte ondersteuning helpen scholen om een laag verwijzingspercentage naar het speciaal basisonderwijs (SBO) en speciaal onderwijs (SO) te behouden. Dit blijkt uit vergelijking met andere schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband. Door deze middelen kunnen scholen kinderen binnen de reguliere setting houden, wat bijdraagt aan inclusiever onderwijs. De middelen van lichte ondersteuning worden door onze scholen doelmatig en efficiënt ingezet, anders zou ons verwijzingspercentage veel hoger zijn dan nu het geval is.

Nationaal Programma Onderwijs

De middelen zijn ingezet conform de richtlijnen van het ministerie om de achterstanden bij kinderen ten gevolge van de Coronacrisis in te halen. De inzet van de middelen is te categoriseren en deze indeling en financiële verantwoording is elders binnen dit jaarverslag weergegeven. Eind 2024 zijn alle middelen volledig ingezet en verantwoord. We kunnen vaststellen dat onze opbrengsten zijn gestegen, dit is o.a. verklaarbaar door de inzet van de extra middelen, al is een causaal verband nooit voor 100% vast te stellen.

Toekomstige ontwikkelingen

- De overheid streeft ernaar dat in 2035 de meeste scholen de overgang naar inclusief onderwijs hebben gemaakt. Meer scholen inclusiever maken kan het onderwijs niet alleen. Daar zijn ook de gemeenten voor nodig. Gemeenten hebben taken die voor scholen belangrijk zijn, zoals onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, jeugdhulp en dergelijke.
We stellen ons vragen en gaan de dialoog aan over visie en beleid, ondersteuning van leerkrachten, samenwerking en expertise, middelen en organisatie, toekomstbestendigheid en duurzaamheid. Beleid zal hierop aangepast moeten gaan worden.
Het is onze taak om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk kinderen in hun eigen buurt naar school kunnen. Daarom willen wij nog meer inclusief onderwijs aanbieden. In Etten-Leur openen we zelfs de meest inclusieve school van de regio.
- In deze krappe arbeidsmarkt moeten we medewerkers en zij-instromers blijven boeien en binden aan onze organisatie. We verwachten dat we dat met een ambitieuze agenda kunnen doen.
- Het is belangrijk dat we ons ervan bewust zijn dat de digitalisering van de samenleving veel mogelijkheden biedt, maar ook keerzijden kent. Denk aan online pesten, minder bewegen en snelle overprikkeling. Het is onze taak om leerlingen te leren hoe ze daarmee om kunnen gaan.
- We moeten niet alleen duurzaam omgaan met de wereld, maar hebben ook toekomstbestendige plannen nodig in de organisatie.
- Een doorgaande leerlijn is beter voor het kind. Daarom willen we nauwer samenwerken met de kinderopvang enerzijds en het voortgezet onderwijs anderzijds.

Klachten(procedure)

Er is 1 klacht ontvangen in 2024. Deze klacht is niet in behandeling genomen door de Onderwijsgeschillen. Een lopende klacht uit 2023 is in 2024 door de Onderwijsgeschillen ongegrond verklaard. De externe vertrouwenspersoon is in eerste instantie betrokken geweest bij deze klacht. Bij laatstgenoemde casus is de leerling uiteindelijk naar een andere school gegaan. [klik hier](#) voor de klachtenprocedure en de klachtenregeling.

Internationalisering

Internationalisering is opgenomen binnen wereldburgerschap en sociale integratie; ons bestuur heeft hier geen apart beleid voor opgesteld.

Inspectie van het Onderwijs

In 2023 heeft de inspectie het bestuur bezocht voor een 4-jarlijks onderzoek, uitgevoerd van september tot november. Het definitieve verslag is in 2024 beschikbaar gekomen. In 2024 hebben we ons gericht op de herstelopdrachten en verwerkt in het jaarplan van het bestuur:

BKA1: visie, ambitie, doelen: voldoende

BKA2: uitvoering en kwaliteitscultuur: onvoldoende

BKA3: verantwoording en dialoog: voldoende

Herstelopdracht	Wat in 2024 gedaan?
Het stelsel van kwaliteitszorg werkt nog onvoldoende, het bestuur kan met zijn (be)sturing onvoldoende de kwaliteit waarborgen op de scholen (artikel 10 en 12, vierde lid, WPO). Er wordt niet op alle scholen voldaan aan de wettelijke vereisten voor burgerschap (artikel 8, lid 3, WPO).	● SBP is uitgewerkt waarin een focus is gelegd op o.a. basisvaardigheden, kwaliteit, vakmanschap en samen (lerende organisatie). De thema's zijn uitgewerkt in kwaliteitsindicatoren, acties voor het bestuur en acties voor scholen. ● De scholen hebben de strategische doelen en acties overgenomen in hun schoolplannen. Er is nu een duidelijkere koppeling tussen het Strategisch beleid en het schoolplan. ● Aan de hand van het SBP hebben we voor dit schooljaar een kwaliteitskader ontwikkeld. Het kwaliteitskader heeft een plek in de kwaliteitscyclus op bestuurs- en schoolniveau. Het kader wordt gebruikt als onderlegger voor de interne audits, de schoolbezoeken en gesprekken die we voeren in de diverse werkgroepen en netwerken. ● Aan de hand van het SBP zijn de acties van het bestuur uitgewerkt in een jaarplan met doelen en tijdspad. In de vorm van een jaarkalender (werkdokument) krijgen de doelen en acties een plek in de overleggen (dopo, IB, stuurgroepen en netwerken taal/rekenen/gedrag, audits). D.m.v. tussentijdse evaluaties, schoolbezoeken, gesprekken en audits monitoren we behaalde of niet behaalde doelen en stellen we bij of verstevigen de sturing op een bepaald doel. ● In het bestuur dashboard verzamelen we gegevens (data) van de scholen. Daarin zijn ook normen benoemd en krijgen we een snelle indruk over de thema's waar boven of onder de norm wordt gescoord. Bij een early warning signaal duiden we samen met de school de context en mogelijk wordt sturing aangepast. ● We hebben de monitor leskwaliteit van inspectie en Universiteit Twente gebruikt om een eigen stichting brede monitor te maken. In de audits gebruiken we deze om een dwarsdoorsnede van de leskwaliteit te maken.
De visie is nog niet vertaald in concrete, meetbare doelen voor de kwaliteit van het onderwijsproces (art. 10 en 12, vierde lid, WPO).	● Op alle scholen is het doelgericht en samenhangend aanbod van burgerschap beschreven, afgestemd op de populatie en zichtbaar in de praktijk.

Het stelsel van kwaliteitszorg is niet dekkend. Het stelsel van kwaliteitszorg biedt onvoldoende zicht op het curriculum van de basisvaardigheden, inclusief burgerschap (artikel 10 en 12, vierde lid WPO)	• We zijn op alle scholen gestart met het meten van burgerschap om hier het aanbod in de school beter op te kunnen afstemmen. • De escalatieladder tijdens het vorige inspectiebezoek gaf ons te weinig handvatten om als bestuur voldoende doelgericht te handelen. We hebben de escalatieladder uitgewerkt in 4 niveaus en de mate van sturing die daar bij hoort. We hebben criteria vastgesteld, wat de rol van bestuurder en de rol van de directeur is. Daarbij beschrijven we op welke manier verantwoording wordt afgelegd en hoe we monitoren. Werkgroep Onderwijs en kwaliteit en de directeuren zijn hier nauw bij betrokken geweest. De escalatieladder is in bedrijf en evalueren we 1x per jaar. • In het bestuurs dashboard 'early warning' hebben we de escalatieladder en de mate van sturing toegevoegd. Het bestuur heeft met iedere school een "werkdokument" (nieuw gezamenlijk format) waarin we de mate van sturing bijhouden, volgen, afspraken maken en het vervolg inplannen. Het is een flexibel document waarbij we de mate van sturing aanpassen als het risico is opgelost. 2x per jaar tijdens het schoolbezoek wordt deze besproken en indien nodig bijgesteld.
Het bestuur krijgt ten aanzien van het jaarverslag enkele herstelopdrachten. In het jaarverslag is niet opgenomen wat de resultaten van risicobeheersing zijn en of het systeem wordt aangepast (Continuïteitsparagraaf, artikel 4, lid 4 Rjo).	In het jaarverslag van 2023 heeft het bestuur het hoofdstuk over risicobeheer aangepast en uitgebreid. In 2024 hebben wij het instrument Riskchanger weer ingevuld. De resultaten hiervan worden opgenomen in het jaarverslag van 2024.
In het verslag van het interne toezicht is niet aangegeven hoe getoetst is of sprake is van een doelmatige besteding van middelen. (Interne toezicht, artikel 17c WPO)	De RvT heeft intern gesproken over onder andere de doelmatige besteding en de rechtmatigheid. In het jaarverslag van 2023 hebben zij dit op een andere en uitgebreidere wijze toegelicht. Uiteraard zullen zij dit ook in het jaarverslag van 2024 opnieuw doen.
In het verslag van de raad van toezicht is onvoldoende aangegeven wat de resultaten van het toezicht zijn geweest. Interne toezicht artikel 3f Rjo)	De RvT heeft kennis opgedaan over dit onderdeel en zij hebben hun verslag hierop aangepast, maar zijn vooral intensief bezig geweest met een nieuw en helder toetsingskader. Dit is eind 2024 afgerond.

Op Springplank Teteringen is in maart 2024 een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Dit naar aanleiding van onvoldoende resultaten op het 3-jaars gemiddelde. Er volgde een positieve beoordeling waarbij de school voldoet aan de basiskwaliteit. Echter zijn er een aantal herstelopdrachten uit voortgekomen. Inspectie bepaalt in 2025 of een vervolgonderzoek wel of niet nodig is. Springplank Teteringen heeft in 2024 met name ingezet op de herstelopdrachten.

Opmerking: in februari 2025 heeft de inspectie alle herstelopdrachten als voldoende beoordeeld

Sociale veiligheid

De Onderwijsinspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. Ook ziet de inspectie toe op naleving van wetten en regels zoals de zorgplicht van de school voor de sociale veiligheid van de leerlingen. Als deze op tekorten wijst, is het van belang dat de school maatregelen neemt voor verbetering.

Om te kunnen leren en jezelf goed te kunnen ontwikkelen, vinden we een veilige omgeving op de scholen heel belangrijk. We bereiden onze leerlingen niet alleen voor op de arbeidsmarkt van morgen, maar ook op het leven in de wereld van morgen met aandacht voor de omgeving en gemeenschapszin. We creëren een veilige omgeving waarin het kind zich kan ontwikkelen tot een volwaardige burger in de Nederlandse maatschappij. Plezier, veiligheid, en vertrouwen zijn nodig om tot leren en ontwikkelen te komen.

Onder het algemeen veiligheidsbeleid vallen enerzijds voorzieningen om de fysieke veiligheid te waarborgen en anderzijds maatregelen om leerlingen en personeel te beschermen tegen sociale onveiligheid.

- Iedere school heeft een preventiemedewerker. We nemen volgens de Arbowet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) af. Gesignaleerde problemen komen in een plan van aanpak. Deze RI&E moet actueel zijn, wat betekent dat we dit jaarlijks evalueren en actualiseren.
- Alle scholen beschikken over een veiligheidsbeleid.
- Een onderdeel van de zorgplicht sociale veiligheid is dat scholen ieder jaar monitoren of de leerlingen zich veilig voelen op school. De scholen monitoren periodiek de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Wij monitoren de sociale veiligheid met het instrument: de Succes!Spiegel of WMK.
- Ieder jaar wordt de veiligheidsmonitor uitgevoerd onder leerlingen en om het jaar onder leerkrachten en ouders. Deze wordt gebruikt voor de evaluatie van het veiligheidsbeleid.
- Iedere school beschikt over een vertrouwenspersoon. We beschikken ook over een externe vertrouwenspersoon.

PERSONEEL & PROFESSIONALISERING

Doelen en resultaten

Het primaire proces is het belangrijkste wat er in een school plaatsvindt. Alle acties moeten dan ook afgestemd worden op het beter maken van het lesgeven in de klas. Dit houdt automatisch in dat de leerkracht in de klas de meest centrale persoon is; de aansturing vanuit directie en MT is daarbij cruciaal. Het bestuur heeft de functie om bovenstaande processen te faciliteren en te stimuleren.

Ons eigen opleidingsinstituut Markant Academie verzorgt en faciliteert vooral opleidingen die ertoe doen. Hoe worden wij elke dag een beetje beter? We hebben in het aanbod van onze academie een omslag gemaakt van individuele cursussen naar een aanbod dat meer schoolgericht is voor alle scholen binnen onze stichting EN meer gericht op de basisvaardigheden.

Van IB naar KC

De intern begeleiders ontwikkelen zich naar een kwaliteitscoördinator in hun takenpakket; deze cursus hebben we extern ingekocht en vindt in 5 dagdelen plaats, in de ochtend participeren ook de directeuren. Het is van belang dat de tandem van de school goed afstemt over het kwaliteitsbeleid binnen onze scholen.

Reken en taalexperts

We spreiden het onderwijskundig leiderschap in de school om de onderwijskwaliteit en de basisvaardigheden te versterken. Zo maken we de organisatie minder kwetsbaar, versterken we het eigenaarschap van alle medewerkers en zijn we samen verantwoordelijk voor de kwaliteit. De reken-, taal- en gedragsexpert werkt vanuit een helikopterview, voorziet ontwikkelingen en reageert proactief met het doel om op school, als een team, samen te werken aan de gemeenschappelijke (verbeter)doelen. Binnen de scholing van taal wordt vanuit praktijkervaring en onderbouwde kennis praktische handvatten gegeven om scholen beredeneerd aan het begrijpend leesonderwijs te werken. Voor de rekenexperts hebben we na de scholing van het doelgericht rekenonderwijs een netwerk ingericht. Samen leren doen wij door kennis en ervaringen uit te wisselen en te delen. We leren met en van elkaar en benutten elkaars talenten en sterke punten in een netwerk op stichtingsniveau.

Gedragsexperts

De gedragsexperts volgen in het schooljaar 2024-2025 gezamenlijk een opleidingstraject voor aandachtsfunctionaris.

Kindcentra

Samen met de kinderopvangorganisaties in onze scholen zijn we de samenwerking aangegaan en willen we de samenwerking verder ontwikkelen. Die ambitie vertalen we in de scholing van 2024 naar pedagogisch relevante thema's, de organisatiestructuur en de bedrijfsvoering. Wij maken in deze ambities gebruik van de vier niveaus van Studulski en Valkenstijn (2006). De ambitieniveaus geven de mate van samenwerking duidelijk weer. De ambities vertalen we naar doelen en activiteiten in de jaarplannen.

Audits

De audits hebben zich in 2024 gericht op het waarderingskader van de inspectie. Iedere school moet minimaal voldoen aan de basiskwaliteit. Een externe deskundige heeft met de kwaliteitsmedewerker alle scholen bezocht en feedback gegeven. De scholen die een ontwikkeling moesten doormaken zijn nogmaals bezocht. We hebben een goed beeld van wat goed gaat op de scholen en wat beter moet. De scholen zijn meegenomen in het waarderingskader en waaraan je moet voldoen voor basiskwaliteit en/of het uitstijgen boven de basiskwaliteit. De scholen zelf zijn aan de slag gegaan met een plan van aanpak waarbij een aantal scholen procesmatig begeleid en gemonitord wordt.

SBP

Met de directeuren, de GMR en de RvT hebben we het strategisch beleid 2024-2028 in diverse bijeenkomsten met elkaar vastgesteld.

In het nieuwe SBP willen we ons daarom vooral richten op goed onderwijs, waarbij op alle scholen minstens wordt voldaan aan een stevige basiskwaliteit. Aanvullende ambities formuleren we met visie en focus. Het nieuwe beleid vertalen we planmatig door naar de schoolplannen en de jaarplannen. In de tweede helft van 2024 is vooral de focus op het schrijven van de jaarplannen van de scholen gekomen, daarnaast lag er ook een opdracht m.b.t. de burgerschapsplannen.

Coaches

Binnen de organisatie worden startende leerkrachten de eerste drie jaar begeleid door een coach. Coaches zijn werkzaam binnen onze stichting als leerkracht of intern begeleider. De coach heeft tot doel de startende leerkracht te begeleiden bij zijn/haar hulpvraag en te laten ontwikkelen tot leerkracht basisbekwaam. Naast de coaching vindt er voor de startende leerkrachten supervisie (1^e-jaars) en intervisie (2e en 3^e-jaars) plaats.

Voor de coaches vindt er drie keer per jaar een intervisiemoment plaats om met elkaar af te stemmen, casuïstiek en werkwijzen te bespreken. Dit jaar hebben de coaches via de Markant Academie hun professionalisering en intervisie de coaching vaardigheden up to date gehouden.

Bestuursdag

Het welzijn van ons personeel blijft van groot belang, we willen een werkgever zijn waar mensen graag willen werken en ervaren dat zij belangrijk zijn. In dit kader mag de Bestuursdag niet ontbreken.

In 2024 werd deze dag met alle experts en specialisten gevuld. De rekenexperts, taalexperts, maar ook de directeuren samen met de IB-ers, de ICT'ers en schoolleiders werkten in hun groepen bij elkaar aan de kwaliteitsverbetering. We hebben beperkt gebruik gemaakt van externen, maar meer van onze interne kracht en deskundigheid. Zo hebben ook twee academische leerkrachten van onze scholen -BS Het Noorderlicht en OBS De Toermalijn- een workshop verzorgd. In de middag was er een workshop over het thema Cyber-security. Ogenscheinlijk geen thema direct voor het onderwijs, maar we zijn wel wakker geschud door Dave Maasland omdat er veel informatie over de kinderen gevoelig is voor (willekeurige) hackers.

Toekomstige ontwikkelingen

Het lerarentekort blijft zijn schaduw vooruitwerpen. Tot op heden slagen we er redelijk goed in om de basisbezetting op orde te krijgen en te houden. Het grootste probleem is en blijft vervanging en een tussentijds vertrek van leerkrachten. Er lijkt dit jaar ook iets meer lucht te zitten in het aanbod van teamleden gezien het feit dat de NPO-middelen bij de scholen op is.

Uitkeringen na ontslag

Voor 2024 bedraagt de eigen bijdrage in de ontslaguitkeringskosten € 47.850. Een belangrijk deel van de uitkeringen is in 2024 beëindigd. Het volledig voorkomen van uitkeringskosten is niet altijd mogelijk.

Echter, we zullen meer aandacht moeten besteden aan preventief beleid. Als werkgever willen we structureel bezig zijn met de duurzame inzetbaarheid van personeel, vanaf het moment van aannemen tot aan het pensioen. En als afscheid nemen onafwendbaar is, dan is investeren in een goed van-werk-naar-werk-traject belangrijk. Daarmee voorkomen we dat arbeidskracht verloren gaat en beperken we werkloosheidskosten.

Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

Per 1 augustus 2021 is de regeling Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding van kracht. Met de (G)MR is afgesteld dat deze middelen worden besteed aan instrumenten die al langere tijd binnen onze organisatie worden ingezet en bijdragen aan de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze schoolleiders, namelijk: (na)scholing, coaching trajecten, tweedaagse Directieberaad & studiedagen van onze schoolleiders.

Strategisch personeelsbeleid

Binnen Markant-LeerSaam hebben we een aantal conceptscholen zoals Montessori+ en Jenaplan. Het is evident dat deze scholen aparte opleidingen hebben die geënt zijn op hun specifieke concept. Dat geldt ook voor scholen, hoewel ze geen specifiek concept hebben, maar een bepaalde doelgroep bedienen in de wijk. Scholen als OBS De Tweesprong en BS Het Noorderlicht met veel "gewichtleerlingen" moeten op basis van hun specifieke problematiek een aangepast scholingsaanbod hebben.

De belangrijkste uitdaging, zoals verwoord in ons Strategisch Beleidsplan is natuurlijk de ambitie om het beste primair onderwijs in Breda te geven. We monitoren jonge leerkrachten met behulp van assessments en hebben

bijvoorbeeld coaching voor al onze leerkrachten georganiseerd binnen de Stichting. Daarnaast zijn we ook kritisch op het functioneren van onze huidige leerkrachten. In het verleden werd hier te weinig op gemonitord en geacteerd. Die tijd hebben we nu achter ons gelaten en we durven nu ook afscheid te nemen van leerkrachten die niet goed functioneren c.q. geen teamplayers zijn.

Om onze doelen te bereiken willen we onze mensen een goed inhoudelijk professionaliseringsaanbod doen. Binnen onze Markant Academie en daarbuiten volgen onze mensen vooral opleidingen die ertoe doen: Vakinhoudelijke kennis opdoen en pedagogische vaardigheden staan boven het zogenaamde "punniken-met- hindernis-cursussen".

Een ander belangrijk thema is het lerarentekort. De stichting wil bekend staan als een aantrekkelijke werkgever. Werving en selectie zijn steeds meer een gezamenlijke aanpak geworden in plaats van een schoolgebonden aanpak. Daarnaast zetten we in op "blijve mobiliteit". Dat houdt in dat we zorgvuldiger kijken wat mensen willen en of er zich nieuwe kansen voordoen voor personeel. Zo kan het zijn dat een school een overcapaciteit heeft aan rekenspecialisten, maar dat een andere school juist behoefte heeft aan een dergelijke specialist gezien de fase van ontwikkeling. Op deze manier kunnen we komen tot een blijve match, verder zullen we altijd blijven sturen op mobiliteit bij groei en krimp. We hebben eerder een zogenaamde vlootscouw/talentscout bij al ons personeel afgenomen, deze wordt gebruikt bij onze mobiliteit en formatiebesprekingen in 2024.

Informatiebeveiliging en privacy

In de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is vastgelegd hoe persoonsgegevens beschermd moeten worden. Schoolorganisaties worden daarin benoemd als verwerkersverantwoordelijken. Wij houden ons aan de daarvoor geldende wetgeving. Markant-LeerSaam heeft hiervoor een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG, de school-ICT'ers/digicoaches en de bovenschoolse ICT monitoren en verbeteren waar nodig of Markant-LeerSaam aan de AVG-regels voldoet, zowel op school- als stichtingsniveau.

De bovenschoolse ICT heeft op frequente basis (tweemaandelijks) contact met de FG om de bestaande situatie rondom AVG en privacy in kaart te brengen. Daarbij is het informeren van onze medewerkers een steeds terugkerend onderdeel.

Banenaafspraak

Stichting Markant-LeerSaam heeft in het afgelopen kalenderjaar actief stappen ondernomen om mensen uit de doelgroep banenaafspraak aan te kunnen nemen. Hoewel het aantal functies beperkt is, hebben we met behulp van het UWV en de gemeenten Breda en Etten-Leur personeelsleden aangenomen die onder deze regeling vallen. Momenteel werken 3,13 fte in loondienst en 3,0 fte op inleenbasis. Het gaat hierbij met name om functies op het gebied van schoonmaakwerkzaamheden, conciërgetaken en onderwijsondersteunende taken.

Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen worden structureel door OC&W verstrekt aan de school en de teams bepalen hoe de middelen worden ingezet in het kader van werkdrukvermindering. De middelen worden integraal ter beschikking gesteld, er wordt niet afgeroomd voor bestuurlijke doelen etc. Het schoolteam wordt op de hoogte gebracht van de beschikbare middelen op de school en kan op basis daarvan een plan maken. Uiteraard moet rekening gehouden worden met verplichtingen die in eerdere jaren zijn aangegaan. In 2024 zijn de werkdrukmiddelen uitsluitend ingezet voor extra lesgevend personeel (bijvoorbeeld om klassen kleiner te maken), onderwijsassistenten (om extra hulp te geven in de klas en om taken weg te halen bij leerkrachten), vakleerkrachten (voor bijvoorbeeld gym). De rol van de directeuren (en het bestuur) is om te wijzen op verplichtingen en toezicht te houden op "vreemde" bestedingen.

Tijdens vergaderingen met de directeuren heeft het bestuur erop gewezen dat beperking van doelen en plannen in het jaarplan en de indeling van studiedagen, kan bijdragen aan werkdrukvermindering. Je kunt een studiedag helemaal volplannen, maar ook deels, zodat leerkrachten ruimte hebben om zaken voor de klas te doen. Dat geldt ook voor een gedeelte van een teamvergadering. Verder is het belangrijk om aandacht te hebben voor de werkgroepen. Het is niet nodig om soms met vijf à zes personen in een werkgroep zitting te hebben. Vertrouw op je collega's en hun professionaliteit: drie personen kunnen een uitwerking maken in plaats van zes.

	2024
Budget Werkdrukmiddelen	817.658
Inzet:	
<i>Personeel</i>	817.658
<i>Materieel</i>	0
<i>Professionalisering</i>	0
Totaal	817.658

Verantwoording over de aanwezigheid van de Verklaring omtrent het gedrag

Nieuwe VOG's in 2024	VOG aanwezig op datum indiensttreding	VOG te laat aanwezig	VOG niet aanwezig
Nieuwe medewerkers in loondienst	51	<5	0
Nieuwe medewerkers niet in loondienst met een VOG verplichting ¹	9	nvt	9

Aantallen tussen 1 en 5 worden weergegeven als <5.

Wij hebben onze accountant opdracht gegeven om een controle uit te voeren op de tijdige aanwezigheid van een VOG. Tot nu toe hebben we bij 'nieuwe medewerkers niet in loondienst' niet gecontroleerd of er een VOG beschikbaar was. In 2025 gaan we dit structureel oppakken en hiervoor beleid formuleren.

Eén VOG was te laat, omdat de betreffende medewerker bij benoeming nog in het buitenland woonde. Een andere VOG was te laat, omdat – bij gebrek aan reguliere vervangers – een gepensioneerde werd gevraagd om in te vallen.

HUISVESTING & FACILITAIRE ZAKEN

Doelen en resultaten

Per 1 januari 2015 heeft BreedSaam Onderwijsvastgoed Breda – voorheen coöperatie BreedSaam – de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting overgenomen, met uitzondering van de multifunctionele accommodaties (MFA's), waarin BS Het Noorderlicht is gehuisvest. In 2024 heeft BreedSaam een nieuwe Doordecentralisatieovereenkomst (D.D.O.) ondertekend met de gemeente Breda. In deze overeenkomst zijn nieuwe afspraken vastgelegd voor de komende acht jaar.

Het vastgestelde Integraal Huisvestingsplan (I.H.P.) bevat een overzicht van scholen die, op basis van leeftijd en staat van onderhoud, gerenoveerd dienen te worden of in aanmerking komen voor nieuwbouw. De beschikbare middelen zijn echter onvoldoende om alle scholen in dit plan te realiseren. Daarom is Plan C opgesteld, waarin vijf scholen op volgorde van urgentie zijn benoemd. Onze Montessorischool in Breda staat op de vijfde plaats in deze prioritering.

¹ Voor het primair onderwijs en het (v)so zie artikel 3, lid 1, onder a, artikel 3a, lid 1, onder a, artikel 32, lid 2, onder a, sub 1, lid 6, lid 7 en lid 9, artikel 34a en artikel 45 van de WPO, artikel 3, lid 1, onder a, artikel 3a, lid 1, onder a en artikel 32, lid 2, onder a, sub 1, en lid 9, van de WEC: leerkrachten, personen die onderwijsondersteunende werkzaamheden verrichten, (adjunct-)directeuren en personen belast met de tussenschoolse opvang.

In onze ambitie om het beste onderwijs in de stad te bieden, speelt niet alleen de kwaliteit van de leerkracht een rol, maar ook een goed uitgerust en eigentijds schoolgebouw.

In Etten-Leur worden de middelen voor onderwijshuisvesting overgedragen aan de beheersstichtingen en de gemeente. Er was een achterstand in de vaststelling van diverse jaarrekeningen; inmiddels zijn de jaarrekeningen tot en met 2022 vastgesteld na controle door een accountant. De jaarrekeningen over 2023 en 2024 worden in het eerste kwartaal van 2025 vastgesteld.

Toekomstige ontwikkelingen

Montessori+ Breda en OBS De Klokkebei staan op de lijst voor renovatie of ingrijpend onderhoud. Op lange termijn streeft het bestuur ernaar dat iedere school beschikt over een gebouw dat voldoet aan de hedendaagse eisen, inclusief duurzaamheid. In de eerstvolgende planperiode voor nieuwbouw en renovatie zal Montessori+ Breda worden opgenomen. Afhankelijk van de financiële mogelijkheden zullen ook andere scholen uit de lijst van het Integraal Huisvestingsplan (I.H.P.), waaronder OBS De Klokkebei in Ulvenhout, aan de beurt komen.

Binnen de Algemene Ledenvergadering (A.L.V.) van BreedSaam is in 2024 besloten tot de uitvoering van een Masterplan Binnenklimaat. Scholen die niet zijn opgenomen in Plan C krijgen hierbij voorrang. Dit plan wordt tussen eind 2024 en de zomer van 2025 uitgevoerd, met een investering van circa € 2 miljoen om het binnenklimaat significant te verbeteren.

Daarnaast worden in 2027 de eerste woningen in Haansberg-Oost opgeleverd. Etten-Leur realiseert hiermee een grootschalige woningbouwontwikkeling van circa 1.400 woningen in de regio. Markant-Leersaam zal hier de enige basisschool oprichten: een inclusieve school onder het motto "Geen kind de wijk uit". Haansberg-Oost zal bestaan uit ongeveer 150 woningen, waarbij de afspraak is dat bij de eerste oplevering van huizen de tijdelijke school gereed is. De gemeenteraad zal begin 2025 zijn akkoord geven, en de opening van de permanente locatie wordt verwacht in 2030.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

BreedSaam en de samenwerkende besturen zetten zich gezamenlijk in voor het implementeren van duurzaamheidsmaatregelen. Bij regulier onderhoud wordt standaard de vraag naar duurzaamheid gesteld. Vervangen we de verlichting door LED? Wordt de CV-ketel vervangen door een hybride- of warmtepomp? Vervangen we de kozijnen en plaatsen we HR++ glas? Deze benadering draagt bij aan een vermindering van het energieverbruik op onze scholen. Daarnaast wordt er actief gewerkt aan het bewust maken van scholen, hun personeel en leerlingen over energieverbruik en het verantwoord omgaan met energie. Bij nieuwbouw en renovatie worden alle scholen uitgerust volgens de richtlijnen van Frisse Scholen C, wat bijdraagt aan een gezond en duurzaam binnenklimaat.

FINANCIEEL BELEID

DOELEN EN RESULTATEN

Het ultieme doel van Markant-LeerSaam is het voeren van een gezond financieel beleid, dat uiteindelijk gaat leiden tot een stabiele organisatie. Deze opdracht was voor 2024 minder makkelijk uitvoerbaar, doordat de NPO subsidie per 1 augustus 2023 is geëindigd.

NPO-middelen werden voor 2 jaar verstrekt, maar vanwege de aanhoudende pandemie in 2022 en het lerarentekort is de periode van besteding van deze middelen verlengd. Vanaf het tweede NPO-jaar zijn de bedragen per leerling verlaagd van € 700 naar € 500 euro per leerling.

Op 31 december 2023 was € 734.970 aan NPO-middelen nog niet ingezet en verantwoord. Deze middelen waren in de jaarrekening over 2023 als bestemmingsreserve zichtbaar. Volgens de subsidieregels kunnen deze middelen nog tot 1 augustus 2025 ingezet worden, maar Markant-LeerSaam heeft ervoor gekozen deze middelen volledig in te zetten en te verantwoorden in 2024. De extra subsidies, zoals basisvaardigheden en handen in de klas, wegen niet op tegen het wegvallen van de NPO-baten. Het beleid zal met het hierboven gestelde doel niet veranderen, maar de valkuil waar we voor moeten waken is dat dit alles maar tijdelijk geld is. Dus de besteding moet behoedzaam plaatsvinden, zonder langdurige verplichtingen aan te gaan.

Verantwoording NPO

In 2024 is in het kader van NPO het volgende verantwoord:

Interventies		Besteding Euro
A.	Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren	116.630
B.	Effectievere inzet van onderwijs om kennis en vaardigheden bij te spijkeren	0
C.	Sociaal-emotionele en fysieke ontwikkeling van leerlingen	75.275
D.	Ontwikkeling van de executieve functies van leerlingen	0
E.	(Extra) inzet van personeel en ondersteuning #	507.963
F.	Faciliteiten en randvoorwaarden: Activiteiten die randvoorwaardelijk/ ondersteunend zijn voor interventies (A-E), ouderbetrokkenheid en digitale technologie	35.103
G.	Overig: uitsluitend bedoeld voor dotaties aan voorzieningen voor transitievergoedingen, de voorziening verrekening uitkeringskosten en/of dotatie aan een bestemmingsreserve NPO	0
		734.970

Hiervan heeft € 105.752 betrekking op de inhuur van extern personeel. Dit is 20,8% van de inzet van personeel en ondersteuning en 14,4% van de besteding van de NPO-middelen. De NPO bestedingen zijn in de schoolbegrotingen ter instemming voorgelegd aan de MR'en. De totale begroting inclusief de NPO-inzet, is ter instemming voorgelegd aan de GMR. Zowel MR'en als de GMR hebben ingestemd met de begroting, inclusief de inzet van de NPO-middelen.

Een belangrijk doel was om een beleidsrijke begroting voor 2024 verder vorm te geven. Hiervoor hadden we een Meerjareninvesteringsplan nodig. Op deze wijze zijn de materiële investeringen beter planbaar voor de stichting. Vanzelfsprekend blijven we investeren in goede materialen op de gebieden ICT, meubilair en methodes. Dit is noodzakelijk om onze ambitie waar te maken, maar met de komst van beleidsrijke begrotingen kunnen we dit nu beter financieel managen. Daarnaast zijn er ook beleidsrijke plannen gemaakt voor onder andere externe audits ten behoeve van het inspectiebezoek en bijvoorbeeld voor zij-instromers.

Toekomstige ontwikkelingen

In samenhang met het Meerjareninvesteringsplan zal periodiek een opschoning van de activa plaatsvinden, dit geeft meer inzicht in wat we hebben en wat we in de toekomst moeten vervangen c.q. vernieuwen. Eind 2023 is gestart met de opschoning van activa van de scholen van de voormalige Stichting LeerSaam, die inmiddels deel uitmaken van Markant-LeerSaam. In 2024 zijn de andere scholen van Markant-LeerSaam meegenomen in de opschoning van de activa.

Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters schoolleiders

Per 1 augustus 2021 is de regeling Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiding van kracht. Hierover is met de (G)MR afgestemd dat de middelen hiervan worden besteed aan instrumenten die al langere tijd ingezet worden in onze organisatie en die bijdragen aan de professionele ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid van onze schoolleiders. Te weten: (na)scholing, coaching trajecten, en de tweedaagse Directieboard & studiedagen van onze schoolleiders.

Opstellen beleidsrijke meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de begroting gaan we uit van de kaderbrief. Deze kaderbrief is besproken binnen de werkgroep financiën en wordt ook besproken in het directeurenoverleg en bij de auditcommissie van de RvT.

De auditcommissie van de RvT toetst de uitgangspunten van de kaderbrief aan het meerjarenbeleidsplan. In de RvT wordt vanzelfsprekend de kaderbrief ook besproken. Daarna gaat de begrotingsprocedure lopen conform hetgeen is afgesproken binnen de kaderbrief. De conceptbegroting wordt op het kantoor voorbereid en daarna met elke directeur besproken. Op basis van deze besprekingen wordt de conceptbegroting aangepast en uiteindelijk vastgesteld door het CvB. De laatste fase van het begrotingsproces is het samenvoegen van alle schoolbegrotingen plus de bovenschoolse begroting. Deze totale begroting wordt besproken in de auditcommissie en voor advies voorgelegd aan de GMR en ten slotte vastgesteld door de RvT.

Treasury

Markant-LeerSaam hanteert een Treasurystatuut dat mede gebaseerd is op de regeling belenen en beleggen van het Ministerie van OC&W. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders het financierings- en beleggingsbeleid is ingericht. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen in overeenstemming met hun bestemming worden besteed. Markant-LeerSaam heeft een defensief financieel beleid gevoerd. Er is alleen gebruik gemaakt van spaarrekeningen en er is korte tijd een deposito actief geweest. Bij het sluiten van dit boekjaar was er alleen nog maar een spaarrekening.

Allocatie van middelen

De allocatie c.q. verdeling van middelen vindt plaats op basis van de kaderbrief, die elk jaar gehanteerd wordt in het begrotingstraject. Hierin is op detailniveau uitgewerkt welke middelen worden toebedeeld aan de verschillende scholen, welke middelen worden afgeroomd voor bovenschoolse inzet en wat de kosten zijn van het bestuurlijk apparaat. Dit document is voorbereid binnen de werkgroep Financiën en ook het directeurenoverleg heeft hierover zijn standpunt kunnen vormen. In de auditcommissie van Markant-LeerSaam en in de RvT is definitief vastgelegd dat de middelen op deze wijze worden gealloceerd.

Onderwijsachterstandenmiddelen

Binnen Markant-LeerSaam zijn er drie scholen die te maken hebben met onderwijsachterstandsmiddelen, BS Het Noorderlicht, OBS De Tweesprong en OBS De Wildert. Het CvB heeft besloten deze middelen toe te kennen op basis van de schoolscores van het CBS.

Deze middelen blijven bij de betreffende scholen, omdat de extra financiering daar nodig is om de achterstanden te beperken. Dit sluit aan bij eerdere vaststellingen op basis van de voormalige gewichtenregeling. De middelen worden ingezet voor kleinere groeps grootte, onderwijsassistenten, extra hulp in de klas en specifieke leermiddelen en scholing.

Totaal beschikbaar per school in 2024:

School	Omschrijving	
11SJ OBS De Tweesprong	Aanvul bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	€ 315.213
12LV BS Het Noorderlicht	Aanvul bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	€ 355.774
21PP OBS De Wildert	Aanvul bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	€ 8.741
Eindtotaal		€ 679.728

Investeringsbeleid

Markant-LeerSaam stemt haar financiële beleid strategisch af op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de stichting en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren. De speerpunten van het beleid sluiten nauw aan bij de kernwaarden van Markant-LeerSaam. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen, zodat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit creëert een solide basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

Voor de investeringsbegroting wordt het **meerjareninvesteringsplan** als uitgangspunt gehanteerd. Scholen geven hun investeringsbehoefte voor ICT in principe twee keer per jaar door aan het bestuurskantoor: **vóór de zomervakantie en vóór de kerstvakantie**. Een afschrijvingstermijn betekent niet dat een investering financieel volledig is afgeschreven. Dit impliceert ook niet automatisch dat er direct een nieuwe investering nodig is.

Planning- en control cyclus

Het College van Bestuur (CvB) en de toezichthouders van de stichting hechten groot belang aan een beheersbare bedrijfsvoering. Daarom worden risico's systematisch geïdentificeerd en beoordeeld. Het CvB presenteert jaarlijks een meerjarenbegroting, jaarverslag en bestuur formatieplan. In de meerjarenbegroting worden financiële risico's onderkend en waar nodig acties geformuleerd. Drie keer per jaar worden de financiële ontwikkelingen via MARAP-rapportages geanalyseerd en besproken met directeuren, de auditcommissie en de Raad van Toezicht (RvT). Deze rapportages tonen zowel realisatiecijfers als prognoses en maken tijdige bijsturing mogelijk. Daarnaast worden gegevens over ziekteverzuim en leerlingenaantallen meegenomen in de analyses.

Financiële beheersing en controles

Het CvB en de stafmedewerker Financiën ontvangen betaaloverzichten uit SpendCloud ter fiattering na factuurverwerking. Deze worden gecontroleerd op begrotingsconsistentie en vervolgens goedgekeurd. Ook salarisbetalingen worden voorafgaand gecontroleerd en gefiatteerd, waarbij het vier-ogenprincipe leidend is. Voorgestelde uitgaven en benoemingen van personeel worden eveneens getoetst aan de begroting. Workflows binnen Afas Insite waarborgen controles op verschillende niveaus, en de afspraken met het administratiekantoor zijn duidelijk vastgelegd. Door tussentijdse monitoring is de kans op onverwachte financiële tegenvallers geminimaliseerd en kan waar nodig tijdig worden bijgestuurd.

Risicoanalyse en evaluatie

Risicobeheersing is geïntegreerd in de planning & control cyclus. De risicoanalyse omvat zowel identificatie als kwantificering van risico's en bijbehorende beheersmaatregelen. In 2023 is deze analyse geactualiseerd om te beoordelen of de werkwijze effectief blijft. Op basis van de financiële zelfevaluatie met Riskchanger in 2024 is vastgesteld dat de stichting 'in control' is en geen bijstellingen nodig zijn.

Om restrisico's en onvoorziene calamiteiten op te vangen, hanteert het bestuur het kengetal weerstandsvermogen. Dit garandeert voldoende eigen vermogen als buffer. De benodigde hoogte van deze buffer is vastgesteld op basis van de verhouding tussen eigen vermogen en materiële vaste activa.

Belangrijkste risicogroepen

Op basis van deze risicoanalyse, aangevuld met input van het CvB, diverse directeuren, de stafmedewerker Personeel en Financiën en de leden van de auditcommissie van de Raad van Toezicht, zijn de zeven belangrijkste risicogroepen geformuleerd:

1. Ontwikkeling leerlingaantal
2. Financiële continuïteit
3. Concurrentiepositie en imago

4. Onderwijskwaliteit
5. Kwaliteit van teams en leiding
6. Gewichtenregeling/achterstandsbekostiging
7. Contracten

Hieronder volgt een nadere toelichting op elk van deze risicogroepen.

Vooraf wordt opgemerkt dat Markant-LeerSaam de afgelopen jaren een streng financieel beleid heeft gevoerd om structurele uitgaven in overeenstemming te brengen met structurele inkomsten. Dit heeft geleid tot diverse herstructureringen binnen de formatie, met merkbaar effect.

Risicogroep 1: Ontwikkeling leerlingenaantal

Het aantal leerlingen binnen de stichting is al jaren redelijk stabiel. Een significante daling wordt niet verwacht. In de meerjarenbegroting 2024-2027 is voldoende natuurlijk verloop ingecalculeerd om eventuele tegenvallers op te vangen.

Risicogroep 2: Financiële continuïteit

Het bestuur is verantwoordelijk voor een adequate interne beheersing, zodat financiële risico's tijdig worden onderkend en de continuïteit van het onderwijs binnen Markant-LeerSaam gewaarborgd blijft.

Risicogroep 3: Concurrentiepositie en imago

Markant-LeerSaam is in vergelijking met andere besturen in Breda stabiel gebleven qua leerlingaantal. De meeste scholen hebben hun marktaandeel zien stijgen. OBS De Klokkebei niet, maar deze behoudt met ruim 60% van de leerlingen in Ulvenhout een sterke positie. De Toermalijn heeft een daling in marktaandeel ervaren, maar door gerichte verbetermaatregelen wordt een positieve ontwikkeling verwacht. Ouders baseren hun schoolkeuze op nabijheid, sfeer en kwaliteit. Dankzij positieve berichtgeving in de media wordt actief bijgedragen aan het imago. Daarnaast worden regelmatig tevredenheidsspeilingen gehouden om het imago bij kinderen en ouders te monitoren.

Risicogroep 4: Onderwijskwaliteit

Zoals uiteengezet in paragraaf 2.1 wordt een actief kwaliteitszorgbeleid gevoerd met als doel "Gewoon Goed Onderwijs" in Breda en Etten-Leur te realiseren. Dit beleid sluit aan bij deze risicogroep. De Inspectie van het Onderwijs heeft in het kader van het onderzoek Bestuur Gericht Toezicht vastgesteld dat de kwaliteitszorg binnen Markant-LeerSaam adequaat is.

Risicogroep 5: Kwaliteit van teams en leiding

Waar nodig wordt extra geïnvesteerd in persoonlijke en schoolontwikkeling. Onze externe HRM-adviseur ondersteunt de directeur en bestuurder bij dossierbeheer. De gesprekkencyclus is een vast onderdeel van ons personeelsbeleid.

Risicogroep 6: Gewichtenregeling/ achterstandsbekostiging

De achterstandsbekostiging wordt vastgesteld door het CBS. De definitieve vaststelling vindt pas in de loop van het begrotingsjaar plaats, waarna de bekostiging met terugwerkende kracht wordt aangepast.

Risicogroep 7: Contracten

Het niet tijdig opzeggen van contracten kan leiden tot financiële risico's. Verbetering van contractmanagement zal dit risico verkleinen.

De hierboven beschreven interne risicobeheersings- en controlesystemen hebben bijgedragen aan het elimineren en inzichtelijk maken van risico's, met name op financieel gebied. De financiële risico's en benodigde buffers uit de meerjarenbegroting, kunnen als volgt worden gekwantificeerd:

De interne risicobeheersingssystemen maken risico's inzichtelijk, vooral financieel gerelateerde risico's uit de meerjarenbegroting:

Risico		Max. Effect	Kans van optreden	Financieel risico
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 75 lln	€ 450.000	50%	€ 225.000
Financiële continuïteit		€ 500.000	50%	€ 250.000
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen			€ 200.000
Onderwijskwaliteit	2 fte (zorgdossiers)	2* € 100.000	50%	€ 100.000
Kwaliteit teams en leiding		€ 200.000	50%	€ 100.000
Achterstandsbekostiging		€ 200.000	50 %	€ 100.000
Contracten				€ 100.000
Totaal				€ 1.075.000

De benodigde minimale financiële buffer bedraagt circa € 1,1 miljoen. Volgens de berekeningen in het financiële bestuursverslag blijft het eigen vermogen tot en met 2025 op voldoende niveau.

Naast bovenvermelde financiële risico's heeft Markant-LeerSaam ook te maken met niet-financiële risico's:

Niet-financiële risico's:

- **Personeelstekort en werkdruk** → Risico op kwaliteitsverlies in het onderwijs.
- **Kwaliteit van het onderwijs** → Voortdurende bijscholing en innovatie vereist.
- **ICT-veiligheid en cyberdreigingen** → Datalekken en cyberaanvallen vormen een groeiend risico.
- **Maatschappelijke en politieke ontwikkelingen** → Wijzigingen in wet- en regelgeving beïnvloeden het onderwijs.

Passende maatregelen

Om deze risico's te beheersen, zijn maatregelen getroffen:

Niet-financiële maatregelen:

- **Strategisch personeelsbeleid** gericht op werving, behoud en scholing.
- **Onderwijskwaliteit bewaken** via monitoring en innovatie.
- **Cybersecurity versterken** door audits, contracten met veilige en betrouwbare partners (waarbij de verwerkingsovereenkomsten gemonitord worden door een externe instantie) en bewustwordingstrainingen.
- **Samenwerking met externe partijen** voor maatschappelijke en beleidsmatige aanpassingen.

Dankzij deze maatregelen blijft Markant-LeerSaam financieel gezond en toekomstbestendig zonder concessies aan de onderwijskwaliteit.

Belangrijke onzekerheid: vereenvoudiging bekostiging 2023

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetwijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, was dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023.

Schoolbesturen in het primair onderwijs werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 894.441. Dit bedrag is – evenals vorig jaar – niet als vordering op de balans per 31 december 2024 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts 'een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging'. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen

heeft reële consequenties. Het effect was dat minder personeel in dienst gehouden kon worden en dat minder investeringen mogelijk waren.

Markant-LeerSaam heeft met 221 andere schoolorganisaties, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen naar aanleiding van de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens Markant-LeerSaam waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom heeft Markant-LeerSaam gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoge beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

Verantwoording van de financiën

ONTWIKKELINGEN IN MEERJARIG PERSPECTIEF

Leerlingen

Onderstaande tabel toont de leerlingaantallen op basis van de realisaties van 2023 en 2024, alsmede de prognoses tot en met 2028, waarbij voor elk jaar de teldatum 1-2 wordt gehanteerd. In 2024 bleven de leerlingaantallen nagenoeg gelijk aan die van 2023. Naar verwachting zullen de aantallen de komende jaren dalen, met in 2028 een totaal van 2.731 leerlingen, wat neerkomt op een daling van 2,43% ten opzichte van 2024.

		Realisatie		Begroting			
		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Aantal leerlingen							
06BB	OBS De Klokkebei	315	304	287	280	280	275
11SJ	OBS De Tweesprong	220	211	203	200	200	200
12LV	OBS Het Noorderlicht	200	195	188	185	180	176
18GP	OBS De Springplank	226	231	232	233	233	235
21PP	OBS De Wildert	145	163	146	125	130	130
23PD	Montessori+	714	741	733	735	740	740
24BE	OBS De Toermalijn	280	277	292	290	290	290
18EJ	OBS De Springplank	179	173	168	162	160	160
31WN	OBS De Leest	327	343	364	360	360	360
18GZ	OBS De Toverlaars	178	161	165	165	165	165
Totaal		2.784	2.799	2.778	2.735	2.738	2.731

FTE

In de onderstaande tabel wordt het aantal fte's weergegeven van de realisaties voor 2023 en 2024 en de prognose tot en met 2028. Opvallend is dat het aantal fte's in 2024 lager ligt dan in 2023, met een daling van 5,3 fte (-2,45%). Hiermee anticiperen we op het einde van de NPO-middelen. Deze afname is zichtbaar in alle drie de categorieën.

De cijfers voor 2023 en 2024 bevatten ook fte's voor vervanging bij ziekte, zwangerschapsverlof en poolvervanging. In 2024 bedroeg dit totaal 8,78 fte. Wanneer deze vervangingen van het totaal aantal fte's in 2024 worden afgetrokken, blijft er een inzet van 202,32 reguliere fte's over. In de begroting worden alleen de reguliere fte's meegenomen.

Bij een vergelijking van de reguliere fte's van 2024 met die van 2028 is een aanzienlijke daling zichtbaar van 24,32 fte (-12%).

De daling ten opzichte van 2023 komt voort uit het stopzetten van enkele tijdelijke contracten na afloop. Door de verwachte afname van het aantal leerlingen (en het einde van de NPO-subsidie) in de komende jaren is een verdere afbouw van de personele bezetting noodzakelijk om financieel gezond te blijven. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de onderwijskwaliteit. Op sommige scholen is momenteel sprake van overcapaciteit. Door mobiliteit geleidelijk te bevorderen, zowel op vrijwillige als op verplichte basis, kan het aantal fte's per school beter worden verdeeld. Dit maakt het mogelijk de reductie op een zorgvuldige en verantwoorde manier door te voeren, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van het onderwijs.

		Realisatie		Begroting			
Aantal FTE		2023	2024	2025	2026	2027	2028
Bestuur / Management		10,1	9,4	10,2	10,2	10,2	10,2
Onderwijzend personeel		174,6	172,3	148,4	140,8	136,0	134,3
Ondersteunend personeel		31,7	29,4	36,1	33,8	33,6	33,6
Totaal		216,4	211,1	194,6	184,8	179,7	178,0

STAAT VAN BATEN EN LASTEN EN BALANS

Staat van baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft onder andere de exploitatie weer over 2024 van Markant-LeerSaam, gelegd naast de begroting 2024 en de realisatie 2023.

	2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	2025	2026	2027	2028	Verschil t.o.v. begroting	Verschil t.o.v. vorig jaar
BATEN									
Rijksbijdragen	21.544.732	20.902.952	22.287.878	22.794.381	22.528.801	22.004.910	21.849.857	1.384.926	743.146
Overige overheidsbijdragen en subsidies	305.163	186.490	219.422	194.705	169.705	169.705	169.705	32.932	-85.741
Overige baten	497.515	629.066	683.995	671.213	625.213	625.213	625.213	54.929	186.480
TOTAAL BATEN	22.347.410	21.718.508	23.191.295	23.660.299	23.323.719	22.799.828	22.644.775	1.472.787	843.885
LASTEN									
Personeelslasten	19.644.838	19.731.357	20.622.334	20.591.128	19.924.405	19.476.292	19.443.705	890.977	977.496
Afschrijvingen	429.905	400.899	410.343	421.361	413.525	388.944	351.644	9.444	-19.562
Huisvestingslasten	1.315.196	1.364.722	1.546.063	1.399.519	1.364.519	1.364.519	1.364.519	181.341	230.867
Overige lasten	1.638.459	1.519.420	1.702.825	1.448.790	1.396.290	1.405.290	1.396.290	183.405	64.366
TOTAAL LASTEN	23.028.398	23.016.397	24.281.565	23.860.798	23.098.739	22.635.044	22.556.158	1.265.168	1.253.167
SALDO									
Saldo baten en lasten	-680.988	-1.297.889	-1.090.270	-200.498	224.980	164.783	88.617	207.619	-409.282
Saldo financiële baten en lasten	35.658	25.275	35.425	10.525	10.525	10.525	10.525	10.150	-233
TOTAAL RESULTAAT	-645.330	-1.272.614	-1.054.845	-189.973	235.505	175.308	99.142	217.769	-409.515

In bovengenoemde staat van baten en lasten is nog geen rekening gehouden met de start van een nieuwe school in Etten-Leur.

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en de begroting en voorgaand jaar

Algemeen

Het resultaat in 2024 komt uit op een negatief saldo van € 1.055.000, begroot was een negatief resultaat van € 1.273.000 (positief verschil van € 218.000). Het resultaat in 2023 kwam uit op een negatief resultaat van € 645.000. Vergeleken met 2024 is dit € 410.000 negatief.

Belangrijke effecten

In het verslagjaar 2024 is er sprake van belangrijke effecten die weerslag hebben op de baten en lasten.

- **Onderhandelaarsakkoord cao PO 2024**

In het najaar van 2024 is er een cao-akkoord bereikt voor 2024-2025. Met de nieuwe cao hebben de medewerkers in het primair onderwijs een loonstijging van 4,9% gekregen vanaf 1 oktober 2024. De nieuwe cao-PO loopt van 1 oktober 2024 tot en met 31 oktober 2025.

- **Bijstelling bekostiging 2024/ prijscompensatie**

In juli 2024 is de definitieve bekostiging over 2024 vastgesteld. In de definitieve regeling bekostiging 2024 is de loonbijstelling 2024, de indexatie van het loongevoelig deel van de bekostiging verwerkt. Dat is de belangrijkste aanpassing ten opzichte van de eerste regeling bekostiging 2024. In die regeling was al de prijsbijstelling 2024 (indexatie prijsgevoelig deel van de bekostiging) verwerkt. Door de loon- en prijsbijstelling gezamenlijk zijn de bekostigingsbedragen in 2024 toegenomen met 5,37%, ten opzichte van die van kalenderjaar 2023.

- **Nationaal Programma Onderwijs (NPO) bestedingstermijn**

Dit programma met de doelen en de inzet van middelen is eerder in het verslag beschreven. De NPO middelen mogen worden besteed t/m juli 2025. De mogelijkheid van het langer uitsmeren van deze NPO besteding heeft effect op de realisatie van de lasten voor 2024. Scholen maken hier graag gebruik van. Enerzijds is er sprake van schaarste op de arbeidsmarkt en anderzijds geeft dat extra (formatieve) ruimte voor tot en met schooljaar 2024-2025. Hierdoor lopen de baten en lasten scheef (baten liepen t/m juli 2023 en de lasten kunnen nog worden uitgesmeerd).

In het negatieve resultaat van € 1.055.000, zitten de resterende NPO gelden (€ 734.970) die in de jaarrekening 2023 waren geormerkt als bestemmingsreserve.

- **Prijsstijgingen 2024**

Door landelijke en wereldwijde ontwikkelingen, zoals de nasleep van de pandemie en de oorlog in Oekraïne, ontstaan in toenemende mate tekorten aan materialen en personeel. Nederland wordt in 2024 nog altijd geconfronteerd met prijsstijgingen. De lasten stijgen over de hele linie in het verslagjaar. Dat in de nabije toekomst keuzes gemaakt moeten worden om deze (nuts)kosten te beperken of om meer of versneld te gaan investeren in verduurzaming, lijkt onvermijdelijk. De prijsstijgingen hebben ook effect op investeringen.

Baten t.o.v. de begroting en voorgaand jaar

De totale baten in 2024 bedroegen € 23.191.000 en zijn daarmee € 1.473.000 hoger dan de begrote baten van € 21.719.000 voor 2024. Dit komt neer op 6,8%. In 2023 waren de totale baten € 22.347.000, vergeleken met 2024 een positief verschil van € 844.000, wat neerkomt op 3,8%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

In 2024 is aan rijksbijdragen OCW € 21.127.000,- ontvangen ten opzichte het begrote bedrag van € 20.169.000,- wat neerkomt op € 957.000,- (4,75%) verschil. Vergeleken met 2023 is het verschil € 319.000 positief. De verschillen komen met name door:

- De reguliere bekostiging PO is € 325.000 hoger dan de begroting. Het verschil met 2023 is € 1.121.000. Beiden veroorzaakt door de bijstelling in de bekostiging. In de begroting 2024 was wel al een indexatie meegenomen van 3,93%.
- In 2023 is nog een bedrag van € 1.301.000 aan NPO-middelen ontvangen. De NPO-financiering liep tot en met juli 2023. Eind 2023 was nog € 734.970 niet besteed. In 2024 zijn alle NPO-middelen verantwoord en is het saldo aan het eind van 2024 nul.
- In 2024 is een bedrag van € 176.000 ontvangen voor de arbeidsmarkttoelage, waarvoor in de begroting geen rekening was gehouden. Aangezien ook de bijbehorende kosten niet in de begroting waren opgenomen, kunnen deze bedragen in principe tegen elkaar worden weggestreept.
- In de begroting was een groeibekostiging van € 175.000 opgenomen, maar uiteindelijk viel dit bedrag lager uit en kwam het uit op € 150.000. In 2023 werd er geen groeibekostiging ontvangen..
- Daarentegen zijn de inkomsten voor onderwijsachterstanden € 24.000 hoger dan begroot voor 2024. Vergeleken met 2023 betekent dit echter een daling van € 24.000.
- De doorbetalingen rijksbijdragen SWV zijn € 359.000 hoger uitgevallen dan begroot. Vergeleken met 2023 is € 424.000,- meer ontvangen. De hogere baten komen door onder andere een indexering vanuit het samenwerkingsverband en de toekenning van extra groepsarrangementen.
- De overige overheidsbijdragen zijn € 33.000 hoger dan begroot, maar € 86.000 lager dan in 2023, mede door een daling van de inkomsten vanuit de gemeente.
- De overige baten zijn € 55.000 hoger dan begroot en € 186.000 hoger dan in 2023. Vooral de inkomsten uit verhuur zijn toegenomen, voornamelijk door prijsindexering en een hoger verhuurniveau dan verwacht.

Lasten t.o.v. de begroting en voorgaand jaar

De totale lasten in 2024 bedroegen € 24.282.000 en zijn daarmee € 1.265.000 hoger dan de begrote lasten van € 23.016.000 voor 2024. Dit komt neer op 5,5%. In 2023 waren de totale lasten € 23.028.000, vergeleken met 2024 een negatief verschil van € 1.253.000, wat neerkomt op 5,4%.

De belangrijkste oorzaken hiervoor zijn:

- De gerealiseerde personeelslasten overschreden de begroting 2024 met € 891.000,-. Vergeleken met 2023 is er een negatief verschil van € 977.000. De verschillen tussen de realisatie en de begroting van 2024 zijn voornamelijk toe te schrijven aan hogere lonen en salarissen minus de uitkeringen (€ 133.000) en de overige personele lasten (€ 757.000). Het verschil tussen de realisatie van 2024 en de realisatie van 2023 voor de lonen en salarissen minus de uitkeringen is € 659.000. Het verschil tussen de realisatie en de begroting van 2024 is grotendeels te verklaren door:
 1. € 223.000 voor vervangingen in verband met zwangerschap, compensatieverlof en ziekte gerelateerd aan zwangerschap.
 2. € 76.000 als gevolg van de eerder genoemde loonstijging conform het onderhandelaarsakkoord van de CAO PO 2024.
 3. Een besparing van € 166.000 op het ERD-budget, hoewel dit budget ook bedoeld is voor de externe inhuur van personeel ter vervanging van zieken. Hierdoor is de besparing niet volledig één op één te verrekenen.

In 2024 is er 211,1 fte gerealiseerd, 14,6 fte meer dan er begroot is. Het grootste deel van de overschrijding van het aantal fte betreft echter vervangend personeel (ongeveer 9 fte).

De overschrijding van de overige personele lasten in 2024 ten opzichte van de begroting is voornamelijk toe te schrijven aan hogere kosten voor personeel niet in loondienst (€ 341.000), nascholing (€ 130.000) en reis- en verblijfskosten (€ 136.000). Een belangrijke reden voor de hogere kosten voor personeel niet in loondienst is dat de uitgaven voor verschillende projecten, die onder de doorbetalingen van rijksbijdragen vallen, onder inhuur worden geboekt, omdat hiervoor extern personeel wordt ingezet. Daarnaast zijn er kosten gemaakt voor vervangingen die oorspronkelijk binnen het ERD-budget waren begroot. Vergeleken met 2023 zijn de overige personele lasten in 2024 met € 659.000 gestegen.

	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
P / rijksbijdragen	91,2%	94,4%	92,5%	90,3%	88,4%	88,5%	89,0%

De verhouding tussen de personele lasten (salaris plus bijvoorbeeld scholing) ten opzichte van de rijksbijdragen wordt gemonitord. De Inspectie hanteert < 95% als norm om te beoordelen of de continuïteit niet in gevaar is. Markant-LeerSaam blijft binnen deze norm in meerjarenperspectief.

- De afschrijvingslasten zijn € 9.000 hoger dan de begroting 2024. Vergeleken met 2023 zijn de afschrijvingslasten € 20.000 lager.
- De huisvestingslasten zijn € 181.000 hoger dan begroot. Vergeleken met 2023 is het verschil € 231.000 negatief. Het verschil wordt met name veroorzaakt door de hogere kosten voor huur en energie en water. Met betrekking tot de energielasten kan tevens opgemerkt worden dat hierin ook afrekeningen zitten die betrekking hebben op 2023. De hogere huurlasten worden met name veroorzaakt door de kosten voor de beheersstichtingen MFA in Etten-Leur die hoger zijn uitgevallen. Dit betreft de huur van extra lokalen.
- De overige lasten zijn € 183.000 hoger dan begroot. Vergeleken met 2023 zijn de kosten € 64.000 hoger. Het verschil met de begroting 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere ICT-lasten voor licenties. Deze kosten worden nu rechtstreeks in de administratie geboekt, terwijl ze voorheen onder de 'investeringen in leermiddelen' vielen. Daarnaast zijn de uitgaven voor overige projecten aanzienlijk hoger dan de begroting 2024, mede door verhoogde kosten voor TAEI.

TOELICHTING OP DE ONTWIKKELINGEN IN DE BEGROTING 2025 EN MEERJARENBEGROTING

Als basis voor de begroting 2025 dienen de uitgangspunten zoals die in de Kaderbrief 2025 zijn beschreven. Van de scholen wordt verwacht dat ze kritisch kijken naar mogelijke besparingen op het gebied van energie, schoonmaak, kopieerkosten e.d. zodat er zoveel mogelijk geld beschikbaar blijft voor het primaire proces.

In de begroting is ook vooral aandacht voor de uitvoering van het beleid op het gebied van:

Voor de begroting 2025 en de meerjarenbegroting 2026-2029 zijn de volgende documenten en gegevens gebruikt om tot realistische cijfers te komen:

- Leerlingaantallen per 1 februari 2024 en de prognoses voor de jaren daarna.
- Laatste bekende parameters (1e regeling bekostiging 2025) voor de vereenvoudigde bekostiging, inclusief een opslag van 3,0%, vooruitlopend op de 2e regeling.
- De verwachte fte's over de periode 2025-2029, afgestemd met de scholen, P&O, Financiën en de bestuurder.
- Het Meerjareninvesteringsplan (MJIP), aangeleverd door de scholen.
- De begroting voor de rijksbijdragen SWV, aangeleverd door het Samenwerkingsverband.

Strategisch Beleid

Markant-LeerSaam heeft een duidelijke ambitie om haar financiële beleid strategisch af te stemmen op het **Strategisch Beleidsplan 2024-2028**. Dit plan beschrijft de koers en doelstellingen van de stichting en vormt de basis voor het prioriteren van investeringen en middelen in de komende jaren.

De speerpunten (grote doelen) zijn nauw verbonden met de kernwaarden van Markant-LeerSaam. Bij het opstellen van de begroting zijn deze speerpunten zoveel mogelijk meegenomen. Door deze speerpunten te verwerken in de begroting, wordt ervoor gezorgd dat de financiële planning niet alleen functioneel is, maar ook de strategische visie ondersteunt. Dit biedt een basis voor gerichte investeringen en duurzame groei.

- **Speerpunt vakmanschap:** er wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van medewerkers door middel van de Markant-LeerSaam Academie. Deze **scholing en opleiding**, gericht op experts zoals interne begeleiders en directeuren, vereist gerichte financiële middelen voor cursussen, trainingstrajecten en faciliteiten. In de begroting is met name bij de posten Externe Inhuur, Scholing een belangrijk deel.
- **Speerpunt kwaliteit:** de herijking van de interne auditering bij de start van het schooljaar 2024-2025 en de bijbehorende **professionalisering** brengen een focus op kwaliteitsverbetering. Hiervoor zijn middelen opgenomen in de begroting om trainingen en ondersteuning te realiseren.
- **Speerpunt kwaliteit:** alle scholen worden opleidingsschool gemaakt in 2025. Dit doel is nauw verweven met HRM. De ontwikkeling van de leerkrachten wordt verbeterd en er wordt gewerkt aan het lerarentekort. Financieel gezien vraagt dit om gerichte **investeringen in training en begeleiding**.
- **Speerpunt positionering en inclusief onderwijs:** het concept van de nieuwe school in Etten-Leur, met een sterke nadruk op inclusiviteit, wordt vanaf 2025 uitgewerkt. Hieraan zijn investeringen verbonden aan infrastructuur, leermiddelen en ondersteuning om dit concept tot leven te roepen.
- **Speerpunt positionering en inclusief onderwijs:** Markant-LeerSaam zet steeds meer in op inclusief onderwijs binnen bestaande scholen, wat gepaard gaat met een efficiënter gebruik van ondersteuningsmiddelen, ondanks de afname van middelen vanuit het samenwerkingsverband. De positionering van het HB Loket van Markant-LeerSaam op bestuursniveau is hier een voorbeeld van.
- **Speerpunt Basisvaardigheden digitale geletterdheid en digitale technologie:** investeringen in **ICT** blijven een essentieel onderdeel van de begroting. Deze zijn gericht op het versterken van basisvaardigheden in digitale geletterdheid en het optimaal inzetten van digitale technologie in het onderwijs.

Met name bij de posten *externe inhuur*, *deskundigheidsadvies* en *scholing* is een substantieel budget opgenomen om invulling te geven aan de bovengenoemde speerpunten. Ook de inzet van eigen personeel voor scholing maakt hier

deel van uit. In de bovenschoolse begroting zijn daarnaast specifieke personeelsleden benoemd of vrij geroosterd voor taken op het gebied van onderwijskwaliteit, zoals coördinator opleidingsscholen.

Markant-LeerSaam zorgt ervoor dat deze speerpunten direct terugkomen in de begroting. Door gericht budget toe te wijzen aan vakmanschap, kwaliteit, inclusiviteit en digitale innovatie, blijft de organisatie op koers om haar doelen te bereiken. Tegelijkertijd zorgt dit voor een toekomstbestendige financiële strategie, waarmee Markant-LeerSaam flexibel kan inspelen op veranderingen en blijft investeren in goed onderwijs en ondersteuning.

Resultaat 2025

Na besprekingen met de scholen komt Markant-LeerSaam uit op een negatief resultaat van € 190.000. Dit betekent een positieve verbetering van € 940.000 ten opzichte van de negatieve prognose van € 1.130.000 (het uiteindelijke resultaat voor 2024 was € 1.055.000). De belangrijkste begrotingspunten zijn:

- **Aanpassing salarissen:** conform de nieuwe CAO PO 2024-2025 zijn de salarissen verhoogd met circa 5% ten opzichte van de CAO 2023-2024. De nieuwe CAO, geldig van 1 oktober 2024 tot en met 31 oktober 2025, omvat een generieke loonsverhoging van 4,9% en een 0,1% aanpassing in het salarishuis en de toelagen.
- **Aanpassing reguliere bekostiging:** om de baten en lasten in balans te brengen, is het noodzakelijk de bekostiging in de begroting te verhogen met 3,3%, zowel voor het prijs- als het loongevoelige deel van de bekostiging.
- **Groeibekostiging:** voor 2025 is geen rekening meer gehouden met groeibekostiging, in tegenstelling tot 2024, waarin nog € 150.000 was opgenomen.
- **Achterstandsscholen:** de extra bekostiging voor achterstandsscholen stijgt met circa € 100.000 als gevolg van hogere achterstandsscores bij OBS De Wildert, OBS De Tweesprong en OBS De Springplank te Etten-Leur. De achterstandsscore van BS Het Noorderlicht is echter lager geworden.
- **Bekostiging samenvoeging scholen:** deze bekostiging vervalt vanaf 2025.
- **Subsidie Basisvaardigheden:** in 2024 is in totaal € 335.000 opgenomen voor de subsidie Basisvaardigheden. Voor een deel van de scholen vervalt deze subsidie in 2025, terwijl voor andere scholen nog € 413.000 is meegenomen. Bij drie scholen van Markant-LeerSaam is echter nog geen subsidie toegekend. In de begroting is aangenomen dat deze scholen vanaf augustus 2025 wel subsidie ontvangen, met een geschat totaalbedrag van € 247.000. Als de subsidie voor basisvaardigheden niet wordt toegekend, heeft Markant-LeerSaam de mogelijkheid om aanpassingen te doen in de personele bezetting. Per 1 augustus 2025 is in de begroting ongeveer 20 fte aan tijdelijk personeel opgenomen als flexibele schil, waarvan circa 7 fte gereserveerd is als vacatureruimte.
- **Personeelsplanning:** de lonen en salarissen zijn gebaseerd op het huidige personeelsbestand. Voor 2025 is al verwerkt dat een aantal personeelsleden hebben aangegeven met pensioen te gaan. Ook is er rekening gehouden met mogelijk nog meer personeelsleden die vervroegd met pensioen wensen te gaan. In overleg met de betreffende directeuren is hiervoor al dan niet gedeeltelijke vacatureruimte opgenomen. Daarnaast is rekening gehouden met het aflopen van enkele tijdelijke contracten, daarbij wordt rekening gehouden dat de onderwijskwaliteit hier niet onder mag lijden.

Dit zijn de grootste verschillen tussen het resultaat prognose 2024 en de begroting 2025 komen in hoofdlijnen hierop neer:

Baten	
Toename reguliere bekostiging door indexatie	+/- € 625.000
Wegvallen groeibekostiging	-/- € 150.000
Bekostiging onderwijsachterstandenbeleid	+/- € 100.000
Wegvallen bekostiging samenvoeging scholen	-/- € 40.000
Overige subsidies waaronder subsidie basisvaardigheden	+/- € 270.000
Afname overige baten	-/- € 135.000
Totale Toename baten	+/- € 670.000
Lasten	
Afname personeelskosten	-/- € 70.000

Afname overige lasten en afschrijvingen	-/- € 215.000
Afname lasten	-/- € 285.000
Afname financiële baten en lasten	+/- € 15.000
Totale afname lasten	-/- € 270.000
Totaal verschil prognose 2024 vs. begroting 2025	+/- € 940.000

Begroting 2025 en Meerjarenbegroting 2026-2029

De financiële ontwikkeling van Markant-LeerSaam vertoont een wisselend verloop tussen 2025 en 2028. Na een negatief resultaat van € 190.000 in 2025 volgt in 2026 een aanzienlijke verbetering met een positief resultaat van € 236.000. In de daaropvolgende jaren stabiliseert de financiële situatie met positieve resultaten van € 175.000 in 2027 en € 99.000 in 2028, waarna vanaf 2028 wordt een structureel positief resultaat van € 96.000 verwacht. Dit laat een stabiele en toekomstbestendige groei zien.

Grootboekrekening	Realisatie 2023	Prognose 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
3.1 - Rijksbijdragen	21.544.733	22.089.221	22.794.381	22.528.801	22.004.910	21.849.857	21.801.478
3.2 - Overige overheidsbijdragen en -subs	305.163	242.252	194.705	169.705	169.705	169.705	169.705
3.5 - Overige baten	497.515	657.962	671.213	625.213	625.213	625.213	625.213
3 - Baten	22.347.410	22.989.435	23.660.299	23.323.719	22.799.828	22.644.775	22.596.396
4.1 - Personeelslasten	19.644.838	20.598.800	20.591.128	19.924.405	19.476.292	19.443.705	19.431.059
4.2 - Afschrijvingen	462.418	414.540	421.361	413.525	388.944	351.644	319.100
4.3 - Huisvestingslasten	1.315.196	1.411.925	1.399.519	1.364.519	1.364.519	1.364.519	1.364.519
4.4 - Overige lasten	1.605.946	1.719.564	1.448.790	1.396.290	1.405.290	1.396.290	1.395.790
4 - Lasten	23.028.398	24.144.829	23.860.798	23.098.739	22.635.044	22.556.158	22.510.468
6 - Intercompany baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0
5 - Financiële baten en lasten	35.657	25.525	10.525	10.525	10.525	10.525	10.525
1 - Resultaat	0	-1.129.869	-189.973	235.505	175.308	99.142	96.452

Baten

De totale verwachte rijksbijdragen voor 2025 bedragen € 22.794.000. Van 2026 tot en met 2029 wordt een afname verwacht. De rijksbijdragen omvatten de rijksbijdragen OC&W, de overige subsidies van OC&W, en de ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdrage voor het SWV. Dit is het gevolg van een daling in het aantal leerlingen en van het feit dat de subsidie voor basisvaardigheden op termijn wordt verlaagd.

De rijksbijdragen OC&W zijn gebaseerd op de meest recente gegevens van DUO (oktober 2024) en de leerlingaantallen. De telling van 1 februari 2024 dient als basis voor de rijksbijdrage in het kalenderjaar 2025, en verder.

De prognose laat een afname zien in de komende jaren. In de rijksbijdragen OC&W is deze trend ook zichtbaar in de reguliere bekostiging. Bij een hoger aantal leerlingen komen er immers meer baten binnen, en vice versa.

In juni 2024 werd de subsidieregeling onderwijsregio's 2025 gepubliceerd. Met de regeling voor 2025 werkt het ministerie van OCW toe naar een landelijk dekkend netwerk van onderwijsregio's, als onderdeel van de aanpak van het personeelstekort. In 2025 is 50% van de PBSS-middelen (regeling bijzondere bekostiging Professionalisering en Begeleiding Starters en Schoolleiders) overgeheveld naar de middelen voor de onderwijsregio's. De resterende 50% van de PBSS-middelen wordt in 2025 nog rechtstreeks aan de scholen toegekend. Vanaf 2026 zal 25% van deze middelen ten gunste komen van de onderwijsregio's. Vanaf datzelfde jaar wordt daarom 75% van de middelen in de begroting opgenomen. Dit is een voorzichtige inschatting.

De subsidie onderwijsachterstandenbeleid, ter hoogte van van in totaal € 775.000 voor de periode 2025 tot en met 2029 is van toepassing op basisschool het Noorderlicht en OBS De Tweesprong, maar is inmiddels ook van toepassing op OBS De Wildert en de OBS De Springplank (Etten-Leur). Deze middelen zijn gebaseerd op de laatst beschikbare achterstandsscores van het CBS.

De overige subsidies van OCW voor de periode 2025 tot en met 2029 bestaan voornamelijk uit de subsidie voor de verbetering van basisvaardigheden. Voor de meeste scholen van Markant-LeerSaam is deze subsidie al toegekend, maar voor de Montessori+, OBS De Toverlaars en OBS De Toermalijn is dit nog niet het geval. Aangezien de kans groot is dat deze subsidie in 2025 alsnog wordt toegekend, is dit opgenomen in de begroting. Er is echter een risico

dat dit niet zal gebeuren. In 2025 betreft het een totaalbedrag van € 247.000, in 2026 om € 527.000 en in 2028 om € 412.000. Binnen de stichting zijn ook een aantal tijdelijke contracten, deze flexibele schil is voor ons een middel om de begroting op orde te houden. Daarbij wordt rekening gehouden dat de onderwijskwaliteit hier niet onder mag lijden.

De kans is klein dat OBS De Klokkebei (dit geldt overigens ook voor de Vrije School) in aanmerking zal komen voor de subsidie basisvaardigheden, maar het is niet uitgesloten. Als de subsidie voor basisvaardigheden per 1 augustus 2025 toch wordt toegekend, zou dat een aanzienlijke meevaller zijn.

Vanaf 1 augustus 2027 wordt er een structurele bekostiging voor basisvaardigheden ingevoerd van € 182 per leerling. Deze bekostiging is vanaf dat moment dan ook voor alle scholen opgenomen in de meerjarenbegroting.

De doorbetalingen van rijksbijdragen vanuit het samenwerkingsverband (SWV) omvatten middelen voor zowel lichte als zware ondersteuning. Voor scholen met arrangementen zijn middelen voor zware ondersteuning meegenomen, gebaseerd op de vooraf aangekondigde beschikkingen. In 2025 betreft dit een bedrag van € 530.000. Dit bedrag zal in de jaren tot en met 2029 geleidelijk iets afnemen. Tevens is voor een aantal scholen groepsarrangementen beschikbaar. Het betreft onder andere de groepsarrangementen HB-onderwijs, Parelklas en de Verbinding. Daarnaast zijn de lichte ondersteuningsmiddelen toegekend aan alle scholen. Voor 2025 is rekening gehouden met een bedrag van € 140 per leerling, en vanaf 2026 wordt dit bedrag verlaagd naar € 120, en mogelijk zelfs nog minder per leerling. Deze verlaging is in lijn met de aankondigingen van het samenwerkingsverband. Een vermindering van de ontvangen middelen vanuit het samenwerkingsverband heeft ook gevolgen voor de inzet van personeelsleden die uit deze middelen worden bekostigd. Dit vraagt om een zorgvuldige beoordeling.

In de periode 2025 tot en met 2029 wordt er jaarlijks € 150.000 ontvangen van de gemeente voor Project TAEI. Deze baten worden ondergebracht binnen de categorie zware ondersteuning. In 2025 is ongeveer 1,44 fte gekoppeld aan dit project. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 wordt de personeelsinzet verhoogd naar 1,50 fte. Naast de gemeentelijke bijdrage wordt jaarlijks € 35.000 gefactureerd aan andere scholen voor activiteiten binnen het kader van het project.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

De overige overheidsbijdragen en subsidies bestaan uit gemeentelijke bijdragen van in totaal € 195.000 in 2025. In 2026 daalt dit bedrag licht naar € 170.000, waarna het voor de jaren 2027 tot en met 2029 gelijk blijft. Het hogere bedrag in 2025 is toe te schrijven aan een NPO-subsidie die door de Gemeente Breda is toegekend aan de Springplank Terteringen. Deze subsidies zijn voornamelijk bedoeld voor schakelklassen. Voor schakelklassen, oftewel middelen voor een zachte landing, ontvangen meerdere scholen financiering. De Onyxscholen (een samenwerkingsverband van onderwijskansenscholen in Breda, waaronder Noorderlicht en Tweesprong) ontvangen hierbij extra middelen.

Overige baten

De overige baten voor 2025 bedragen € 671.000 en omvatten onder andere huuropbrengsten, vergoedingen voor detachering en ouderbijdragen. De ouderbijdragen worden budgetneutraal opgenomen in de begroting en hebben daardoor geen invloed op het resultaat. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 wordt een lichte daling van de overige baten verwacht, voornamelijk door een afname van de inkomsten uit detacheringen.

Lasten

Personeelslasten

De totale personeelslasten voor 2025 zijn begroot voor een bedrag van € 20.591.000. De lonen en salarissen van in totaal € 19.392.000 zijn gebaseerd op de fte's conform paragraaf 1 van dit hoofdstuk.

Het genoemde aantal fte's betreft het gemiddelde aantal fte's. Ter vergelijking: op 31-12-2025 staan er nog 187 fte's op de loonlijst. Op 31-12-2026 is dit aantal gedaald naar 181 fte's. Om de begroting op orde te houden, is een verdere vermindering van het aantal fte's noodzakelijk. Dit hoeft niet uitsluitend betrekking te hebben op Onderwijsgevend

Personeel (OP); ook het aantal fte's binnen het Onderwijsondersteunend Personeel (OOP) kan kritisch worden bekeken om deze doelstelling te behalen.

De inkrimping van het personeelsbestand is gedeeltelijk noodzakelijk vanwege de daling in het aantal leerlingen. Dit hoeft echter niet ten koste te gaan van de onderwijskwaliteit. Op sommige scholen is er op dit moment sprake van overcapaciteit. Door geleidelijk mobiliteit te stimuleren, zowel vrijwillig als verplicht, kan het aantal fte's per school herverdeeld worden. Dit biedt mogelijkheden om de reductie op een zorgvuldige manier te realiseren zonder dat de onderwijskwaliteit hieronder te lijden heeft.

Zoals eerder aangegeven in hoofdstuk 2, is rekening gehouden met de nieuwe CAO 2024-2025, die een loonsverhoging van circa 5% ten opzichte van de CAO 2023-2024 inhoudt.. Daarnaast is er in de lonen en salarissen voorzien in jaarlijkse periodieken. Medewerkers die nog niet het maximum van hun salarisschaal hebben bereikt, ontvangen elk jaar op 1 augustus een periodieke verhoging.

Van 2025 tot en met 2029 is jaarlijks een budget van € 900.000 gereserveerd voor de vervanging van zieke werknemers en werknemers met kortdurend verlof. Voor de prognose van 2024 is het aantal fte's binnen de Eigen Risico Dragerschap (E.R.D.) vastgesteld op ongeveer 10,5 fte. Op basis hiervan wordt voor 2025 uitgegaan van loonkosten van circa € 85.000 per fte bij een vergelijkbaar aantal fte's voor vervanging. Daarnaast wordt jaarlijks € 70.000 in mindering gebracht op de bovenschoolse begroting in verband met de doorbelasting naar de Rudolf Steiner van de bovenschoolse salarislaster (naar rato van de leerlingenaantallen)

In 2025 bedragen de overige personeelslasten € 1.256.000. Dit bedrag omvat posten zoals de inhuur van externen, dotatie voor de voorziening jubilea, WKR-kosten (waaronder arbodienst en nascholing) en overige personele uitgaven. In 2026 en 2027 dalen deze kosten, voornamelijk door een afname in kosten voor externe inhuur. Vanaf 2028 blijven de overige personeelslasten stabiel.

In 2026 is € 57.000 begroot voor uitkeringen vanuit het UWV, en in 2027 € 30.000. Vanaf 2028 is hiervoor geen budget meer opgenomen. Deze uitkeringen betreffen werknemers die met zwangerschapsverlof c.q. betaald ouderschapsverlof gaan, waarvoor geen vervanging wordt ingezet.

Afschrijvingen

De totale afschrijvingslasten voor 2025 bedragen circa € 421.000 en zijn, net als de lasten voor 2026 tot en met 2029, gebaseerd op de huidige investeringen tot op heden en de geplande investeringen in deze periode. Voor de periode 2025 tot en met 2029 is onderstaande begroot.

	Begroting 2024	Realisatie 2024	Begroting			
			2025	2026	2027	2028
ICT	€ 52.899	€ 165.957	€ 90.000	€ 73.500	€ 78.500	€ 73.500
Inventaris	€ 130.000	€ 96.525	€ 101.750	€ 12.500	€ 12.500	€ 2.500
OLP	€ 78.100	€ 24.434	€ 85.800	€ 46.000	€ 27.000	€ 69.000
Gebouwen	€ 4.500	€ 9.981	€ 70.000	€ 19.000	€ 19.000	€ 21.000
	€ 265.499	€ 296.897	€ 347.550	€ 151.000	€ 137.000	€ 166.000

De investeringsbegroting laat zien dat de uitgaven voor leermiddelen de komende jaren afnemen, met een piek van € 69.000 in 2028. Deze daling is o.a. het gevolg van een nieuwe aanpak voor het aanschaffen van methodes. Binnen Markant-LeerSaam worden veel methodes via Reinders aangeschaft, die nog veel methodes aanbiedt waarbij leerwerkboeken jaarlijks moeten worden vernieuwd. Dit leidt tot een verschuiving van investeringen naar exploitatiekosten. De langjarige investerings-planning bij scholen is nog een punt van aandacht.

Ondanks de stabiele lijn in ICT-investeringen, dalen de afschrijvingskosten voor ICT. Dit komt doordat eerdere, grotere investeringen inmiddels volledig zijn afgeschreven.

Het uitstellen of laten vervallen van geplande investeringen draagt positief bij aan het resultaat.

Huisvestingslasten

De totale huisvestingslasten voor 2025 zijn begroot op € 1.400.000. Dit bedrag omvat huurlasten, onderhoud (inclusief doorbelasting van Breedsaam voor de scholen in de Gemeente Breda van Markant-LeerSaam), energiekosten, waterverbruik, schoonmaak, publiekrechtelijke heffingen en overige huisvestingslasten zoals tuinonderhoud en beveiliging.

Voor de scholen van Markant-LeerSaam in de Gemeente Etten-Leur brengt deze gemeente één totaalbedrag in rekening voor huisvestingslasten, waarin energiekosten en onderhoud zijn inbegrepen. In 2025 worden deze lasten naar verwachting geïndexeerd.

Voor de periode 2026 tot en met 2029 blijven de totale huisvestingslasten nagenoeg gelijk aan die van 2025, met uitzondering van een daling van € 35.000 in 2026 door lagere kosten voor tuinonderhoud. De indexering van stijgende materiële lasten is hierbij meegenomen.

Overige lasten

De totale overige lasten zijn voor 2025 begroot op ongeveer € 1.449.000. Voor de periode 2026 tot en met 2029 blijven deze lasten vrijwel gelijk aan die van 2025, met uitzondering van een daling van € 50.000 in 2026 door lagere administratie- en beheerslasten en overige uitgaven. De totale overige lasten zijn verdeeld over drie hoofdcategorieën:

Administratie- en beheerslasten: Deze zijn gebaseerd op ervaringscijfers en worden voor 2025 begroot op € 412.000. Vanwege eenmalige uitgaven voor de wervingskosten in 2025 voor een nieuwe bestuurder. Voor de periode 2026 tot en met 2029 wordt dit bedrag verlaagd naar € 398.000.

Inventaris- apparatuur en leermiddelen: Voor de periode 2026 tot en met 2029 wordt een jaarlijks bedrag van ongeveer € 810.000 verwacht. Door een aangepaste aanpak vallen digitale leermiddelen vanaf 2025 onder OLP-verbruik in plaats van ICT-lasten, wat een verschuiving binnen deze categorie weerspiegelt.

Overige uitgaven: Voor 2025 zijn de overige lasten begroot op € 228.000. Voor de periode 2026 tot en met 2029 daalt dit bedrag naar € 189.000. Deze categorie omvat onder andere uitgaven voor culturele vorming, medezeggenschapsraden (MR/OR), PR/communicatie en overige activiteiten.

Conclusie

Het financiële beeld van Markant-LeerSaam laat een gezond en stabiel verloop zien wanneer het vanuit een meerjarenperspectief wordt bekeken. De begrotingen en prognoses voor de periode 2025-2029 laten een beheerste ontwikkeling zien, met ruimte voor investeringen en een buffer voor onvoorziene uitgaven. Er is een duidelijke focus op kostenbeheersing, wat bijdraagt aan een duurzaam financieel beleid.

Toch zijn er enkele belangrijke risicoaspecten die Markant-LeerSaam scherp in de gaten moet houden om de financiële gezondheid ook op lange termijn te waarborgen:

- **Personeelsbeheer:** de afname van het aantal fte's, met name binnen het onderwijzend personeel (OP), is deels ingegeven door het stopzetten van tijdelijke contracten en pensioneringen zonder directe vervanging. Hoewel dit een bewuste keuze is vanwege onder andere leerling krimp, kan het op termijn een heel andere situatie zijn (dat er bijvoorbeeld toch een stijging te zien is). Minder personeel kan ook druk zetten op de werkdruk en onderwijskwaliteit. Het behouden van een flexibele personeelsbuffer biedt echter ruimte om snel te reageren op onverwachte situaties.
- **Subsidie verbetering basisvaardigheden:** de subsidie voor de verbetering van basisvaardigheden is opgenomen in de begroting, ook voor scholen waar deze nog niet is toegekend. Dit brengt een risico met zich mee, omdat niet-toekenning kan leiden tot het terugdraaien van verlengde tijdelijke contracten. Vanaf 1 augustus 2027 biedt de structurele bekostiging van € 182 per leerling meer financiële zekerheid.
- **Verschuivingen in leermiddelen en ICT:** de verschuiving van investeringen in digitale leermiddelen naar exploitatiekosten vraagt om een zorgvuldige afweging. Hoewel deze aanpak jaarlijks terugkerende uitgaven met zich meebrengt, kan dit op de lange termijn budgetten onder druk zetten. Het is belangrijk om hier periodiek op te evalueren en bij te sturen waar nodig.

- **Indexering:** zowel huisvestings- als energielasten zijn onderhevig aan indexering, wat leidt tot stijgende kosten. Hoewel dit is meegenomen in de meerjarenbegroting, blijft het een risico dat hogere indexeringen dan verwacht druk zetten op het beschikbare budget.
- **Uitgaven die regelmatig overschreden worden zullen we beter moeten beheersen:** voorbeelden hiervan zijn: scholing en inhuur externen.

Daarnaast hebben we in de risicoanalyse bij de jaarrekening de volgende risico's ingeschat:

Risico	
Ontwikkeling leerlingenaantal	-/- 75 lln.
Financiële continuïteit	
Concurrentiepositie en Imago	Demografische ontwikkelingen
Onderwijskwaliteit	2 fte (zorgdossiers)
Kwaliteit teams en leiding	
Achterstandsbekostiging	
Contracten	

Door scherp te blijven op de genoemde aandachtspunten kan Markant-LeerSaam haar stabiliteit behouden en flexibel inspelen op toekomstige uitdagingen. Het doel blijft een financieel gezonde basis te combineren met een optimale ondersteuning van het onderwijs en de leerlingen. Bovenstaande punten uit de risicoanalyse zijn niet van toepassing in 2025.

BALANS IN MEERJARENPERSPECTIEF

	Realisatie	Prognose	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
ACTIVA							
VASTE ACITVA							
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0	0
Materiële vaste activa	2.839.321	2.705.927	2.677.572	2.632.116	2.369.592	2.117.648	1.932.004
Totaal vaste activa	2.839.321	2.705.927	2.677.572	2.632.116	2.369.592	2.117.648	1.932.004
VLOTTENDE ACTIVA							
Vorderingen	668.533	668.533	521.238	668.533	668.533	668.533	668.533
Liquide middelen	3.269.778	2.205.803	2.027.181	2.089.640	2.587.669	3.014.922	3.299.708
Totaal vlottende activa	3.938.311	2.874.336	2.548.419	2.758.173	3.256.202	3.683.455	3.968.241
TOTAAL ACTIVA	6.777.632	5.580.263	5.225.991	5.390.289	5.625.794	5.801.103	5.900.245
PASSIVA							
EIGEN VERMOGEN							
Algemene reserve	2.071.489	1.915.328	1.990.352	1.725.354	1.960.859	2.136.168	2.235.310
Bestemmingsreserves	973.708	0	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	3.045.197	1.915.328	1.990.352	1.725.354	1.960.859	2.136.168	2.235.310
VOORZIENINGEN	410.259	342.759	394.878	342.759	342.759	342.759	342.759
KORTLOPENDE SCHULDEN	3.322.176	3.322.176	2.840.761	3.322.176	3.322.176	3.322.176	3.322.176
TOTAAL PASSIVA	6.777.632	5.580.263	5.225.991	5.390.289	5.625.794	5.801.103	5.900.245

Op basis van de begroting voor 2025 tot en met 2029 is bovenstaande balans opgesteld, waarbij ook de prognose voor 2024 is meegenomen. Er is echter nog geen rekening gehouden met een mogelijke impact van de uitspraak over de 7%-claim (rechtszaak van 222 schoolbesturen).

Toelichting op de balans

Activa

De materiële vaste activa is gebaseerd op de huidige activastaat en de geplande investeringen. Naar verwachting zal deze post de komende jaren afnemen.

De vorderingen zijn gebaseerd op de stand van 31 december 2023.

De liquide middelen laten in 2025 een daling zien, gevolgd door een stijging vanaf 2026. Tot en met 2029 is er een continue toename zichtbaar, mede door de afname van de materiële vaste activa.

Passiva

Het eigen vermogen laat in 2025 een afname zien, gevolgd door een stijging vanaf 2026. Dit vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserve publiek, waaronder de NPO-bestemmingsreserve. Deze laatste heeft per 31 december 2023 een saldo van € 735.000, maar vervalt volledig per 31 december 2024, waardoor het saldo op 0 staat per eind 2025.

De voorzieningen omvatten Duurzame Inzetbaarheid, WW-kosten, jubilea en langdurig zieken. De voorziening voor langdurig zieken wordt per eind 2024 gehalveerd vanwege het uit dienst gaan van enkele langdurig zieken en de verwachting dat dit bedrag niet meer zo hoog hoeft te zijn als in december 2023.

De kortlopende schulden zijn aangehouden op hetzelfde niveau als eind 2023.

FINANCIËLE POSITIE

Op basis van vastgestelde meerjaren exploitatie en balans zijn onderstaande kengetallen berekend.

Kengetal	Realisatie 2023	Realisatie 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Signaleringswaarde
Solvabiliteit (Eigen vermogen + voorzieningen) / balanstotaal	51,0%	45,6%	38,4%	40,9%	42,7%	43,7%	Ondergrens: < 0,3
Weerstandvermogen Eigen vermogen / totale baten (incl. financiële baten)	13,6%	8,6%	7,3%	8,4%	9,4%	9,9%	Ondergrens: < 0,05
Liquiditeit Mittende activa / Kortlopende schulden	1,87	0,90	0,83	0,98	1,11	1,19	Ondergrens: 1,5 (bij totale baten onder €3 mln), 1,0 (bij totale baten tussen €3 mln en €12 mln), 0,75 (bij totale baten boven €12 mln)
Rentabiliteit Resultaat / totale baten (incl. financiële baten) * 100%	2,8%	-4,6%	-0,8%	1,0%	0,8%	0,4%	Afhankelijk van de financiële positie
Reservepositie (o.b.v. signaleringswaarde OCW) (F&T tijk publiek eigen vermogen -/ Signaleringswaarde publiek eigen vermogen) / totale baten	0,78	0,53	0,46	*	*	*	Bovengrens[1]: > 0

Solvabiliteit 2

De solvabiliteit is een graadmeter voor de financiële onafhankelijkheid van een organisatie en geeft aan of de organisatie aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. Er zijn 2 verschillende solvabiliteitsratio's. Het verschil zit hem in de voorzieningen groot onderhoud en personeel. In de solvabiliteitsratio 2 worden deze voorzieningen bij het eigen vermogen opgeteld. In 2025 komt deze ratio voor Markant-LeerSaam uit op 38,37%. Voor de aankomende jaren laat deze ratio een stijgend verloop zien vanwege het positieve resultaat dat ieder jaar behaald wordt. In 2023 was het landelijk gemiddelde in het PO 70%. De signaleringswaarde voor Markant-LeerSaam is > 30%.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft een eveneens een beeld of het bestuur enerzijds te rijk zou zijn of anderzijds of er financiële capaciteit is om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Als streefwaarde wordt door Dienst Onderwijs Uitvoering (DUO) een norm van 15 tot 20% als koers geadviseerd voor weerstandsvermogen. Markant zit t/m 2023 op dit gemiddelde. Vanaf 2024 gaat deze ratio dalen vanwege het negatieve resultaat dat ieder jaar behaald wordt. De ondergrens voor Markant-LeerSaam is 5%. In de komende jaren zullen we een percentage hanteren tussen de 5-10%.

Liquiditeit

Dit kengetal brengt in kaart of de organisatie voldoende geld beschikbaar heeft om de direct opeisbare schulden te kunnen voldoen. Markant-LeerSaam heeft ruimte liquide middelen als je kijkt in meerjarenperspectief. In 2023 was het landelijk gemiddelde in het PO 2,41. De signaleringswaarde is > 0,75 voor Markant-LeerSaam.

Rentabiliteit

Rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel negatief bedrijfsresultaat uit gewone bedrijfsvoering in relatie tot de totale baten. In principe heeft een onderwijsinstelling geen winstoogmerk. Vanuit dat principe kan de rentabiliteit 0 zijn. Echter ter instandhouding van vermogen is het wel noodzakelijk de inflatie te compenseren. De PO Raad adviseert dat het gemiddelde dient uit te komen tussen de 0% en 5%. In 2023 was het landelijk gemiddelde in het PO 2%. Markant-LeerSaam blijft vanaf 2026 net boven de 0%.

Reservepositie / Signaleringswaarde inspectie

OC&W heeft in 2020 de schoolbesturen geïnformeerd over de nieuwe signaleringswaarde voor reserves. De onderwijsinspectie heeft een formule ontwikkeld voor het berekenen van de bovengrens van deze reserveposities. Hierbij benadrukt de inspectie dat het niet gaat om een norm, maar om een communicatiemiddel en een startpunt voor een gesprek met belanghebbenden. Tevens gebruikt de inspectie de signaleringswaarde in het toezicht op de doelmatigheid. Het ministerie adviseert met klem om te komen met een bestemmingsplan voor de reserves.

In 2024 heeft Markant-LeerSaam geen bovenmatig eigen vermogen, net zoals in 2023. Door investeringen en het negatieve resultaat op de reguliere exploitatie is de organisatie dit jaar verder onder de signaleringswaarde gezakt. Gezien de verwachte resultaten voor de komende jaren, zal er geen sprake zijn van een nieuw bovenmatig eigen vermogen. Onderstaand overzicht toont de berekeningen op basis van het model van de Onderwijsinspectie.

2025

Onderwijsinstelling	Eigen vermogen	Gebouwen	Resterende MVA	Risicobuffer
School	€ 1.725.354	€ 420.000	€ 2.301.841	€ 23.660.299
Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen

Berekening	
Totaal eigen vermogen	1.725.354
Privaat eigen vermogen	0
Feitelijk eigen vermogen	1.725.354
Normatief eigen vermogen	3.751.556
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0
Ratio eigen vermogen: 0,46	

2024

Onderwijsinstelling	Eigen vermogen	Gebouwen	Resterende MVA	Risicobuffer
School	€ 1.990.352	€ 359.191	€ 2.396.588	€ 23.191.295
Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen	Aanpassen

Berekening	
Totaal eigen vermogen	1.990.352
Privaat eigen vermogen	0
Feitelijk eigen vermogen	1.990.352
Normatief eigen vermogen	3.784.239
Mogelijk bovenmatig eigen vermogen	€ 0
Ratio eigen vermogen: 0,53	

Ondertekening door bestuur

Naam

Functie

Datum

VERSLAG INTERN TOEZICHT

Samenstelling intern toezicht

Naam	Functie	Nevenfuncties betaald/ onbetaald
De heer mr. M.E. (Mark) Pijning	Voorzitter	
Mevrouw drs. R.G. (Rachel) de Kort, RA	Lid Voorzitter Auditcommissie Lid Remuneratiecommissie	Lid bestuur Stichting Netwerk STOOM
Mevrouw S.C.M. (Suzanne) Josephi	Lid Voorzitter Cie Onderwijs- kwaliteit en HRM Voorzitter Remuneratiecommissie	Lid RvT Kalisto basisonderwijs Onafhankelijk voorzitter SWV Passend Onderwijs Dordrecht Voorzitter CvB Stg. Eigenwijze Breda
De heer drs. J.H. (Hans) Mulder	Vice-voorzitter Lid Auditcommissie	Voorzitter RvC Woonkwartier Voorzitter Rekenkamer gemeente Veere Lid Rekenkamer gemeente Tilburg Lid Rekenkamer de Bevelanden & Tholen Vice-voorzitter RvT Archipel Scholen
Mevrouw L.M.J. (Liesbeth) Bult	Lid Lid Cie onderwijskwaliteit en HRM	

Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties.

Het rooster van aftreden is als volgt:

Naam	Functie	1 ^e benoeming	herbenoeming	aftreden
De heer mr. M.E. (Mark) Pijning	Voorzitter op voordracht oudergeleding GMR	1 juni 2017	1 juni 2021	1 juni 2025
Mevrouw drs. R.G. (Rachel) de Kort RA	Lid op voordracht Raad van Toezicht	1 juli 2017	1 juli 2021	1 juli 2025
Mevrouw S.C.M. (Suzanne) Josephi	Lid op voordracht Raad van Toezicht	1 januari 2019	1 januari 2023	1 januari 2027
De heer drs. J.H. (Hans) Mulder	Vice-voorzitter op voordracht gehele GMR	1 september 2021	1 september 2025	1 september 2029
Mevrouw L.M.J. (Liesbeth) Bult	Lid op voordracht oudergeleding GMR			1 januari 2025

De aanwezige specialismen zijn: financieel, bestuurlijk, juridisch, HRM- en Onderwijs.

- **Vergoeding verrichte werkzaamheden**

De leden van de RvT ontvangen voor hun verrichte werkzaamheden een jaarlijkse vergoeding ter hoogte van een vast percentage van de bezoldiging volgens de WNT-verantwoording van het College van Bestuur van Stichting Markant-LeerSaam.

- **Ondersteuning en advisering bestuurder**

De RvT van Markant-LeerSaam en Vrije School heeft een aantal rollen:

- Zij controleert het bestuur, op basis van de inhoud van de afgesproken doelen, het toezichtskader en de Code Goed Bestuur;
- Zij vervult de rol van werkgever van de bestuurders;
- Zij adviseert het bestuur ter voorbereiding op beleids- en strategische besluiten;
- Zij ziet toe op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de besteding van de middelen.

Hoe het toezicht is vormgegeven

- De Raad van Toezicht werkt met drie commissies: de Auditcommissie, de Commissie Onderwijskwaliteit en HRM en de Remuneratiecommissie. De commissies zorgen voor de voorbereiding van de oordeelsvorming en de besluitvorming in de Raad van Toezicht en rapporteren formeel en informeel aan de Raad van Toezicht. De verslagen van de commissies worden ter geagendeerd in de Raad van Toezicht.

De leden van de Auditcommissie zijn mevrouw drs. R.G. de Kort RA (Voorzitter) en de heer drs. J.H. Mulder. De Commissie Onderwijskwaliteit en HRM wordt bemenst door: mevrouw S.C.M. Josephi (Voorzitter) en mevrouw L.M.J. Bult. De leden van de Remuneratiecommissie zijn: mevrouw S.C.M. Josephi (Voorzitter) en mevrouw drs. R.G. de Kort RA.

Conform het rooster van aftreden is per 1 januari 2025 afscheid genomen van mevrouw Bult. Mevrouw Bult is als lid van de Raad van Toezicht Stichting LeerSaam na de fusie per 1 januari 2022 toegetreden tot de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda.

Aan het einde van zijn tweede termijn zal de heer mr. M.E. Pijning, Voorzitter van de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda, per 1 juni 2025 aftreden. Een maand later zal mevrouw drs. R.G. de Kort RA, lid van de Raad van Toezicht, per 1 juli 2025 aftreden.

In het najaar van 2024 is daarom gestart met de werving van drie nieuwe leden. In de vergadering van de Raad van Toezicht van 10 december 2024 heeft de Raad van Toezicht ingestemd met de benoeming van mevrouw R. Peters en de heren mr. M. El Maach en P.A.W. Lamers. Mevrouw Peters start in januari 2025 als lid van de Raad van Toezicht en de heren El Maach en Lamers starten in juni 2025 respectievelijk juli 2025 als lid van de Raad van Toezicht.

- De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de realisering van dat beleid door het College van Bestuur. De Raad van Toezicht vulde haar werkzaamheden ook in 2024 in vanuit de drie rollen die zij ten opzichte van het College van Bestuur heeft: de toezichthoudende rol, de werkgeversrol en de klankbordfunctie. De Voorzitter van het College van Bestuur is de heer J. van Knijff.

De heer Van Knijff heeft op 3 december 2024 schriftelijk aangegeven per 1 januari 2026 met (vroeg) pensioen te gaan. Namens de Raad van Toezicht heeft de Voorzitter van de Raad van Toezicht, de heer mr. M.E. Pijning, de heer Van Knijff op 18 december 2024 hartelijk bedankt voor zijn inspanningen voor de beide stichtingen, scholen en medewerkers en hem per 1 januari 2026 eervol ontslag verleend.

- De Raad van Toezicht heeft invulling aan haar taken gegeven door:
 - In vijf plenaire vergaderingen te borgen dat alle noodzakelijke onderwerpen aan de orde zijn gekomen (controle, meningsvorming)
 - Door het opstellen van een jaaragenda, het hanteren van aanbiedingsformats bij onderwerpen op de commissie- en plenaire vergader- agenda's en door het opstellen van verslagen van de vergaderingen (het toezichthoudend systeem, transparantie en afleggen van verantwoording)

- Door het beschikbaar en toegankelijk houden van alle stukken welke betrekking hebben op de taakuitoefening van de Raad van Toezicht; behoudens die documenten waarin persoonlijke gegevens beschermd moeten worden (transparantie)
- Door de Raad van Toezicht- en Commissievergaderingen, waarvan de vergaderverslagen intern openbaar en beschikbaar zijn (transparantie, afleggen van verantwoording)
- Door de klankbord-bijeenkomsten met het College van Bestuur (onafhankelijkheid)
- Door de benoeming van, de opdrachtverlening aan en het afsluitend overleg met de accountant. Het verslag van de accountant wordt aan de jaarstukken toegevoegd (eigen taak t.b.v. oordeelsvorming)

De vergaderingen zijn in 2024 belegd en gehouden conform de bepalingen daarover in de statuten en het reglement van de Raad van Toezicht. Het vergaderschema van de Raad van Toezicht was; 6 februari, 15 april, 17 juni, 8 oktober en 10 december 2024.

Mede aan de hand van de voorbereidingen in de verschillende commissies, vond de besluitvorming plaats in de Raad van Toezicht. Deze besluitvorming vond in alle gevallen plaats op basis van consensus.

De belangrijkste punten van besluitvorming betroffen de goedkeuring van de strategische beslissingen van het College van Bestuur conform de statuten en het Bestuursreglement, te weten:

- Goedkeuring van de begroting 2025
- Goedkeuring meerjarenbegroting 2025-2029
- Goedkeuring van de Jaarrekening, en geconsolideerde jaarrekening 2023
- Goedkeuring van het Bestuursverslag 2023
- Goedkeuring van de opdracht aan de accountant
- Goedkeuring van het Strategisch beleidsplan 2024-2028
- Vaststelling jaarrooster 2025.

Het vergaderschema van de commissies was in 2024 als volgt:

- Auditcommissie: 10 april, 29 mei, 17 juni, 25 september en 4 december 2024.
- Commissie Onderwijskwaliteit en HRM: 10 januari, 10 april, 26 juni, 13 november 2024.
- Remuneratiecommissie: 27 november 2024.

TOELICHTING OP GEGEVEN ADVIEZEN

Hieronder is een beknopt overzicht opgenomen van de belangrijkste onderwerpen die, naast de verplichte onderwerpen zoals hiervoor benoemd, in de commissies zijn besproken.

De Auditcommissie

In de vergaderingen van de auditcommissie zijn naast de reguliere besprekpunten zoals de staat van baten en lasten uit de MARAP, de begroting, de jaarrekening, het Bestuursverslag en het accountantsverslag in 2024 de volgende onderwerpen besproken:

- De personele begroting 2024/2025. In het bijzonder ook de doorwerking van het eindigen van de NPO-middelen en de financiële en personele consequenties hiervan.
- De status van de 7% vordering rechtszaak van de PO-Raad.
- Lopende en in te dienen subsidieaanvragen en de financiële en personele doorwerking daarvan.
- Naast de analyse van de MARAP, het bespreken van de oorzaken van verschillen met een verdere focus op bijsturingmaatregelen ten aanzien van die verschillen.
- Kaderbrief begroting 2025 (Achtergrond: herijking uitgangspunten voor begroting).
- Beleidsrijk begroten.

- Aandacht voor de rechtmatige en doelmatige bestedingen van subsidies zoals de NPO-gelden. Alsook het exploreren van en inspelen op nieuwe subsidiemogelijkheden.
- Opvolging van de aandachtspunten uit het accountantsverslag 2023, zowel vanuit de controle als ten aanzien actuele ontwikkelingen.
- Interne Risicobeheersings- en controle systemen van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda. (Achtergrond: door het gesprek hierover aan te gaan met het College van Bestuur, krijgt de Raad van Toezicht gevoel bij het risicobewustzijn van de directeur-bestuurder en de wijze waarop hij omgaat met mogelijke risico's).
- Opdrachtbevestiging voor de accountant.

De Commissie Onderwijskwaliteit en HRM

De commissie ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs en HRM en de doelmatigheid van de besteding van de middelen gerelateerd aan waar Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda voor staat: gewoon goed onderwijs.

Om te borgen dat relevante informatie en onderwerpen op het juiste moment op tafel komen, werkt de commissie aan de hand van een jaarkalender. Het vorige Strategisch beleidsplan 2021-2025 en thans het Strategisch Beleidsplan 2024-2028 en de daaraan gekoppelde doelen vormen de basis voor de agenda van de commissie. Verder staan de voor de commissie relevante onderwerpen uit de MARAP op de agenda en de actualiteiten.

De commissie kwam het afgelopen jaar 4 keer bijeen voorafgaand aan de Raad van Toezicht vergaderingen. Om binding te houden met wat er op de scholen gebeurt, vergadert de commissie op de locatie van één van de scholen. In 2024 zijn er een drietal scholen bezocht; OBS de Wildert, OBS de Tweesprong en OBS de Springplank te Teteringen. De laatste vergadering van 2024 heeft op het bestuurskantoor plaats gevonden. Voorafgaand aan de vergaderingen op locatie houdt de directeur van de school een presentatie van zijn of haar school, waarbij centraal staat hoe de school stuurt op onderwijskwaliteit. Een korte rondleiding op de school is tevens onderdeel van het bezoek.

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die in 2024 op de agenda hebben gestaan en de bijbehorende bijdrage aan het onderwijs.

- De kwaliteit van het onderwijs wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit en beschikbaarheid van de leerkrachten. In het kader van het arbeidsmarkttekort en om de duurzame inzetbaarheid van medewerkers te versterken is er ook in 2024 extra geïnvesteerd in HRM: middelen zijn o.a. besteed aan de introductie van instrumenten ter bevordering van de interne mobiliteit en het terugdringen en preventie van ziekteverzuim door middel van het in gebruik nemen van de methodiek "huis van werkvermogen". Het aantal dossiers van langdurige zieken is door structurele aandacht teruggebracht.
- De directeuren en het College van Bestuur hebben een centrale rol in de ontwikkeling van de scholen naar goed onderwijs. Het leiderschap van het College van Bestuur en directeuren is dan ook een terugkerend onderwerp van gesprek in de commissie.
- De doorontwikkeling van een onderwijskwaliteit systeem binnen de Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda is een terugkerend thema op de agenda van de commissie. De basis hiervoor is het dashboard kwaliteitskader. De gesprekken over het systeem, gecombineerd met het bespreken van de resultaten van de interne en externe audits op bestuurlijk en schoolniveau en de resultaten van het inspectiebezoek hebben geleid tot het versterken van de kwaliteitscultuur en het op een gestructureerde wijze werken aan en toezien op de ontwikkeling van de kwaliteit van onderwijs op niveau van de stichting maar ook per school.
- Het thans geldende Strategisch beleidsplan 2024-2028 dat in 2023 is opgesteld is in 2024 vastgesteld en biedt het fundament voor de uitwerking in de beleidsplannen van de scholen. Het SPB is beleidsrijk opgesteld en geeft zicht op de noodzakelijke bijbehorende begroting. De Raad van Toezicht heeft hiermee een instrument tot beschikking voor het toezicht op de doelmatigheid van de inzet van de middelen.
- Het reglement Onderwijskwaliteit en HRM is tegen het licht gehouden, wijzigingen zijn opgenomen en het reglement is opnieuw vastgesteld door de Raad van Toezicht. Tevens wordt de commissie ondersteund

doordat de aangestelde HR adviseur deelneemt aan de vergaderingen. De gewenste balans in de aandachtgebieden van de commissie is hiermee inhoudelijk versterkt.

- De NPO gelden en het effect voor de langere termijn: het College van Bestuur heeft zorgvuldige afwegingen gemaakt bij de inzet van deze middelen, er zijn duidelijke kaders gesteld en tegelijkertijd bleef er ruimte om op schoolniveau eigen invulling te geven aan de te besteden middelen.
- De profilering van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda en het anticiperen op kansen voor nieuwe scholen in het kader van het versterken van het openbaar onderwijs in Breda e.o. heeft geresulteerd in het besluit dat op termijn Markant-LeerSaam in de wijk Haansberg in Etten-Leur een nieuwe school mag openen.
- In het kader van het bezoek van de Inspectie van het Onderwijs is extra aandacht geweest voor de uitkomsten van het inspectiebezoek en de herstel opgave voor OBS de Springplank Teteringen. De commissie heeft een toetsingskader ontwikkeld dat de Raad van Toezicht ondersteunt in het op gestructureerde wijze en in lijn met het Strategisch beleidsplan 2024-2028 uitvoeren van haar rol.
- Tot slot is aandacht uitgegaan naar inclusiever onderwijs en passend onderwijs, de plaats van burgerschap in het onderwijs, leiderschap en cultuur in de fusieorganisatie. Ook is het functioneren van de commissie geëvalueerd en is het reglement onderwijskwaliteit en HRM verder aangescherpt naar aanleiding van de evaluatie.

De Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie vertegenwoordigt de Raad van Toezicht als werkgever van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht hecht veel waarde aan persoonlijke aandacht. Naast informele gesprekken over hoe het gaat met de bestuurder c.q. het College van Bestuur, de gesprekken tussen het College van Bestuur en de Voorzitter van de Raad van Toezicht en tussen het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, heeft de remuneratiecommissie 2 keer per jaar een gesprek met het College van Bestuur over het functioneren, de samenwerking met de Raad van Toezicht en eventuele behoefte aan ondersteuning van het College van Bestuur. Gezien het gegeven dat het College van Bestuur per 1 januari 2026 met (vroeg) pensioen zal gaan heeft over 2024 geen formeel beoordelingsgesprek plaatsgevonden. In plaats daarvan concentreren de remuneratiecommissie en het College van Bestuur zich op de nog te behalen doelstellingen in het schooljaar 2024 - 2025 en op het voorbereiden van de organisatie op een zo goed mogelijke wisseling van de bestuurder.

Raad van Toezicht/ directieoverleg openbaar primair onderwijs

In 2024 heeft de Raad van Toezicht het directieoverleg openbaar primair onderwijs overleg op 27 februari 2024 bijgewoond.

Raad van Toezicht/ schoolvisites/ bijeenkomsten

De heer mr. M.E. Pijning en mevrouw drs. R.G. de Kort RA hebben op vrijdag 22 november 2024 schoolbezoek gebracht aan OBS de Wildert en de directeur Miek van Leijssen.

Raad van Toezicht/ Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

De Raad van Toezicht heeft op 10 juni 2024 en 9 december 2024 een deel van de vergadering van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad bijgewoond.

Zelfevaluatie

Conform de principes uit de 'Code Goed Bestuur' in het primair onderwijs heeft de Raad van Toezicht op 18 december 2024 het functioneren van de Raad van Toezicht en de samenwerking met het College van Bestuur geëvalueerd.

In verband met het naderende aftreden van drie leden van de Raad van Toezicht is tijdens de zelfevaluatie minder aandacht besteed aan het individuele en collectieve functioneren van de Raad van Toezicht. De focus is vooral gelegd bij de doorwerking van het nieuwe toezichts- en toetsingskader, aan de hand waarvan de Raad van Toezicht het toezicht verder inricht.

Tijdens deze bijeenkomst is de Raad van Toezicht van Markant-LeerSaam akkoord gegaan met het voorliggende toezichts- en toetsingskader.

De Raad van Toezicht is tevreden over de samenwerking onderling en ook over de samenwerking tussen de Raad van Toezicht en het College van Bestuur. De samenwerking verloopt in een goede sfeer, er is voldoende scherpste in de besprekingen, er wordt voldoende voortgang geboekt op de te behalen doelstellingen en er is vooruitgang in de ontwikkeling van de kwaliteit van de organisatie. De Raad van Toezicht heeft er alle vertrouwen in dat ook in de nieuwe samenstelling de samenwerking positief voortgezet zal worden.

Doelmatige besteding van middelen

De Raad van Toezicht toetst langs twee invalshoeken of sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur. De eerste invalshoek is: dragen de uitgaven bij aan het realiseren van de doelen? Hierbij gaat het erom of doelen duidelijk geformuleerd zijn en of daar ook middelen aan gekoppeld zijn. En het gaat erom of er gemonitord (en zo nodig bijgestuurd) wordt op het bereiken van de doelen en de inzet van de middelen. tweede invalshoek is of de middelen ook efficiënt of 'slim' worden ingezet. Hierbij gaat het om de toets of het geld voldoende spaarzaam wordt ingezet, en of er bij strategische beleidskeuzes en grotere investeringen ook alternatieven worden overwogen.

Het Strategisch beleidsplan 2021-2025 bevat de doelen van Markant-LeerSaam en Stichting Vrije School Breda. In 2023 is gestart met de actualisering van dit plan, besluitvorming over deze actualisering vond plaats in de eerste helft van 2024.

De doelen uit het Strategisch beleidsplan 2024-2028 zijn vertaald naar jaarplannen per school en naar jaarschijven in de begroting. De realisatie hiervan wordt gemonitord en gestuurd en besproken in de Raad van Toezicht aan de hand van de MARAP en de overige documenten uit de P&C cyclus (begroting, jaarrekening, et cetera). Voorts wordt door het College van Bestuur ook gerapporteerd over de onderwijsresultaten en tevredenheidsmetingen.

Hiernaast zijn door de accountant de vereiste controlewerkzaamheden verricht.

Op basis van het beeld dat uit het geheel van het voorgaande volgt, concludeert de Raad van Toezicht dat er sprake is van een doelmatige besteding van middelen door het College van Bestuur.

Ondertekening door toezichthouder

Mark Pijning, Voorzitter Raad van Toezicht

Hans Mulder, Lid Raad van Toezicht

Breda, 25 januari 2025

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leerszaam / Stichting Vrije School Breda

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2024

A	JAARREKENING	54
	INHOUDSOPGAVE	55
	Financiële positie	56
	Resultaat	57
	Kengetallen	58
B	GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	
B1	Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening	59
B2	Geconsolideerde balans per 31 december 2024	64
B3	Geconsolideerde staat van baten en lasten 2024	66
B4	Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2024	67
B5	Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024	
1.1	Immateriële vaste activa	68
1.2	Materiële vaste activa	68
1.5	Vorderingen	69
1.7	Liquide middelen	70
2.1	Eigen vermogen	70
2.2	Voorzieningen	71
2.4	Kortlopende schulden	72
	Model G: verantwoording subsidies (geconsolideerd)	73
	Gebeurtenissen na balansdatum	74
B6	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (geconsolideerd)	75
B7	Toelichting op de geconsolideerde staat van baten en lasten 2024	
3.1	Rijksbijdragen	77
3.2	Overige overheidsbijdragen	77
3.5	Overige baten	77
4.1	Personele lasten	78
4.2	Afschrijvingslasten	78
4.3	Huisvestingslasten	79
4.4	Overige lasten	79
4.4.2	Leermiddelen	79
5	Financiële baten en lasten	80
	WNT-verantwoording 2024 (geconsolideerd)	81
	Overzicht verbonden partijen	83
C	ENKELVOUDIGE JAARREKENING STICHTING ONDERWIJSGROEP MARKANT-LEERSAAM	84
D	OVERIGE GEGEVENS	
D1	Controleverklaring	106
	Ondertekening van de jaarrekening	110
	BIJLAGE	
E1	Gegevens rechtspersoon per 31 december 2024	111

Financiële positie

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, welke is gebaseerd op de gegevens uit de balansen.

Vergelijkend balansoverzicht

	31-12 2024		31-12 2023	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Immateriële vaste activa	-	0,0%	-	0,0%
Materiële vaste activa	2.864	51,0%	3.056	42,0%
Vorderingen	536	9,5%	634	8,7%
Liquide middelen	2.222	39,5%	3.589	49,3%
	<u>5.622</u>	<u>100,0%</u>	<u>7.279</u>	<u>100,0%</u>
Passiva				
Eigen vermogen	2.163	38,5%	3.373	46,3%
Voorzieningen	410	7,3%	419	5,8%
Kortlopende schulden	3.049	54,2%	3.487	47,9%
	<u>5.622</u>	<u>100,0%</u>	<u>7.279</u>	<u>100,0%</u>

Resultaat

Het geconsolideerde resultaat over 2024 bedraagt -/- € 1.209.983 tegenover -/- € 693.973 over 2023.
De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2024 x € 1.000	Begroting 2024 x € 1.000	Realisatie 2023 x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen Ministerie van OCW	23.997	22.604	23.218
Overige overheidsbijdragen	220	186	306
Overige baten	765	707	596
Totaal baten	24.982	23.497	24.120
Lasten			
Personele lasten	22.244	21.260	21.152
Afschrijvingslasten	440	430	459
Overige materiële lasten	3.544	3.146	3.240
Totaal lasten	26.228	24.836	24.851
Saldo baten en lasten	-1.246	-1.339	-731
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	37	25	37
Resultaat baten en lasten	-1.209	-1.314	-694

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de geconsolideerde stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	2024	2023	Streef- waarden
Liquiditeit (<i>vlottende activa/kortlopende schulden</i>)	0,90	1,21	< 0,75
Solvabiliteit 1 (<i>eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%</i>)	38,47	46,34	50,00
Solvabiliteit 2 (<i>eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%</i>)	45,77	52,09	
Rentabiliteit (<i>saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten * 100%</i>)	-4,84	-2,88	> 0,0
Weerstandvermogen (<i>eigen vermogen / totale baten</i>) * 100%	8,64	13,96	> 11,0
Personele lasten / totale lasten	84,80	85,11	
Materiële lasten / totale lasten	15,20	14,89	
Kapitalisatiefactor (<i>balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%</i>)	21,04	28,57	< 35,0
Huisvestingsratio (<i>huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen&terreinen</i>) / totale lasten	6,62	5,97	

B1 Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam is het bevoegd gezag van obs De Klokkebei, obs De Tweesprong, bs Het Noorderlicht, obs De Springplank, obs De Wildert, Montessori + Breda (met dislocatie Montessori + Prinsenbeek), obs De Toermalijn, obs De Springplank, obs De Leest en obs De Toverlaars en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Breda en Etten-Leur.

Stichting Vrije School Breda is het bevoegd gezag van de Rudolf Steinerschool en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van primair onderwijs in de regio Breda.

1.2 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam is feitelijk gevestigd op Heerbaan 250, 4817 NL te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 20151892.

Stichting Vrije School Breda is feitelijk ook gevestigd op Heerbaan 250, 4817 NL te Breda en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41102088.

1.3 Groepsverhoudingen

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam vormt samen met Stichting Vrije School Breda een personele unie.

1.4 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van beide stichtingen zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.5 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam samen met haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft.

De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Groep zijn gerealiseerd.

De in de consolidatie begrepen stichtingen zijn:

- Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam (100%)
- Stichting Vrije School Breda (100%)

1.6 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.7 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

2.3 Financiële instrumenten

Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

3.2 Materiële vaste activa

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

3.3 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingsverlies wordt direct als last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

3.4 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.5 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.6 Eigen vermogen

3.6.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.6.2 Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserve NPO wordt in de toelichting op de balans nader toegelicht.

3.7 Voorzieningen

3.7.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

3.7.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2024 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 111,9%.

3.7.3 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties ad 2,5% (2023: 1%) als disconteringsvoet gehanteerd.

3.7.4 Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

3.7.5 Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

3.7.6 Duurzame inzetbaarheid

In de CAO 2016 – 2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.7.7. Voorziening uitkeringskosten

Voorziening uitkeringskosten: De voorziening voor WW-uitkeringen wordt gevormd voor alle ontslagen werknemers die op balansdatum recht hebben op een uitkering. De voorziening wordt berekend op basis van 100% of 25% van de uitkeringskosten gedurende de verwachte resterende periode van de uitkering.

3.7.8 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het ministerie van OCW. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben. Enkele subsidies zijn per balansdatum nog niet vastgesteld door de subsidieverstrekker. Op basis van historische gegevens worden de subsidies vastgesteld zonder dat een eindafrekening volgt.

4.4. Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda hebben alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord.

4.6 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

Immateriële vaste activa materiële vaste activa worden zowel bij Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam als ook bij Stichting Vrije School Breda vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Marktrisico

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda lopen renterisico over de rentedragende vorderingen (waaronder liquide middelen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken lopen Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden lopen Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam en Stichting Vrije School Breda risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

Verder is het treasurystatuut bepalend.

B2 Geconsolideerde balans per 31 december 2024
na resultaatbestemming

Activa	2024		2023	
	€	€	€	€
Vaste Activa				
Immateriële vaste activa				
Immateriële vaste activa	-	-	-	-
Materiële vaste activa				
Activa in uitvoering	6.450		-	
Gebouwen en terreinen	358.373		374.379	
Inventaris en apparatuur	2.284.603		2.432.344	
Leermiddelen	214.378		248.913	
		2.863.804		3.055.636
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	20.157		25.443	
Ministerie van OCW	9.827		11.163	
Vorderingen op overige overheden	61.476		58.375	
Overige vorderingen en overlopende activa	445.066		538.785	
		536.526		633.766
Liquide middelen				
Kas	134		1.182	
Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	311.868		388.219	
Spaarrekeningen	1.910.000		3.200.000	
		2.222.002		3.589.401
TOTAAL ACTIVA		5.622.332		7.278.803

Passiva	2024		2023	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	2.162.956		2.637.969	
Bestemmingsreserves	-		734.970	
		2.162.956		3.372.939
Voorzieningen				
Personele voorzieningen	410.273		418.542	
		410.273		418.542
Kortlopende schulden				
Crediteuren	237.451		362.777	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.039.657		1.002.395	
Schulden terzake van pensioenen	261.225		253.397	
Overige kortlopende schulden	5.124		8.482	
Overige overlopende passiva	1.505.646		1.860.271	
		3.049.103		3.487.322
TOTAAL PASSIVA		5.622.332		7.278.803

B3 Geconsolideerde staat van baten en lasten 2024

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
Baten			
Rijksbijdragen	23.997.344	22.603.774	23.218.139
Overige overheidsbijdragen	220.067	186.490	305.850
Overige baten	765.404	707.317	595.972
Totaal baten	24.982.815	23.497.581	24.119.961
Lasten			
Personele lasten	22.243.759	21.260.082	21.151.698
Afschrijvingslasten	440.427	430.056	458.583
Huisvestingslasten	1.712.421	1.509.097	1.460.690
Overige lasten	871.225	765.423	778.881
Leermiddelen	961.642	871.000	1.000.977
Totaal lasten	26.229.474	24.835.658	24.850.829
Saldo baten en lasten	-1.246.659	-1.338.077	-730.868
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	41.786	30.000	42.675
Financiële lasten	5.110	5.275	5.780
Totaal financiële baten en lasten	36.676	24.725	36.895
Resultaat baten en lasten	-1.209.983	-1.313.352	-693.973

B4 Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2024

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-1.246.659		-730.868
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	440.427		458.583	
Afschrijvingen desinvesteringen	-718.800		-	
Mutaties voorzieningen	-8.269		10.215	
		-286.642		468.798
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	97.240		-290.177	
- Kortlopende schulden	-438.219		790.216	
		-340.979		500.039
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.874.280		237.969
Ontvangen interest	41.786		42.675	
Betaalde interest	-5.110		-5.780	
		36.676		36.895
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.837.604		274.864
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-301.778		-649.536	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	771.983		32.512	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		470.205		-617.024
Mutatie liquide middelen		-1.367.399		-342.160
Beginstand liquide middelen	3.589.401		3.931.561	
Mutatie liquide middelen	-1.367.399		-342.160	
Eindstand liquide middelen		2.222.002		3.589.401

B5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2024

Activa

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

Boekwaarde
31-12-2023

Aanschafwaarde
Cumulatieve afschrijvingen

Mutaties

Investerings
Afschrijvingen

Boekwaarde
31-12-2024

Aanschafwaarde
Cumulatieve afschrijvingen

Afschrijvingstermijn: 5 jaar

31-12 2024	31-12 2023
€	€

-	-
-	-
-	-

Immateriële
vaste activa
€

12.013
-12.013
-
-

-
-
-
-

12.013
-12.013
-
-

31-12 2024	31-12 2023
€	€

1.2 Materiële vaste activa

Activa in uitvoering
Gebouwen en terreinen
Inventaris en apparatuur
Leermiddelen

6.450	-
358.373	374.379
2.284.603	2.432.344
214.378	248.913
2.863.804	3.055.636

	Activa in uitvoering	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2023</i>					
Aanschafwaarde	-	511.666	5.155.367	869.724	6.536.757
Cumulatieve afschrijvingen	-	-137.287	-2.723.023	-620.811	-3.481.121
	<u>-</u>	<u>374.379</u>	<u>2.432.344</u>	<u>248.913</u>	<u>3.055.636</u>

Mutaties

Investeringen	6.450	8.411	262.483	24.434	301.778
Afschrijvingen	-	-24.417	-359.456	-56.554	-440.427
Desinvesteringen	-	-	-579.440	-192.543	-771.983
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	528.672	190.128	718.800
	<u>6.450</u>	<u>-16.006</u>	<u>-147.741</u>	<u>-34.535</u>	<u>-191.832</u>

Boekwaarde
31-12-2024

Aanschafwaarde	6.450	520.077	4.838.410	701.615	6.066.552
Cumulatieve afschrijvingen	-	-161.704	-2.553.807	-487.237	-3.202.748
	<u>6.450</u>	<u>358.373</u>	<u>2.284.603</u>	<u>214.378</u>	<u>2.863.804</u>

Afschrijvingstermijn:

Gebouwen en terreinen	10-40 jaar
Inventaris en apparatuur	4-20 jaar
Leermiddelen	5-8 jaar

Vlottende activa

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
1.5 Vorderingen		
Debiteuren	20.157	25.443
Ministerie van OCW	9.827	11.163
Vorderingen op overige overheden	61.476	58.375
<i>Overige vorderingen</i>		
Waarborgsom Cosunpark	6.751	6.751
Vordering verbonden partijen (RSV Breda)	147.607	83.138
Overige vorderingen	115.707	154.015
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>270.065</u>	<u>243.904</u>

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
<i>Overige overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten kort	13.914	6.603
Vooruitbetaalde kosten lang	85.846	100.322
Overige overlopende activa	75.241	187.956
<i>Totaal overlopende activa</i>	175.001	294.881
Totaal vorderingen	536.526	633.766

Onder vooruitbetaalde kosten staat het aandeel van Markant-Leersaam in de kosten van de verbouwing van de Heerbaan 250 in 2023. De kosten worden over 15 jaren verdeeld. Het bedrag hier heeft betrekking op 2025 t/m 2037.

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
1.7 Liquide middelen		
Kas	134	1.182
Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	311.868	388.219
Spaarrekeningen	1.910.000	3.200.000
	2.222.002	3.589.401

Passiva

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	2.162.956	2.637.969
Bestemmingsreserves	-	734.970
Totaal eigen vermogen	2.162.956	3.372.939

Verloopoverzicht huidig verslagjaar

	Saldo 31-12-2023	Resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
	€	€	€
Algemene reserve	2.637.969	-475.013	2.162.956
Bestemmingsreserves publiek			
Bestemmingsreserve NPO	734.970	-734.970	-
Totaal bestemmingsreserves	734.970	-734.970	-
	3.372.939	-1.209.983	2.162.956

Het geconsolideerde eigen vermogen wijkt af van het enkelvoudige. MarkantLeersaam en de Vrije School hebben een gezamenlijke leiding waardoor consolidatie moet plaatsvinden. Hierdoor moeten de eigen vermogens van beide bij

elkaar opgeteld worden.

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
2.2 Voorzieningen		
Personele voorzieningen	410.273	418.542
	<u>410.273</u>	<u>418.542</u>

	Saldo 31-12-2023 €	Dotatie 2024 €	Onttrekking 2024 €	Vrijval 2024 €	Saldo 31-12-2024 €
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	187.058	23.741	-51.769	-	159.030
Voorziening spaarverlof	29.376	-	-	-29.376	-
Voorziening duurzame inzetbaarheid	46.414	38.712	-	-	85.126
Voorziening ww ex- medewerkers	21.668	-	-	-15.942	5.726
Voorziening langdurig zieken	134.026	26.365	-	-	160.391
Totaal voorzieningen	<u>418.542</u>	<u>88.818</u>	<u>-51.769</u>	<u>-45.318</u>	<u>410.273</u>

	Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1 - 5 jaar	Langlopende deel > 5 jaar	Totaal
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	18.407	120.080	20.543	159.030
Voorziening duurzame inzetbaarheid	85.126	-	-	85.126
Voorziening ww ex-medewerkers	5.726	-	-	5.726
Voorziening langdurig zieken	81.660	78.731	-	160.391
Totaal voorzieningen	<u>190.919</u>	<u>198.811</u>	<u>20.543</u>	<u>410.273</u>

Voorziening jubilea

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende tien jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100% gratificatie
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekening houdend met een blijfkans.

Voorziening spaarverlof

De uit voorgaande jaren bestaande verplichting uit hoofde van spaarverlof is in 2024 vervallen.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In 2024 is de voorziening duurzame inzetbaarheid bepaald. Hierin zijn de gespaarde uren voor tien medewerkers opgenomen. De uren worden in latere jaren opgenomen

Voorziening ww ex-medewerkers

De voorziening ww ex-medewerkers heeft als doel om aan de toekomstige WW/BWW-uitkeringen te voldoen.

Voorziening langdurig zieken

In 2024 is de voorziening langdurig zieken bepaald. Ultimo het verslagjaar is een inventarisatie gemaakt van de geheel of gedeeltelijk zieke medewerkers. Op basis van de herstelverwachting zijn de toekomstige kosten van de verplichte loondoorbetaling van de eerste twee ziektejaren hierin voorzien.

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
2.4 Kortlopende schulden		
Crediteuren	237.451	362.777
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.039.657	1.002.395
Schulden terzake van pensioenen	261.225	253.397
Overige kortlopende schulden	5.124	8.482
Overlopende passiva	1.505.646	1.860.271
	<u>3.049.103</u>	<u>3.487.322</u>
<i>Specificatie overige kortlopende schulden</i>		
Netto salaris	5.124	8.482
	<u>5.124</u>	<u>8.482</u>
<i>Specificatie overlopende passiva</i>		
Ministerie van OCW	198.591	254.348
Vakantiegeld reservering	704.385	704.245
Bindingstoelage reservering	-	74.067
Crediteuren transitoria	177.494	65.096
Vooruitontvangen subsidie	425.176	753.247
Overige overlopende passiva	-	9.268
	<u>1.505.646</u>	<u>1.860.271</u>

De post Ministerie van OCW betreft vooruitontvangen subsidies.

Onder vooruitontvangen subsidie staan bedragen die het samenwerkingsverband RSV Breda heeft overgemaakt. Deze gaan ten gunste van 2025 t/m 2026 geboekt worden.

Model G: verantwoording subsidies (geconsolideerd)

Bestuur: 41869 en 59984

Brinnr: cumulatief

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie zij-instroom 21PP	1102917-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 23PD	1102893-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 24BE	1102928-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 23PD	1308567-1	20-12-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 12LV	1382298-1	20-11-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 18GP	1382316-1	20-11-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 31WN	1382360-1	20-11-2023	Ja
Subsidie zij-instroom 06OZ	1180574-1	20-10-2021	Ja
Subsidie zij-instroom 06OZ	1382267-1	20-11-2023	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-2562	11-11-2022	Ja
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0397	31-5-2023	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-0899	18-6-2024	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-0824	18-6-2024	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-1173	18-6-2024	Onderhanden
Subsidierегeling doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22064	28-7-2022	Ja
Subsidierегeling impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB210151	13-12-2021	Ja
Subsidierегeling impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB220096	8-7-2022	Ja
Subsidierегeling onderwijsassistenten opleiding tot leraar	SOOL22298	10-11-2022	Onderhanden
Subsidierегeling onderwijsassistenten opleiding tot leraar	SOOL22256	10-11-2022	Onderhanden
Subsidierегeling Brugfunctionaris	BRF-242308	7-5-2024	Onderhanden
Subsidierегeling Brugfunctionaris	BRF-242060	7-5-2024	Onderhanden

Gebeurtenissen na balansdatum

Het bevoegd gezag heeft de verplichting om bij te dragen aan het beheer en onderhoud van de schoolgebouwen in de brede scholen/MFA's, door middel van het betalen (doorstorten) van een groepsafhankelijke materiële instandhoudingsbijdrage aan de beheersstichtingen MFA.

Uit de jaarrekening van de MFA volgde in 2024 een eindafrekening over de boekjaren 2016 tot en met 2022. Voor de boekjaren 2023 en 2024 is de eindafrekening nog niet bekend. Het bestuur verwacht hierin geen grote afwijkingen ten opzichte van de eindafrekeningen over de jaren 2016 tot en met 2022

B6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen (geconsolideerd)

Per 1 juli 2022 is een overeenkomst aangegaan met De vereniging BreedSaam voor het gebouw aan de Heerbaan 250 voor een periode van 15 jaar en loopt tot en met 30 juni 2037. In het gebouw zijn vijf schoolbesturen, Breedsaam en Building Breda gehuisvest. Zij dragen gezamenlijk de kosten. Het huurbedrag bedraagt op jaarbasis € 23.471 en wordt jaarlijks geïndexeerd met maximaal 4% per jaar.

Met ProActive Software Nederland BV is m.i.v. 18 juni 2018 een licentieovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden. De omvang van het contract is niet te bepalen, aangezien deze kosten in de totaalfactuur bij Stichting Markant Onderwijs worden verantwoord.

Met TIG The Implementation Group is m.i.v. 18 juni 2018 een licentie overeenkomst aangegaan voor ontwikkelde software per kalenderjaar, met stilzwijgende verlenging en een opzegtermijn van 3 maanden. Ook hier geldt dat de omvang niet kan worden bepaald.

Met Vebego Cleaning Services is voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 januari 2031 een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaak van de schoolgebouwen. De maandlast bedraagt € 23.319,42 (prijsspeil 2024) per maand en is in 2021 tot stand gekomen na een aanbestedingsprocedure.

Met Canon is 24-4-2023 een lease/ koopovereenkomst afgesloten vanaf 1-1-2024 voor een periode van 5 jaar. De jaarlijkse kosten bedragen ca. € 31.000.

Met de gemeente Breda is een overeenkomst tot in gebruikgeving van ruimten voor onderwijs in basisschool het Noorderlicht, Cornelis Florisstraat 25 te Breda aangegaan. De jaarlijkse bruikleenvergoeding is gelijk aan een deel van de ontvangen groepsafhankelijke vergoeding van het ministerie. Bij aanvang in 2013 was dit een bedrag van € 10.360. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Beëindiging vindt plaats na ondertekening van een verklaring door beide partijen.

Het bevoegd gezag heeft de verplichting om bij te dragen aan het beheer en onderhoud van de schoolgebouwen in de brede scholen/MFA's, door middel van het betalen (doorstorten) van een groepsafhankelijke materiële instandhoudingsbijdrage aan de beheersstichtingen MFA.

Uit de jaarrekening van de MFA volgde in 2024 een eindafrekening over de boekjaren 2016 tot en met 2022. Voor de boekjaren 2023 en 2024 is de eindafrekening nog niet bekend. Het bestuur verwacht hierin geen grote afwijkingen ten opzichte van de eindafrekeningen over de jaren 2016 tot en met 2022.

Met Kinderopvang Pebbles+BV is een huurovereenkomst aangegaan met betrekking tot het in het pand gelegen aan Straatweide 30 te Prinsenbeek gevestigde kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang. De ingangsdatum van de overeenkomst was 1 september 2017 en is voor onbepaalde tijd aangegaan. De opzegtermijn bedraagt 6 maanden.

Vordering ministerie

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 963.256. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Ons schoolbestuur heeft samen met 221 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 221 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoger beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

B7 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2024

Baten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
3.1 Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage lumpsum	22.211.159	21.340.060	20.688.086
Rijksbijdragen NPO	-	-	1.365.158
Overige subsidies ministerie van OCW	585.396	488.028	379.554
Rijksbijdrage SWV	1.200.789	775.686	785.341
Totaal rijksbijdragen	<u>23.997.344</u>	<u>22.603.774</u>	<u>23.218.139</u>

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting 2024 was deze indexering nog niet bekend.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding personeel	177.726	148.890	220.235
Gemeentelijke vergoeding materieel	42.341	37.600	85.615
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>220.067</u>	<u>186.490</u>	<u>305.850</u>

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	295.152	161.266	212.769
Detachering personeel	270.948	275.000	197.388
Ouderbijdragen	103.009	114.500	96.698
Sponsoring/buitenschoolse activiteiten	5.816	-	15.574
Overige	90.479	156.551	73.543
Totaal overige baten	<u>765.404</u>	<u>707.317</u>	<u>595.972</u>

Lasten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	20.809.818	20.320.162	20.099.083
Dotatie/vrijval voorziening jubilea	23.740	24.000	33.118
Dotatie overige personele voorzieningen	19.759	-	4.505
Personeel niet in loondienst	866.163	482.000	658.700
Nascholing	386.130	248.500	332.067
Reis- en verblijfskosten	196.438	46.770	177.598
Kosten arbodienst	133.976	66.000	78.016
Overige	251.935	172.650	220.946
	<u>22.687.959</u>	<u>21.360.082</u>	<u>21.604.033</u>
Uitkeringen VF (-/-)	-37.963	-	-21.510
Overige uitkeringen (-/-)	-406.237	-100.000	-430.825
	<u>-444.200</u>	<u>-100.000</u>	<u>-452.335</u>
Totaal personele lasten	<u><u>22.243.759</u></u>	<u><u>21.260.082</u></u>	<u><u>21.151.698</u></u>

Specificatie Lonen en salarissen

Salariskosten	15.883.889	20.320.162	15.170.404
Sociale lasten	2.354.959	-	2.201.098
Premies Participatiefonds	254.137	-	387.105
Premies Vervangingsfonds	47.433	-	43.258
Pensioenlasten	2.269.400	-	2.273.774
	<u>20.809.818</u>	<u>20.320.162</u>	<u>20.075.639</u>
Doorbelaste salariskosten	-	-	23.444
	<u><u>20.809.818</u></u>	<u><u>20.320.162</u></u>	<u><u>20.099.083</u></u>

De toename in de salariskosten wordt o.a. veroorzaakt door CAO-afspraken.

Aantal FTE's

	FTE's 2024	FTE's 2023
OP - MarkantLeersaam	172,333	174,560
OP - De Vrije School	13,483	13,925
OOP - MarkantLeersaam	29,370	31,710
OOP - De Vrije School	2,765	2,236
DIR - MarkantLeersaam	9,411	10,140
DIR - De Vrije School	0,800	0,800
	<u><u>228,162</u></u>	<u><u>233,371</u></u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
--	-------------------------	------------------------	-------------------------

4.2 Afschrijvingslasten

Immateriële vaste activa	-	-	2.156
Gebouwen en terreinen	24.417	24.402	23.196
Inventaris en apparatuur	359.456	347.553	375.069
Leermiddelen	56.554	58.101	58.162
Totaal afschrijvingslasten	<u><u>440.427</u></u>	<u><u>430.056</u></u>	<u><u>458.583</u></u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	421.747	323.000	331.615
Onderhoud	407.939	411.480	446.390
Energie en water	411.249	332.300	265.933
Schoonmaakkosten	404.889	369.592	372.451
Heffingen	51.748	45.575	32.667
Tuinonderhoud	3.394	19.400	3.115
Overige huisvestingslasten	11.455	7.750	8.519
Totaal huisvestingslasten	<u>1.712.421</u>	<u>1.509.097</u>	<u>1.460.690</u>

4.4 Overige lasten

Administratie en beheer	308.365	317.578	331.556
Accountantskosten	16.940	38.000	39.319
Telefoon- en portokosten e.d.	12.485	14.300	12.437
Deskundigheidsadvies	51.468	25.500	46.748
Verzekeringen	13.758	18.470	14.956
Vergoeding bestuursleden/bestuurskosten	32.060	45.500	1.528
Abonnementen/documentatie	1.971	1.500	1.591
Contributies	43.787	61.250	52.275
Overige administratie- en beheerslasten	733	5.450	10.574
Culturele vorming	84.842	80.350	92.028
Public relations en marketing	42.140	35.500	25.913
Sportdag/vieringen/reizen/excursies	47.794	31.300	33.159
GMR/MR/OR	9.042	10.725	13.164
Representatie overig/derden	5.891	5.450	3.774
Bestedingen tussenschoolse opvang	23.011	20.000	7.587
Bestedingen diverse buitenschools/ouderbijdrage	35.990	23.000	27.430
Uitgaven overige projecten	67.992	12.300	25.721
Overige instellingslasten	72.956	19.250	39.121
Totaal overige lasten	<u>871.225</u>	<u>765.423</u>	<u>778.881</u>

Accountantshonoraria specificatie:

Controle van de jaarrekening	16.940	38.000	39.319
	<u>16.940</u>	<u>38.000</u>	<u>39.319</u>

4.4.2 Leermiddelen

Leermiddelen	472.223	461.500	568.572
Inventaris en apparatuur	489.419	409.500	432.405
Totaal leermiddelen	<u>961.642</u>	<u>871.000</u>	<u>1.000.977</u>

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	41.786	30.000	42.675
	<u>41.786</u>	<u>30.000</u>	<u>42.675</u>
Financiële lasten			
Bankkosten/rentelasten	5.110	5.275	5.780
	<u>5.110</u>	<u>5.275</u>	<u>5.780</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>36.676</u>	<u>24.725</u>	<u>36.895</u>

WNT-verantwoording 2024 (geconsolideerd)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam /Stichting Vrije School Breda. Het voor deze stichting toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 163.831. Het totaal aantal complexiteitspunten voor de Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam is 8 en voor Stichting Vrije School Breda 4. Zie onderstaande berekening.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling, alsmede degenen die o.g.v. hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	J van Knijff
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) Markant	0,92
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) Vrije School	0,08
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding Markant	€ 125.380
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding Vrije School	€ 10.527
Beloningen betaalbaar op termijn Markant	€ 20.912
Beloningen betaalbaar op termijn Vrije School	€ 1.756
Subtotaal	€ 158.575

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum * € 163.831

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag N.v.t.

Bezoldiging € 158.575

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling N.v.t.

Gegevens 2023	
Bedragen x € 1	J van Knijff
Functiegegevens	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) Markant	0,93
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) Vrije School	0,07
Dienstbetrekking	ja

Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding Markant	€ 123.110
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding Vrije School	€ 9.290
Beloningen betaalbaar op termijn Markant	€ 20.982
Beloningen betaalbaar op termijn Vrije School	€ 1.583
Subtotaal	€ 154.965

Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum * € 157.106

-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag N.v.t.

Bezoldiging € 154.965

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan N.v.t.

Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2024				
Bedragen x € 1	ME Pijning	SCM Josephi	RG de Kort	LMJ Bult
Functiegegevens	Voorzitter RvT	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12	01/01-31/12
Bezoldiging				
Bezoldiging Markant	€ 10.722	€ 6.587	€ 6.587	€ 6.587
Bezoldiging Vrije School	€ 900	€ 553	€ 553	€ 553
Bezoldiging	€ 11.622	€ 7.140	€ 7.140	€ 7.140
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum Markant	€ 15.314	€ 13.973	€ 13.973	€ 13.973
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum Vrije School	€ 1.069	€ 1.186	€ 1.186	€ 1.186
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *	€ 16.383	€ 15.159	€ 15.159	€ 15.159
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 11.622	€ 7.140	€ 7.140	€ 7.140
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2024	
Bedragen x € 1	JH Mulder
Functiegegevens	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12
Bezoldiging	
Bezoldiging Markant	€ 6.587
Bezoldiging Vrije School	€ 553
Bezoldiging	€ 7.140
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum *	€ 15.159
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 7.140
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 2.100 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 2.100 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
ME Pijning	Voorzitter RvT
SCM Josephi	Lid
RG de Kort	Lid
LMJ Bult	Lid
JH Mulder	Lid

Complexiteitspunten			
	Markant	Vrije School	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	4	2	
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3	1	
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	1	1	
Totaal aantal complexiteitspunten	8	4	
Bezoldigingsklasse	C	A	
Bezoldigingsmaximum *	€ 166.000	€ 138.000	€ 163.831

* De kosten van de bestuurder en de Raad van Toezicht worden verdeeld over Markant en Vrije School naar rato van het aantal leerlingen op 01-02-2024

* Het individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum wordt berekend op basis van het gewogen gemiddelde van Markant en de Vrije School naar rato het aantal leerlingen op 01-02-2024

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *	Eigen verm. 31-12-2024	Resultaat 2024	Omzet 2024	Verklaring art.2: 403	Consolidatie ja/nee	Deelneming
Stichting Vrije School Breda **	Stichting	Breda	1	172.604	-155.138	1.791.519	N	J	100%

Verbonden partij, minderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm	Statutaire zetel	Code activiteiten *
RSV Breda e.o. Primair Onderwijs Bredesaam	Stichting Vereniging	Oosterhout Breda	4
Beheerstichting MFA Het Voortouw	Stichting	Etten-Leur	4
Beheerstichting MFA De Vleer	Stichting	Etten-Leur	4

* Code activiteiten:

1. contractonderwijs
2. contractonderzoek
3. onroerende zaken
4. overige

** personele unie

C Enkelvoudige jaarrekening

Stichting Onderwijsgroep Markant-
Leersaam

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële toestand van de stichting worden beoordeeld en gemeten.
De kengetallen geven de toestand op 31 december weer, er is dus sprake van een momentopname.

	2024	2023	Streef- waarden
Liquiditeit (vlottende activa/kortlopende schulden)	0,90	1,19	< 0,75
Solvabiliteit 1 (eigen vermogen (excl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)	38,09	44,93	50,00
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen (incl. Voorzieningen) / totaal passiva * 100%)	45,64	50,98	
Rentabiliteit (saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten * 100%)	-4,55	-2,89	> 0,0
Weerstandsvermogen (eigen vermogen / totale baten) * 100%	8,57	13,60	> 11,0
Personele lasten / totale lasten	84,93	85,31	
Materiële lasten / totale lasten	15,07	14,69	
Kapitalisatiefactor (balanstotaal -/- bw geb&terr) / (totaal baten + fin.baten) * 100%	21,29	28,97	< 35,0
Huisvestingsratio (huisvestingslasten inclusief afschrijving gebouwen&terreinen) / totale lasten	6,45	5,78	

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening

Voor de grondslagen van de enkelvoudige jaarrekening verwijzen wij naar de grondslagen zoals die zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Balans per 31 december 2024
na resultaatbestemming

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

-

-

Materiële vaste activa

Activa in uitvoering

6.450

-

Gebouwen en terreinen

280.984

291.797

Inventaris en apparatuur

2.177.856

2.302.460

Leermiddelen

212.282

245.064

2.677.572

2.839.321

Vlottende activa

Vorderingen

Debiteuren

19.994

25.442

Ministerie van OCW

9.827

44.233

Vorderingen op groepsmaatschappijen

9.313

14.491

Vorderingen op overige overheden

61.476

58.375

Overige vorderingen en overlopende activa

420.628

525.992

521.238

668.533

Liquide middelen

Kas

135

1.182

Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)

277.046

368.596

Spaarrekeningen

1.750.000

2.900.000

2.027.181

3.269.778

TOTAAL ACTIVA

5.225.991

6.777.632

Passiva	2024		2023	
	€	€	€	€
Eigen vermogen				
Algemene reserve	1.990.352		2.310.227	
Bestemmingsreserves	-		734.970	
		1.990.352		3.045.197
Voorzieningen				
Personele voorzieningen	394.878		410.259	
		394.878		410.259
Kortlopende schulden				
Crediteuren	218.437		328.944	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	964.958		939.919	
Schulden terzake van pensioenen	242.907		253.397	
Overige kortlopende schulden	4.066		8.482	
Overige overlopende passiva	1.410.393		1.791.434	
		2.840.761		3.322.176
TOTAAL PASSIVA		5.225.991		6.777.632

Staat van baten en lasten 2024

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
Baten			
Rijksbijdragen	22.287.878	20.902.951	21.544.732
Overige overheidsbijdragen	219.422	186.490	305.163
Overige baten	683.995	629.067	497.515
Totaal baten	23.191.295	21.718.508	22.347.410
Lasten			
Personele lasten	20.622.334	19.731.358	19.644.838
Afschrijvingslasten	410.344	400.897	429.905
Huisvestingslasten	1.546.063	1.364.722	1.315.196
Overige lasten	781.693	697.170	693.839
Leermiddelen	921.131	822.250	944.620
Totaal lasten	24.281.565	23.016.397	23.028.398
Saldo baten en lasten	-1.090.270	-1.297.889	-680.988
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	39.777	30.000	40.660
Financiële lasten	4.352	4.725	5.002
Totaal financiële baten en lasten	35.425	25.275	35.658
Resultaat baten en lasten	-1.054.845	-1.272.614	-645.330

Kasstroomoverzicht 2024

	2024		2023	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		-1.090.270		-680.988
Aanpassingen voor:				
Afschrijvingen	410.344		429.905	
Afschrijvingen desinvesteringen	-718.800		-105.282	
Mutaties voorzieningen	-15.381		8.348	
		-323.837		332.971
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	147.295		-316.502	
- Kortlopende schulden	-481.415		778.782	
		-334.120		462.280
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		-1.748.227		114.263
Ontvangen interest	39.777		40.660	
Betaalde interest	-4.352		-5.002	
		35.425		35.658
Kasstroom uit operationele activiteiten		-1.712.802		149.921
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiele vaste activa	-301.778		-601.500	
Desinvesteringen in materiele vaste activa	771.983		137.794	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		470.205		-463.706
Mutatie liquide middelen		-1.242.597		-313.785
Beginstand liquide middelen	3.269.778		3.583.563	
Mutatie liquide middelen	-1.242.597		-313.785	
Eindstand liquide middelen		2.027.181		3.269.778

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2024

Activa

Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa

Boekwaarde
31-12-2023

Aanschafwaarde
Cumulatieve afschrijvingen

Mutaties

Investerings
Afschrijvingen

Boekwaarde
31-12-2024

Aanschafwaarde
Cumulatieve afschrijvingen

Afschrijvingstermijn: 5 jaar

31-12 2024	31-12 2023
€	€

-	-
-	-

Immateriële
vaste activa
€

10.770
-10.770
-

-
-
-

10.770
-10.770
-

31-12 2024	31-12 2023
€	€

1.2 Materiële vaste activa

Activa in uitvoering
Gebouwen en terreinen
Inventaris en apparatuur
Leermiddelen

6.450	-
280.984	291.797
2.177.856	2.302.460
212.282	245.064
2.677.572	2.839.321

	Activa in uitvoering	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	Leermiddelen	Totaal
	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde</i> <i>31-12-2023</i>					
Aanschafwaarde	-	350.780	4.817.848	773.498	5.942.126
Cumulatieve afschrijvingen	-	-58.983	-2.515.388	-528.434	-3.102.805
	<u>-</u>	<u>291.797</u>	<u>2.302.460</u>	<u>245.064</u>	<u>2.839.321</u>

Mutaties

Investeringen	6.450	8.411	262.483	24.434	301.778
Afschrijvingen	-	-19.224	-336.319	-54.801	-410.344
Desinvesteringen	-	-	-579.440	-192.543	-771.983
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	528.672	190.128	718.800
	<u>6.450</u>	<u>-10.813</u>	<u>-124.604</u>	<u>-32.782</u>	<u>-161.749</u>

Boekwaarde *31-12-2024*

Aanschafwaarde	6.450	359.191	4.500.891	605.389	5.471.921
Cumulatieve afschrijvingen	-	-78.207	-2.323.035	-393.107	-2.794.349
	<u>6.450</u>	<u>280.984</u>	<u>2.177.856</u>	<u>212.282</u>	<u>2.677.572</u>

Afschrijvingstermijn:

Gebouwen en terreinen	20 jaar
Inventaris en apparatuur	4-20 jaar
Leermiddelen	8 jaar

Vlottende activa

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
1.5 Vorderingen		
Debiteuren	19.994	25.442
Ministerie van OCW	9.827	44.233
Vorderingen op groepsmaatschappijen	9.313	14.491
Vorderingen op overige overheden	61.476	58.375
<i>Overige vorderingen</i>		
Waarborgsom Cosunpark	6.751	6.751
Vordering verbonden partijen (RSV Breda)	147.607	83.138
Overige vorderingen	100.301	149.098
<i>Totaal overige vorderingen</i>	<u>254.659</u>	<u>238.987</u>

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
<i>Overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten kort	6.603	6.603
Vooruitbetaalde kosten lang	85.846	92.449
Overige overlopende activa	73.520	187.953
<i>Totaal overlopende activa</i>	165.969	287.005
Totaal vorderingen	521.238	668.533

Onder vooruitbetaalde kosten staat het aandeel van Markant-Leersaam in de kosten van de verbouwing van de Heerbaan 250 in 2023. De kosten worden over 15 jaren verdeeld. Het bedrag hier heeft betrekking op 2025 t/m 2037.

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
1.7 Liquide middelen		
Kas	135	1.182
Tegoeden op bankrekeningen (betaalrekeningen)	277.046	368.596
Spaarrekeningen	1.750.000	2.900.000
	2.027.181	3.269.778

Passiva

	31-12 2024	31-12 2023
	€	€
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	1.990.352	2.310.227
Bestemmingsreserves	-	734.970
Totaal eigen vermogen	1.990.352	3.045.197

	Saldo 31-12-2023	Resultaat 2024	Saldo 31-12-2024
Algemene reserve	2.310.227	-319.875	1.990.352
Bestemmingsreserves publiek			
Bestemmingsreserve NPO	734.970	-734.970	-
Totaal bestemmingsreserves	734.970	-734.970	-
	3.045.197	-1.054.845	1.990.352

Bestemmingsreserve NPO

De bestemmingsreserve NPO gevormd voor de resterende gelden per 31-12-2023 is in 2024 volledig besteed.

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
2.2 Voorzieningen		
Personele voorzieningen	394.878	410.259
	<u>394.878</u>	<u>410.259</u>

	Saldo 31-12-2023 €	Dotatie 2024 €	Onttrekking 2024 €	Vrijval 2024 €	Saldo 31-12-2024 €
Personele voorzieningen					
Voorziening jubilea	180.815	21.836	-51.769	-	150.882
Voorziening spaarverlof	29.376	-	-	-29.376	-
Voorziening duurzame inzetbaarheid	44.374	33.505	-	-	77.879
Voorziening ww ex- medewerkers	21.668	-	-	-15.942	5.726
Voorziening langdurig zieken	134.026	26.365	-	-	160.391
Totaal voorzieningen	<u>410.259</u>	<u>81.706</u>	<u>-51.769</u>	<u>-45.318</u>	<u>394.878</u>

	Kortlopend deel < 1 jaar	Middenlang deel 1 - 5 jaar	Langlopende deel > 5 jaar	Totaal
Personele voorzieningen				
Voorziening jubilea	18.407	119.028	13.447	150.882
Voorziening duurzame inzetbaarheid	77.879	-	-	77.879
Voorziening ww ex- medewerkers	5.726	-	-	5.726
Voorziening langdurig zieken	81.660	78.731	-	160.391
Totaal voorzieningen	<u>183.672</u>	<u>197.759</u>	<u>13.447</u>	<u>394.878</u>

Voorziening jubilea

De voorziening voor jubilea wordt bij opmaak van de begroting voorafgaand aan het kalenderjaar beoordeeld en berekend op basis van de op balansdatum bestaande aanspraken voor de komende tien jaren. Gebaseerd op:

- Leeftijd per medewerker
- Gehele personeelsbestand
- Jaren dienstverband per medewerker
- Omvang dienstbetrekking
- Jubileum bij 25-jarige diensttijd 50% gratificatie, bij 40-jarige diensttijd 100% gratificatie
- Gratificatie berekend op individuele salarisgegevens rekening houdend met verwachte gemiddelde salarisstijging op lange termijn en een verdisconteringsvoet.
- Berekening tegen contante waarde
- Rekening houdend met een blijfkans.

Voorziening spaarverlof

De uit voorgaande jaren bestaande verplichting uit hoofde van spaarverlof is in 2024 vervallen.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In 2024 is de voorziening duurzame inzetbaarheid bepaald. Hierin zijn de gespaarde uren voor tien medewerkers opgenomen. De uren worden in latere jaren opgenomen.

Voorziening ww ex-medewerkers

De voorziening ww ex-medewerkers heeft als doel om aan de toekomstige WW/BWWW-uitkeringen te voldoen.

Voorziening langdurig zieken

In 2024 is de voorziening langdurig zieken bepaald. Ultimo het verslagjaar is een inventarisatie gemaakt van de geheel of gedeeltelijk zieke medewerkers. Op basis van de herstelverwachting zijn de toekomstige kosten van de verplichte loondoorbetaling van de eerste twee ziektejaren hierin voorzien.

2.4 Kortlopende schulden

	31-12 2024 €	31-12 2023 €
Crediteuren	218.437	328.944
Belastingen en premies sociale verzekeringen	964.958	939.919
Schulden terzake van pensioenen	242.907	253.397
Overige kortlopende schulden	4.066	8.482
Overlopende passiva	1.410.393	1.791.434
	<u>2.840.761</u>	<u>3.322.176</u>
	31-12 2024 €	31-12 2023 €
<i>Specificatie overige kortlopende schulden</i>		
Netto salaris	4.066	8.482
	<u>4.066</u>	<u>8.482</u>
<i>Specificatie overlopende passiva</i>		
Ministerie van OCW	188.420	254.348
Vakantiegeld reservering	656.599	657.523
Bindingstoelage reservering	-	69.609
Crediteuren transitoria	148.175	58.924
Vooruitontvangen subsidie	417.199	741.762
Overige overlopende passiva	-	9.268
	<u>1.410.393</u>	<u>1.791.434</u>

De post Ministerie van OCW betreft vooruitontvangen subsidies.

Onder vooruitontvangen subsidie staan bedragen die het samenwerkingsverband RSV Breda heeft overgemaakt.

Deze gaan ten gunste van 2024 t/m 2026 geboekt worden.

Model G: verantwoording subsidies

Bestuur: 41869

Brinnr: cumulatief

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving	Toewijzing		De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
	Kenmerk	Datum	
Subsidie zij-instroom 21PP	1102917-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 23PD	1102893-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 24BE	1102928-1	30-11-2020	Ja
Subsidie zij-instroom 23PD	1308567-1	20-12-2022	Ja
Subsidie zij-instroom 12LV	1382298-1	20-11-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 18GP	1382316-1	20-11-2023	Onderhanden
Subsidie zij-instroom 31WN	1382360-1	20-11-2023	Ja
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV22-PO-2562	11-11-2022	Ja
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV23-PO-0397	31-5-2023	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-0899	31-5-2023	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-0824	18-6-2024	Onderhanden
Subsidie verbetering basisvaardigheden	VBV24-PO-1173	18-6-2024	Onderhanden
Subsidieregeling doorstroomprogramma's po-vo voor gelijke kansen	DPOVO22064	28-7-2022	Ja
Subsidieregeling impuls en innovatie bewegingsonderwijs	IIB210151	13-12-2021	Ja
Subsidieregeling onderwijsassistenten opleiding tot leraar	SOOL22298	10-11-2022	Onderhanden
Subsidieregeling onderwijsassistenten opleiding tot leraar	SOOL22256	10-11-2022	Onderhanden
Subsidieregeling Brugfunctionaris	BRF-242308	7-5-2024	Onderhanden
Subsidieregeling Brugfunctionaris	BRF-242060	7-5-2024	Onderhanden

Gebeurtenissen na balansdatum

Het bevoegd gezag heeft de verplichting om bij te dragen aan het beheer en onderhoud van de schoolgebouwen in de brede scholen/MFA's, door middel van het betalen (doorstorten) van een groepsafhankelijke materiële instandhoudingsbijdrage aan de beheersstichtingen MFA.

Uit de jaarrekening van de MFA volgde in 2024 een eindafrekening over de boekjaren 2016 tot en met 2022. Voor de boekjaren 2023 en 2024 is de eindafrekening nog niet bekend. Het bestuur verwacht hierin geen grote afwijkingen ten opzichte van de eindafrekeningen over de jaren 2016 tot en met 2022

B6 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Per 1 juli 2022 is een overeenkomst aangegaan met De vereniging BreedSaam voor het gebouw aan de Heerbaan 250 voor een periode van 15 jaar en loopt tot en met 30 juni 2037. In het gebouw zijn vijf schoolbesturen, Breedsaam en Building Breda gehuisvest. Zij dragen gezamenlijk de kosten. Het huurbedrag bedraagt op jaarbasis € 23.471 en wordt jaarlijks geïndexeerd met maximaal 4% per jaar.

Met ProActive Software Nederland BV is m.i.v. 18 juni 2018 een licentieovereenkomst aangegaan voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn bedraagt 3 maanden. De omvang van het contract is niet te bepalen, aangezien deze kosten in de totaalfactuur bij Stichting Markant Onderwijs worden verantwoord.

Met TIG The Implementation Group is m.i.v. 18 juni 2018 een licentie overeenkomst aangegaan voor ontwikkelde software per kalenderjaar, met stilzwijgende verlenging en een opzegtermijn van 3 maanden. Ook hier geldt dat de omvang niet kan worden bepaald.

Met Vebego Cleaning Services is voor de periode van 1 januari 2021 tot 1 januari 2031 een overeenkomst aangegaan voor het schoonmaak van de schoolgebouwen. De maandlast bedraagt € 23.319,42 (prijspel 2024) per maand en is in 2021 tot stand gekomen na een aanbestedingsprocedure.

Met de gemeente Breda is een overeenkomst tot in gebruikgeving van ruimten voor onderwijs in basisschool het Noorderlicht, Cornelis Florisstraat 25 te Breda aangegaan. De jaarlijkse bruikleenvergoeding is gelijk aan een deel van de ontvangen groepsafhankelijke vergoeding van het ministerie. Bij aanvang in 2013 was dit een bedrag van € 10.360. Het bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd. Beëindiging vindt plaats na ondertekening van een verklaring door beide partijen.

Met Kinderopvang Pebbles+BV is een huurovereenkomst aangegaan met betrekking tot het in het pand gelegen aan Straatweide 30 te Prinsenbeek gevestigde kinderdagverblijf, peuterspeelzaal en buitenschoolse opvang. De ingangsdatum van de overeenkomst was 1 september 2017 en is voor onbepaalde tijd aangegaan. De opzegtermijn bedraagt 6 maanden.

Het bevoegd gezag heeft de verplichting om bij te dragen aan het beheer en onderhoud van de schoolgebouwen in de brede scholen/MFA's, door middel van het betalen (doorstorten) van een groepsafhankelijke materiële instandhoudingsbijdrage aan de beheersstichtingen MFA.

Uit de jaarrekening van de MFA volgde in 2024 een eindafrekening over de boekjaren 2016 tot en met 2022. Voor de boekjaren 2023 en 2024 is de eindafrekening nog niet bekend. Het bestuur verwacht hierin geen grote afwijkingen ten opzichte van de eindafrekeningen over de jaren 2016 tot en met 2022.

Vordering ministerie

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging vereenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een groot materieel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school)jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/2023. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 894.441. Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2023 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit materieel grote probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de vereenvoudiging”. De overgang van een oude naar een nieuwe bekostigingssystematiek is echter niet louter een papieren exercitie; de keuzes die daarbij worden gemaakt hebben werkelijk een negatief effect op het onderwijsproces. De keuze van de minister om de schoolbesturen in 2022 fors minder bekostiging toe te kennen heeft reële consequenties.

Ons schoolbestuur heeft samen met 221 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister waren het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij gezamenlijk met 221 andere schoolorganisaties beroep bij de rechtbank Midden-Nederland ingesteld tegen de beslissing op bezwaar van de minister.

De rechtbank heeft op 21 juni 2024 het beroep van 222 schoolorganisaties gegrond verklaard. Zij zijn onderwijsbekostiging misgelopen in de overgangperiode (augustus – december 2022) voorafgaand aan de vereenvoudiging van de bekostiging in het primair onderwijs. De rechtbank gaf de schoolbesturen gelijk en oordeelde dat de staatssecretaris het tekort moet aanvullen. De staatssecretaris is tegen die uitspraak in hoger beroep gegaan. Op het moment van schrijven loopt de hoger beroepsprocedure nog. De zitting staat gepland voor het najaar van 2025.

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten 2024

Baten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
3.1 Rijksbijdragen			
Rijksbijdrage lumpsum	20.564.268	19.704.670	19.144.289
Rijksbijdragen NPO	-	-	1.301.283
Overige subsidies ministerie van OCW	562.497	464.621	362.043
Rijksbijdrage SWV	1.161.113	733.660	737.117
Totaal rijksbijdragen	<u>22.287.878</u>	<u>20.902.951</u>	<u>21.544.732</u>

Het verschil tussen de begroting en de realisatie wordt veroorzaakt door de indexering die OCW met terugwerkende kracht heeft berekend. Bij het opmaken van de begroting 2024 was deze indexering nog niet bekend.

3.2 Overige overheidsbijdragen

Gemeentelijke vergoeding personeel	177.726	148.890	220.235
Gemeentelijke vergoeding materieel	41.696	37.600	84.928
Totaal overige overheidsbijdragen	<u>219.422</u>	<u>186.490</u>	<u>305.163</u>

3.5 Overige baten

Verhuur onroerende zaken	270.083	148.016	188.954
Detachering personeel	270.948	275.000	197.388
Ouderbijdragen	53.009	54.500	29.353
Sponsoring/buitenschoolse activiteiten	5.816	-	15.574
Overige	84.139	151.551	66.246
Totaal overige baten	<u>683.995</u>	<u>629.067</u>	<u>497.515</u>

Lasten

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.1 Personele lasten			
Lonen en salarissen	19.280.953	18.875.487	18.630.084
Dotatie voorziening jubilea	21.836	24.000	30.466
Dotatie overige personele voorzieningen	14.552	-	2.465
Personeel niet in loondienst	776.600	436.000	609.509
Nascholing	353.483	223.500	305.262
Reis- en verblijfskosten	180.377	43.921	161.467
Kosten arbodienst	127.144	62.500	77.189
Overige	239.496	165.950	208.263
	20.994.441	19.831.358	20.024.705
Overige uitkeringen (-/-)	-372.107	-100.000	-379.867
Totaal personele lasten	20.622.334	19.731.358	19.644.838

Specificatie Lonen en salarissen

Lonen en salarissen	14.772.094	18.875.487	14.112.729
Sociale lasten	2.201.672	-	2.056.047
Premies Participatiefonds	236.655	-	364.034
Premies Vervangingsfonds	-	-	-
Pensioenlasten	2.109.537	-	2.115.033
	19.319.958	18.875.487	18.647.843
Doorbelaste salariskosten	-39.005	-	-17.759
	19.280.953	18.875.487	18.630.084

De toename in de salariskosten wordt o.a. veroorzaakt door CAO-afspraken.

Aantal FTE's

	FTE's 2024	FTE's 2023
OP	172,333	174,560
OOP	29,370	31,710
DIR	9,411	10,140
	211,114	216,410

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.2 Afschrijvingslasten			
Immateriële vaste activa	-	-	2.154
Gebouwen en terreinen	19.224	18.090	16.884
Inventaris en apparatuur	336.319	328.022	355.766
Leermiddelen	54.801	54.785	55.101
Totaal afschrijvingslasten	410.344	400.897	429.905

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
4.3 Huisvestingslasten			
Huur	419.782	320.500	331.379
Onderhoud	351.410	356.980	390.058
Energie en water	363.310	298.550	231.885
Schoonmaakkosten	352.688	324.592	325.069
Heffingen	46.238	40.450	25.640
Tuinonderhoud	1.968	16.400	2.826
Overige huisvestingslasten	10.667	7.250	8.339
Totaal huisvestingslasten	1.546.063	1.364.722	1.315.196

4.4 Overige instellingslasten

Administratie en beheer	288.735	295.000	314.512
Accountantskosten	12.342	28.000	28.545
Telefoon- en portokosten e.d.	11.859	12.800	11.598
Deskundigheidsadvies	46.501	25.500	43.994
Verzekeringen	11.314	15.970	12.939
Vergoeding bestuursleden/bestuurskosten	29.012	41.500	1.528
Abonnementen/documentatie	1.971	1.500	1.591
Contributies	39.278	52.050	47.477
Overige administratie- en beheerslasten	456	4.950	10.056
Culturele vorming	82.380	78.350	87.608
Public relations en marketing	38.146	29.000	18.946
Sportdag/vieringen/reizen/excursies	41.512	28.300	27.941
GMR/MR/OR	9.042	10.600	12.780
Representatie overig/derden	4.989	5.350	3.461
Bestedingen tussenschoolse opvang	23.511	37.500	7.587
Uitgaven overige projecten	67.992	12.300	25.721
Overige instellingslasten	72.653	18.500	37.555
Totaal overige instellingslasten	781.693	697.170	693.839

Accountantshonoraria specificatie:

Controle van de jaarrekening	12.342	28.000	28.545
	12.342	28.000	28.545

4.4.2 Leermiddelen

Leermiddelen	451.978	435.250	537.128
Inventaris en apparatuur	469.153	387.000	407.492
Totaal leermiddelen	921.131	822.250	944.620

	Realisatie 2024 €	Begroting 2024 €	Realisatie 2023 €
5. Financiële baten en lasten			
Financiële baten			
Rentebaten	39.777	30.000	40.660
	<u>39.777</u>	<u>30.000</u>	<u>40.660</u>
Financiële lasten			
Bankkosten/rentelasten	4.352	4.725	5.002
	<u>4.352</u>	<u>4.725</u>	<u>5.002</u>
Totaal financiële baten en lasten	<u>35.425</u>	<u>25.275</u>	<u>35.658</u>

(Voorstel) bestemming resultaat baten en lasten

De verdeling van het enkelvoudige exploitatiesaldo over 2024 is, vooruitlopend op de goedkeuring door de Raad van Toezicht, al in deze jaarrekening verwerkt.

Het enkelvoudige resultaat van Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam ad -/- € 1.054.845 over 2024 is als volgt verdeeld :

	€
Algemene reserve	-319.875
Bestemmingsreserve NPO	-734.970
	<u>-1.054.845</u>

D OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons Oordeel met beperking

Wij hebben de jaarrekening 2024 Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam te Breda gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening uitgezonderd de mogelijke effecten van de aangelegenheid beschreven in de paragraaf 'De basis voor ons oordeel met beperking' een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2024;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel met beperking

De beperking in ons oordeel heeft betrekking op WNT-aangelegenheden bij intra-groep detachering. Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam heeft in de jaarrekening op pagina 81 en 82 toegelicht op welke topfunctionaris(sen) bij welke WNT-instellingen de omstandigheden, zoals hierna nader toegelicht, toezien.

Wij zijn niet in staat geweest:

- vast te stellen of in de overige doorbelaste kosten nog bezoldigingscomponenten zijn opgenomen die aan het vervullen van de topfunctie moeten worden toegerekend, omdat de WNT wet- en regelgeving niet voorziet in een limitatieve opsomming van de componenten die tot de WNT-bezoldiging gerekend moeten worden bij intra-groep detachering;

- vast te stellen of de verantwoorde deeltijdfactor van de betreffende topfunctionarissen overeenkomt met de praktijk, onder meer omdat de WNT-wet- en regelgeving niet voorziet in de wijze van toerekening van groepsbrede activiteiten aan individuele WNT-instellingen, alsmede als gevolg van het ontbreken van een vorm van tijdsregistratie.

Als gevolg hiervan zijn wij niet in staat geweest voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen om vast te stellen dat de WNT-gegevens over zowel 2024 als 2023 van de topfunctionarissen bij de WNT-instelling, inclusief een eventuele onverschuldigde betaling als gevolg van WNT-bezoldigingselementen die mogelijk in de overige doorbelaste kosten zijn begrepen, zoals in de jaarrekening op pagina 65 en 66 toegelicht, in overeenstemming zijn met de bepalingen bij en krachtens de WNT.

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Onderwijsgroep Markant-LeerSaam zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Frauderisico's vormen een belangrijk aandachtspunt binnen onze controle, omdat ze de betrouwbaarheid van de financiële verslaggeving kunnen beïnvloeden. In overeenstemming met de vereisten van de relevante controlestandaarden hebben wij een risico-inschatting uitgevoerd om mogelijke frauderisico's te identificeren.

Het management override risico is een standaard fraude risico, omdat het management zich in de unieke situatie begeeft om maatregelen van interne beheersing te doorbreken.

Verrichte werkzaamheden

Om dit risico te mitigeren, hebben wij de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

1. Analyse van memoriaalboekingen: Wij hebben de memoriaalboekingen geanalyseerd om te identificeren of er ongewone of resultaat sturende boekingen zijn gedaan die kunnen wijzen op fraude.
2. Beoordeling van schattingen gemaakt door het management: Wij hebben de door het bestuur gemaakte schattingen geëvalueerd om te controleren of de aannames die hieraan ten grondslag liggen redelijk zijn.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze uitgevoerde werkzaamheden zijn er geen indicaties geconstateerd van afwijkingen die wijzen op fraude of het doorbreken van de interne beheersing door het bestuur.

Controleaanpak continuïteit

In het kader van standaard 570 hebben wij aandacht besteed aan de geschiktheid van het hanteren van de continuïteitsveronderstelling bij het opstellen en presenteren van de financiële overzichten door het bestuur. Dit omvatte ook de beoordeling van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven.

Onze werkzaamheden omvatten:

1. Het evalueren van door het bestuur opgestelde meerjarenbegroting, inclusief de aannames die ten grondslag liggen aan deze meerjarenbegroting.
2. Het beoordelen van opgestelde risico analyse door het bestuur en de impact hiervan op de organisatie.
3. Het analyseren van de ontwikkeling van de kengetallen liquiditeit, solvabiliteit en overige signaleringswaarden van het ministerie van OCW.
4. Het beoordelen van relevante correspondentie met belangrijke stakeholders.

Uitkomst van de werkzaamheden

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen indicaties van risico's of gerede twijfel met betrekking tot de te hanteren continuïteitsveronderstelling geconstateerd.

Verwijzing naar toelichtingen in de financiële overzichten

Wij verwijzen eveneens naar de toelichting in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling waarin het bestuur het hanteren van de continuïteitsveronderstelling uiteen heeft gezet.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o

Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening

verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de

groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Oldenzaal, 19 mei 2025
8Elements B.V.

J. Monninkhof-Tsu MSc RA

Ondertekening van de jaarrekening

J. van Knijff
bestuurder

M.E. Pijning
voorzitter Raad van Toezicht

S.C.M. Josephi
lid Raad van Toezicht

R.G. de Kort
lid Raad van Toezicht

J.H. Mulder
lid Raad van Toezicht

L.M.J. Bult
lid Raad van Toezicht

Breda, d.d.

21 mei 2025

E1 Gegevens rechtspersoon per 31 december 2024

*	Bestuursnummer	41869			
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Onderwijsgroep Markant-Leersaam Heerbaan 250 4817 NL Breda			
*	Telefoonnummer	076-5289360			
*	E-mailadres	info@markantonderwijs.nl			
*	Internetsite	www.markantleersaam.nl			
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr. E.V. Cools			
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771			
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl			
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau			
*	AK-nummer	401			
*	Brin-nummer + NAW gegevens scholen:				
06BB	Openbare basisschool De Klokkebei	Sterstraat 1	4851 BG	ULVENHOUT	
11SJ	Openbare basisschool De Tweesprong	Kapelstraat 15	4817 NX	BREDA	
12LV	Basisschool Het Noorderlicht	Cornelis Florisstraat 25	4827 CN	BREDA	
18GP	Openbare basisschool De Springplank	Kriekenstraat 43	4847 HE	TETERINGEN	
21PP	Openbare basisschool De Wildert	Twaalfbunder 2	4823 BJ	BREDA	
23PD	Montessori + Breda	Jan Nieuwenhuyzenstraat 15	4818 RH	BREDA	
	dislocatie: Montessori + Prinsenbeek	Straatweide 30	4841 ND	PRINSENBEEK	
24BE	Openbare basisschool De Toermalijn	Pastoor Doensstraat 5	4854 CP	BAVEL	
18EJ	De Springplank	Kraanvogel 22	4872 SB	ETTEN-LEUR	
31WN	De Leest	Gruiterstraat 1	4871 KS	ETTEN-LEUR	
18GZ	De Toverlaars	Slagveld 55	4871 ND	ETTEN-LEUR	
*	Bestuursnummer	59984			
*	Naam en adres van de instelling	Stichting Vrije School Breda Heerbaan 250 4817 NL Breda			
*	Telefoonnummer	076-5289360			
*	E-mailadres	info@vrijeschoolbreda.nl			
*	Internetsite	www.vrijeschoolbreda.nl			
*	Contactpersoon jaarverslag	ONS Onderwijsbureau, dhr. E.V. Cools			
*	Telefoonnummer contactpersoon	088-8504771			
*	E-mailadres contactpersoon	e.cools@onsonderwijsbureau.nl			
*	Administratiekantoor	ONS Onderwijsbureau			
*	AK-nummer	401			
*	Brin-nummer + NAW gegevens school:				
06OZ	Rudolf Steinerschool	Minckelerstraat 27	4816 AD	BREDA	
*	datum samenstelling jaarrekening	27-3-2025			